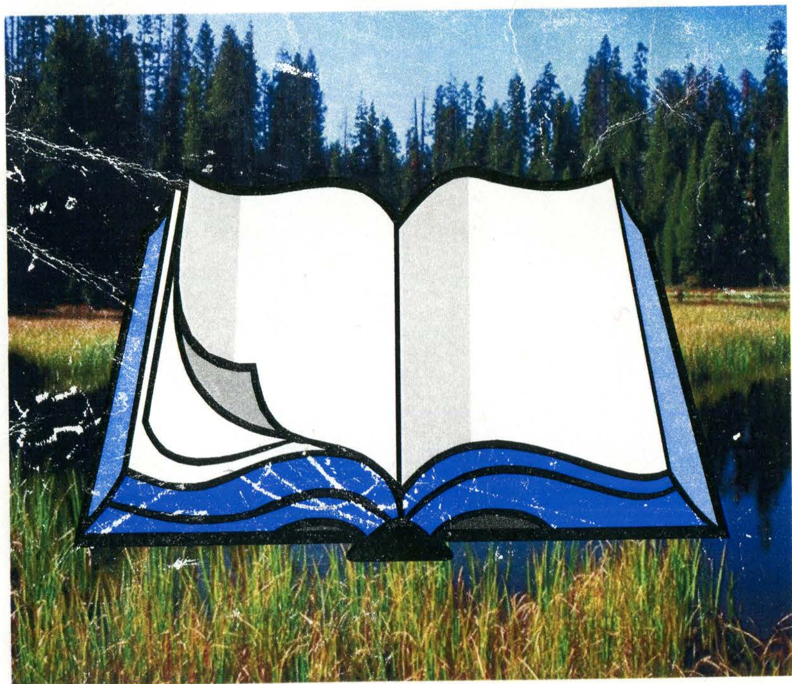
Алёна Босак Віктар Босак

АТЛАС
ГАВОРАК ПРУЖАНСКАГА РАЁНА БРЭСЦКАЙ ВОБЛАСЦІ І СУМЕЖЖА (ВЕРХНЯГА НАД'ЯСЕЛЬДЗЯ)

Лексіка

НАЦЫЯНАЛЬНАЯ АКАДЭМІЯ НАВУК БЕЛАРУСІ
ІНСТЫТУТ МОВАЗНАЎСТВА ІМЯ ЯКУБА КОЛАСА

Алёна Босак ***Віктар Босак***

АТЛАС

ГАВОРАК ПРУЖАНСКАГА РАЁНА БРЭСЦКАЙ ВОБЛАСЦІ І СУМЕЖЖА (ВЕРХНЯГА НАД'ЯСЕЛЬДЗЯ)

Лексіка

Мінск 2006

УДК 81’373 (476.7) (084.42)
ББК 81.2 стд 1-3-67
Б 85

Аўтары:

Алёна Анатольеўна БОСАК, выкладчык
Беларускага дзяржаўнага эканамічнага універсітэта,
кандыдат філалагічных навук
Віктар Мікалаевіч БОСАК, загадчык лабараторыі
Інстытута глебазнаўства і аграхіміі НАН Беларусі,
доктар сельскагаспадарчых навук

Рэцэнзенты:

Кунцэвіч Л.П., загадчык аддзела дыялекталогіі і лінгвагеаграфіі
Інстытута мовазнаўства імя Якуба Коласа НАН Беларусі,
кандыдат філалагічных навук
Леванцэвіч Л.В., дацэнт кафедры гісторыі беларускай мовы
і дыялекталогіі Брэсцкага дзяржаўнага універсітэта імя А.С. Пушкіна,
кандыдат філалагічных навук

Адказны рэдактар:

Клімчук Ф.Д., старшы навуковы супрацоўнік
Інстытута мовазнаўства імя Якуба Коласа НАН Беларусі,
кандыдат філалагічных навук

Зацверджана Вучоным Саветам
Інстытута мовазнаўства імя Якуба Коласа НАН Беларусі
(пратакол № 3 ад 11.03.2005 г.)

Рэкамендавана да друку Аддзяленнем гуманітарных навук
і мастацтваў НАН Беларусі (пратакол № 4 ад 18.04.2005 г.)

Босак А.А., Босак В.М. Атлас гаворак Пружанскага раёна Брэсцкай вобласці і сумежжа (Верхняга Над’ясельдзя). Лексіка. – Мінск, 2006. – 124 с.

Працяг “Атласа гаворак Пружанскага раёна Брэсцкай вобласці і сумежжа (Верхняга Над’ясельдзя). Фанетыка і марфалогія”. Адлюстраваны асноўныя лексічныя асаблівасці, вызначаны арэалы распаўсюджання і межы гаворак Верхняга Над’ясельдзя.

Для навуковых супрацоўнікаў, студэнтаў і выкладчыкаў філалагічных факультэтаў навучальных устаноў, а таксама для шырокага кола чытачоў, неабыякавых да роднага краю, яго мовы, гісторыі і культуры.

УСТУПНЫЯ ЗАЎВАГІ

Пры вывучэнні тэрытарыяльнага вар'іравання сістэмы мовы ў Беларусі перш за ўсё вылучаецца ўся асноўная яе тэрыторыя, асноўны масіў беларускай дыялектнай мовы, які супрацьпастаўляецца яе невялікай паўднёва-заходняй частцы – заходнепалескай групе гаворак.

Тэрыторыя Верхняга Над'ясельдзя (Пружанскі раён Брэсцкай вобласці і яго сумежжа) з'яўляецца адным са своеасаблівых рэгіёнаў Беларусі ў плане міждыялектных кантактаў і дыялектных ўзаемаўплываў. Тут праходзіць мяжа паміж заходнепалескай і гродзенска-баранавіцкай групамі гаворак. Акрамя таго, многія даследчыкі праводзяць па рацэ Ясельдзе ўмоўную старажытную балта-славянскую моўна-этнічную мяжу.

Гаворкі Верхняга Над'ясельдзя характарызуюцца значнай дыялектнай стракатасцю. Гэта з'яўляецца вынікам працяглых актыўных міждыялектных кантактаў, адасобленасцю пераважна прыроднымі межамі (у першую чаргу ляснымі масівамі) асобных густа заселеных мікрарэгіёнаў, міграцыйнымі і мікраміграцыйнымі працэсамі, перыферыяй пэўных інавацыйных з'яў [1-38].

Дадзенае выданне Атласа з'яўляецца працягам "Атласа гаворак Пружанскага раёна Брэсцкай вобласці (Верхняга Над'ясельдзя). Фанетыка і марфалогія", надрукаванага ў 2005 г. У першую частку Атласа ўвайшлі 70 карт па фанетыцы і марфалогіі, якія адлюстроўваюць асноўныя фанетычныя і марфалагічныя асаблівасці гаворак абследаванага рэгіёна Верхняга Над'ясельдзя.

Фактычны матэрыял збіраўся на тэрыторыі Пружанскага раёна Брэсцкай вобласці (асноўная частка даследавання) і на сумежнай тэрыторыі Бярозаўскага, Івацэвіцкага, Камянецкага, Кобрынскага раёнаў Брэсцкай вобласці, Ваўкавыскага, Зэльвенскага, Свіслацкага і Слонімскага раёнаў Гродзенскай вобласці. Усяго абследаваны гаворкі жыхароў 231 населенага пункта, з іх у Пружанскім раёне – 214, Бярозаўскім – 6, Свіслацкім – 5, Ваўкавыскім – 1, Зэльвенскім – 1, Івацэвіцкім – 1, Камянецкім – 1, Кобрынскім – 1, Слонімскім раёне – 1 населены пункт.

Апытванне праводзілася па спецыяльна распрацаванай праграме, якая ўключала пытанні па фанетыцы, марфалогіі і лексіцы (Як у вас гавораць? Як у вас называюць?). У апытальніку праграмы побач з літаратурнымі адпаведнікамі даследуемых слоў прыводзяцца варыянты адказаў інфарматараў. У пераважнай колькасці даследавалася мова інфарматараў ад 50 да 90 гадоў, якія з'яўляліся карэннымі жыхарамі канкрэтнага населенага пункта.

Поўная праграма Атласа ўключала 40 пытанняў па фанетыцы, 40 пытанняў па марфалогіі, а таксама 102 пытанні па лексіцы. Па поўнай праграме абследавана 118 населеных пунктаў. Па кароткай праграме (15 пытанняў па фанетыцы і марфалогіі) для ўдакладнення межаў груп гаворак дадаткова абследавана 113 населеных пунктаў Верхняга Над'ясельдзя.

Пры падрыхтоўцы Атласа па пытаннях, дзе не вызначана адрозненняў у параўнанні з літаратурнай беларускай мовай, а таксама пры адсутнасці адрозненняў паміж даследуемымі гаворкамі, лексічныя карты не прыводзяцца, а сабраны матэрыял падаецца ў адказах на апытальнік праграмы.

Сабраны і пракартаграфаваны матэрыял мае дастатковую колькасць супрацьпастаўленняў для вызначэння дыялектнай прыналежнасці гаворак Верхняга Над'ясельдзя.

ПРАГРАМА

“Атласа гаворак Пружанскага раёна Брэсцкай вобласці і сумежжа (Верхняга Над’ясельдзя). Лексіка”

81. буякі́ (лахачэ́, лохачэ́, лохочэ́, лахачы́, лохачы́, лохачы́^{і}, лохачі́, лухачы́^{і}, лахі́ны, лохі́ны, лохы́ны, лухы́^{і}ны, лухы́ны, лахманы́);
82. жураві́ны (журафі́ны, журахві́ны, журахлі́ны, жураўлі́ны, жэраўлі́ны);
83. чарні́цы (чорні́цы, чорны́ці, чэрні́цы, чэрны́ці^{ы}, чэрны́ці, черны́цы, чо́рныя я́гады, чо́рные я́годы, я́гады, я́годы);
84. брусні́цы (брусны́цы, брусны́ці^{ы}, брусны́ці, бруслы́ны);
85. ажы́ны (ажы́на, ожы́ны, ожы́на, ожі́на, ужы́ны, ужы́на, іжы́на, ежы́ны, ежаві́ка, ожовы́^{і}ка);
86. ядло́вец (ядло́вэц, ядлаве́ц, яло́вэц);
87. сасна́ (сосна́, хво́я, хво́йка, хву́йка, хві́йка);
88. рабі́на (рабы́на, гарабі́на, гарабі́^{ы}на, гарабы́на, гарабі́ны, арабі́на, грабі́на);
89. бало́цісты лес (алёс, галёс, олёс, плёс, лоза́, за́рослік, за́росэль, гушчэ́р, крэ́коць);
90. даро́га-прасе́ка (трыб, трыба, трэба́, трыбка);
91. сасно́вая іглі́ца (бо́д^{з}яхі, бо́дэха, бо́даха, бу́даха, бодкі́, боддзе́, кастрыца́, шыката́, шыкота́, шыпота́, шэбода́, шыбуда́, шы́пка, шы́пша, шыпчо́ха, шыпшо́ха, шпілюхі́, шпілюшчэ́, шпілюш’е́, скулі́на);
92. ло́тацць (ло́тасць, ло́тацень, ло́тас, лота́ць, лата́ць, лата́ть, лата́ч, лата́ш, лата́с, лата́цце, лота́цце, лота́тте, цынцыле́й);
93. чабо́р (чабрэ́ц, чэбрэ́ц, чыбрэ́ц, шчабрэ́ц, шчэбрэ́ц, шчыбрэ́ц);
94. дзьмухавец (слепа́к, слі́па́к, слепата́, слепота́, сліпота́, куры́ная слепата́, адува́нчык, одува́нчык);
95. бу́льба (бу́льва, карто́плі, карто́пля, карто́флі, карто́фель);
96. боб (буб, біб, тычко́вы боб, свíйскі біб, лапшаны́);
97. фасо́ля (квасо́ля, квасо́ль, кфасо́ля, хвасо́ля, пасо́ля, боб, буб, біб);
98. сачаві́ца (сачэві́ца, чачаві́ца, чэчэві́ца, сачэ́ўка, сачо́ўка, сачу́вка, сачы́ўка, сачі́вка);
99. лі́сце цыбу́лі (цыбу́ля, цыбуле́нне, цыбуле́ннё, шчыпе́р, шчыпёр, шчып’ёр, пе́р’е, пі́р’е, стыбі́^{ы}лле);
100. лі́сце бу́льбы (булёве́нне, булёві́^{ы}нне, бульваве́нне, бульвові́^{ы}нне, бульваве́нка, бульвове́ніца, картафле́нне, картафле́ннё, картофле́ннё, картапле́нне, картапле́ннё, картопле́нне, картопле́ннё, картоплі́нне, картоплі́ско);
101. лі́сце бурако́ў (бацве́нне, бацві́нне, бацві́ннё, батве́нне, ботві́^{ы}нне, бутві́^{ы}нне, бацві́ніско, батва́, ботва́, бутва́, бурачэ́нне, бурачэ́ннё, бураковéнне, буракаве́ннё);
102. шча́ўе (шчаве́й, шчавэ́й, шчаву́х, шчав’ю́х);
103. баравікі́ (бе́лыя /грыбы́/, бе́лые /грыбы́/, грыбы́, праўдзі́вікі, праўдзі́выя, праўдзі́вые, праўды́вые, правды́вые, справэдлі́вые, спра́вэдные, боровікі́);
104. падасі́навік (красноголо́вік, краснагало́вік, красноголо́вэц, красноло́вэц, красню́к, подосы́^{і}ннык);
105. падбяро́завік (бэрэзня́к, бырызня́к, бэро́зовік, подбэро́зовік, подборо́зовы́^{і}к, пудбэро́зовы́^{і}к, падбярэ́знік, подбэрэ́зны́^{і}к, подбэрэзня́к, пудбэро́зны́^{і}к, ба́бка, пухла́й, пухля́к, апу́хлік, бабу́х, бабушо́к);
106. сырае́жка (сырое́жка, сыро́іжка, сыраве́жка, сырове́жка, гу́ба, гу́бка, бэ́тка);
107. махаві́к (багно́вік, багню́к, сіня́к, сыня́к, імша́р, мшар, мша́рык, мыша́р, гомша́рык, моховí́к);
108. пту́шка (пту́ха);
109. бу́сел (бу́сёл, бу́сэль, бу́сэнь);
110. верабе́й (вэробэ́й, варабе́й, ворабэ́й, воробэ́й, гарабе́й, гарабэ́й);
111. каршу́н (шуля́к);

112. бóжая карóўка (пэ́дэрка, пэ́дэрко, пáздзерка, пáздзерко, я́дзерко, пэ́ндрык, пэ́дрык, сі́дэрко, сы́дэрко, сэ́дэрко, сы́дорок, бóжа карóўка, бóжая корóўка, бóжа корóўка, бóжа корóвка, калóда, корогóда);
113. вóжык (ёжык, ёж);
114. вавёрка (вав'ёрка, бéлка);
115. мурáшкі (мурашкí, мурашкы^{і}, мурашкы́, мóрахі, мóрохі, му́рахі, му́рахы^{і}, мураўí, мурав'í, мураўé);
116. пéвень (пéвэнь, пíвэнь, пэту́х, пяту́х);
117. кураня́ (куранё, курэня́, курыня́, курня́, ціпэня́, ціпеня́, ціпуня́, цыпэня́, ціпленя́, ціплюня́, ціпушóк);
118. апалóнік (прач, прáчык, галавáч, галавáсцік, головáсты^{і}к, палóнік, упулóнык);
119. матылёк (матыль, матылка, мотылка, пэрэпы^{і}лка, пырыпы^{і}лка, пырыпылка);
120. пацу́к (шчур, крыса);
121. гурт карóў (калéйка, колéйка, колíйка, кулíйка);
122. дзéжка для жывёлы (цэ́бар, цэ́бер, цэ́бэр, цэ́брык, цабэ́рак, бэ́лец, ушáток);
123. асéнняе палітó (ясёнка, ісёнка, осы^{і}нка);
124. пінжáк (каптáн, пінжáк, пі^{ы}нжáк, ку́рцік);
125. штаны́ (нагавíцы, нагавы́ці^{ы}, нагавы^{і}ці, нагавы́ці, ганавíцы, ганавы^{і}цы, ганавы^{і}ці^{ы}, ганавы́ці^{ы});
126. манжэ́ты (апусцэ́, опусцэ́, запусцэ́, абшэ́ўкі, абшы́ўкі, ашэ́ўкі, обшэ́вкі^{ы}, комні^{ы}рцы, кумні^{ы}рцы, пудкумні^{ы}рцы, абшлáгі, манкéты, манжэ́ты, чохлы́, рубі^{ы}жы́);
127. рамантавáць адзéнне (лáпіць, лáпіці, лáпі^{ы}ты, латáць, латáці, латáты, стрóіць, прáвіць);
128. мыць бялíзну (мыць, мы́ці, мы́ты, аджымáць, ку́таці, белíці, бэлíці, бэлíты, бэлíтыс, бэлíтысь, бэлíтыся);
129. мулінэ́ (гóрын, гóрынь, гóрэнь, шоўк);
130. падóл (пéлена, пэ́лена, пы́лена, пáлена, пéляна, пéлян, пéлен, падóлак, подóлок, подóл, запу́л, запíл, прыпóл);
131. скураны́ пáсак (шыць, шы́цік, шы́тык, папру́га, попру́га, папру́жка, пáсок);
132. пáсак з тканíны (пóразок, пу́разок, пóрозок, пóўразок, пóўрозок, пáўразак, пóразоўка, праўзу́к, проўзу́к, провзу́к, праўзáк, прузу́к, прузáк, мату́з, матузóк, зáвязка, зáв'язка, паясóк, пóяс, кíчка);
133. гру́бае ткáнае пакрывáла (радзю́га, рад^{з}ю́га, радзю́жка, радю́жка, раднó, гу́нька, бу́рка);
134. тóнкае ткáнае пакрывáла (радзю́жка, раднó, дывáн, пóстылка);
135. рамантавáць шкарпэ́ткі (цыравáць, цыравáці, цыровáці, цуравáці, цуровáці, цэровáці, цыровáты, цуровáты, цюровáты, забабляці, штóпаты, зашывáты);
136. прáльны парашóк (мы́длік, мы́льнік, змы́льнік, сóда, зóда, луг, парашóк, порошóк);
137. крывя́ная каўбасá (кíшка, шклёндра, шкілéнда, крупэ́ня, налíванка, налíвачка, налíвайка, кашáнка, крывя́нка, чóрная каўбасá);
138. таўчóная бу́льба /пюрэ́/ (таўканíца, тоўканíца, тоўкані^{ы}ца, товканы́ца, товканы́ця, кáша, камя́к, таўпéня);
139. сту́дзень /халадзéц/ (квáшэліна, квáшыліна, квашэлíна, квашэлíны, квáшаніна, квáшэніна, квашáніна, дрыгвá);
140. кру́пнік (кру́пні^{ы}к, кру́пнык, кулéш);
141. ку́бак (ку́бок, кру́жка, квáрта);
142. апалóнік (ополóнік, ополóны^{і}к, ополóнык, упулóнык, полóнік, полóнык, чарпáк, чэрпáк, чэ^{е}рпáк);
143. глытáць (клыкáці, клыкáты, лыгáць, глыгáць);
144. святлíца (пярэ́дня, парэ́дня, перэ́дня, пэрэ́дня, пырэ́дня, хáта, тáя хáта, вéлькая хáта, вэлíка хáта, запéчак);
145. столь (пакóт, покóт, поку́т, сты^{і}ль, стыль, повáл, паталóк, потолóк, пóлаб);
146. гарá /гары́шча/ (горá, вы́шкі, вы́шкы^{і}, покóт, на хáці);
147. падлóга (подлóга, пудлóга, памóст, помóст);
148. качаргá (кацубá, коцубá, куцубá, кацюбá, коцюбá, качэргá);

149. услóн (слон, слун, слін, слын, стóлак, стóлец, стýлэць, зэ́длік);
150. услóнчык (слóнчык, слýнчык, слíнчык, слы́нчык, стóлачак, стóльчык, зэ́длічак);
151. плот (плут);
152. падвóрак (подвóрок, надвóрак, надвóрок, двор, двур, двір);
153. стýдня (калóдзеж, калóдзезь, колóдзезь, колóдзізь, колóдэзь, колóдяз, кулóдяз, колóдязь);
154. лéсвіца (драбíна, драбí^ы^на, драбы́на, рабры́на);
155. гумнó (клýня, клю́ня);
156. тóўстая вярóўка (ужы́шчэ, вужы́шчэ, вжы́шчэ, ужы́шчо, вужы́шчо, ужы́шча, вужы́шча, ужы́ско, вужы́ско);
157. рыдлёўка (ры́дзель, ры́дэль, лапáта, лопáта, жэлéзнік, жалязня́к, шпáнка);
158. невялíкая рыдлёўка (капáчка, копáчка, купáчка, кóпашка, кóпушка);
159. маты́ка (моты́ка, муты́ка, гáчка, гакóўка, гак, гачóк, грáса, грáца, грацóўка);
160. шýфель (шýфля, шýхля, шýпля, шóфля, шóпля);
161. чаранóк для рыдлёўкі (чаранóк, чэранóк, чэрэнóк, чырынóк, чырунóк, чыронóк, дзяржáк, дэржáк, дыржáк, трóнак, трóнок);
162. чаранóк для памялá (óжог, óжаг, вóжаг, дзяржáк, дэржáк, дыржáк, дзяржáннё, чаранóк, чэранóк, чэрэнóк, чырынóк, чыронóк, трóнак, трóнок, кíй, кый, колóк, рожóн);
163. кóзлы для пілавáння дроў (стóлкі, стóлкы[і], стóлкы, сталю́гі, сталю́шкі, казлы́, козлы́, кузлы́, козёл);
164. прыстасавáнне для сяўбы (сявéнька, сявэ́нька, севéнька, севэ́нька, сэвэ́нька, сывэ́нька, сéянка, карóбка, корóбка, фартýх, хвартýх);
165. невялíкая павéць (шóпка, шýпка, шíпка, подшóпка, падшóпа, падпавéць, подповéць, падпавéдка, падпавéтка, подповéтка, шур, свірóнак, адры́нка);
166. капéц бýльбы (скапéц, скапэ́ц, скопэ́ц, скоўпэ́ц, скупэ́ц, скóпэц, скóпэць, пóгрэб, я́ма, я́мка, бýрцік);
167. капá сéна (капíца, копíца, копы́ца, копы́[і]ца, купы́ца, копы́ця, носíлка, носы́[і]лка);
168. бруд на дарóзе (мýля, муля́, кал, болóто, грязь);
169. дрыгвá (багнó, багóн, балóто, болóто, крыніца, крыны́ца, крыны́ця, грáзкае, грáзкее, грáзко, грýзкее, грýзке, трасíна, дрэсíна, трáске, сплав, гóйдалка, тапéльніца, плéва, плёс);
170. захíленае ад вéтру мéсца (зацíшак, зацíшок, заты́шок);
171. дрóбны дождж (мгла, імглá, мгíчка, мжа, мжáчка, мжы́чка, мíгоць, імгýч, морýга, пляга, пацярýха);
172. невялíкая хмáрка (перэ́хмарак, пэрэ́хмарак, парэ́хмарак, пырэ́хмарак, перэ́хмарок, пэрэ́хмарок, пырэ́хмарок, пóхмарак, пóхмарок, пýхмарак, хмáрка, малáя хмáра);
173. узгóрак (узгóрок, пагóрак, пагýрок, погýрок, спагýрок, прыгóрак, прызгóрак, подгóрок, гарá, горá, гóрка, гóрочка, гýрка, гíрка, згóрка, згóрок);
174. іржы́шча (пóжня, пýжня, пíжня, ржы́шчо, іржы́шчо, ржы́шчэ);
175. крэ́мень (крáмень, крáмэнь, крамýх, крамýшка, крамýшак, кармýшка, скáлка);
176. стрэ́мка (дзéраво, дзéрво, дзéрэво, дэ́рэво, дэ́рво, дэ́рово, задёра);
177. сярэ́дзіна дня (палýдзень, полýдзень, полýдэнь, пулýдэнь, пóўдзень, пóўдэнь, пóвдэнь, паўдня́, поўдня́, пуўдня́, пувдня́, абéд, обéд);
178. маню́ка (муця́р, муцéль, мутю́н, лгун, лгач, ілгáч, абмáншчык, обмáншчык);
179. спалóхацца (злекáціса, злекáтыса, злекáтыся, злекáтысь, зля[е]кáцца, зля[е]кáціса, злікáціса, злекáтыс, сполóхатыся, сполóхатыс);
180. сёння (сёні, сёгóдня, сёгóні, согóні, сегóні, сягóні, сігóні, тыпэ́р);
181. тóлькі што (недáўно, нэдáўно, нэдáвно, нідáўно, ныдáвно, ты́лько шчо, такмáнь, якмáнь);
182. хóванкі (хóванка, хáванкі, хáванка, хáванкы, панáс, плю́скі, жмýркі, прáтушкі, пáлачка, крáсна пáлачка, кóзмар).

Адказы на апытальнік праграмы
“Атласа гаворак Пружанскага раёна Брэсцкай вобласці і сумежжа
(Верхняга Над’ясельдзя). Лексіка”

Пытанне 81: **лахачэ́** (64, 67-68, 72, 75-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 105-108); **лохачэ́** (47, 118-119, 123-124, 128, 134-137, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 198, 200-204, 206); **лохочэ́** (205); **лахачы́** (13-14, 16-20, 25-26, 30, 73-74, 104, 109-110, 112); **лохачы́** (140); **лохачы́ⁱ** (56, 208); **лохачі́** (231); **лухачы́ⁱ** (225); **лахі́ны** (1, 4-6, 8-9, 34-35, 38, 40-42, 46, 49-50, 53-55, 60-61, 63, 115); **лохі́ны** (125); **лохы́ны** (214-216); **лухы́ⁱны** (210); **лухы́ны** (223, 229-230); **лахманы́** (2-3).

Пытанне 82: **журaві́ны** (1-6, 8, 16, 26, 30, 140, 202-204); **журафі́ны** (194-196, 198); **журахві́ны** (200-201); **журахлі́ны** (101, 134, 205-206, 208, 210, 214-216, 223, 225, 229-231); **жураўлі́ны** (9, 13-14, 17-20, 25, 34-35, 38, 40-42, 46-47, 49-50, 53-56, 60-61, 63, 67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100, 104-110, 112, 115, 118-119, 123-125, 128, 135-137, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-192); **жэраўлі́ны** (64).

Пытанне 83: **чарні́цы** (16-17, 26); **чорні́цы** (47, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 191, 194-196, 198, 200-204); **чорны́ці** (56); **чэрні́цы** (140, 190); **чэрны́ціᵘ** (214-216, 225, 229-230); **чэрны́ці** (231); **черны́цы** (205-206); **чо́рныя я́гады** (1-6, 8-9, 13-14, 18-20, 25, 30, 34-35, 38, 40-42, 46, 49-50, 53-55, 60-61, 63-64, 67-68, 72-76, 84-85, 91-92, 101, 104-110, 112); **чо́рные я́годы** (118-119, 123-124, 135-136, 208, 210, 223); **я́гады** (89, 100); **я́годы** (125); **чарні́цы, чо́рныя я́гады** (115); **чорні́цы, чо́рные я́годы** (128, 134, 137, 158-160, 162-164, 192).

Пытанне 84: **брусні́цы** (1-6, 8-9, 13-14, 16-20, 25-26, 30, 34-35, 38, 40-42, 46-47, 49-50, 53-55, 60-61, 63-64, 67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 104-110, 112, 115, 118-119, 123-125, 128, 134-137, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 198, 200-204); **брусны́цы** (205-206); **брусны́ціᵘ** (208, 210, 214-216, 225, 229-230); **брусны́ці** (56, 231); **бруслы́ны** (223).

Пытанне 85: **ажы́ны** (16); **ажы́на** (1-6, 8-9, 13-14, 17-20, 25-26, 30, 67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 104-110, 112, 115); **ожы́ны** (215); **ожы́на** (47, 118-119, 123-125, 128, 135-137, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-195, 198, 200-204, 214, 216, 231); **ожі́на** (134, 205-206, 208); **ужы́ны** (229-230); **ужы́на** (210, 223, 225); **іжы́на** (64); **ежы́ны** (196); **ежаві́ка** (34-35, 38, 40-42, 46, 49-50, 53-55, 60-61, 63); **ожовы́ⁱка** (56).

Пытанне 86: **ядло́вец** (1-6, 8-9, 13-14, 17-20, 25-26, 30, 34-35, 38, 40-42, 46, 49-50, 53-55, 60-61, 63, 104-108, 125, 140); **ядло́вэц** (47, 56, 67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 109-110, 112, 115, 118-119, 123-124, 128, 134-137, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 198, 200-206, 210, 214-216, 223, 225, 229-231); **ядлаве́ц** (16, 64); **яло́вэц** (208).

Пытанне 87: **сасна́** (26, 35, 67-68, 72-74); **сосна́** (56, 125, 140, 191, 225, 231); **хво́я** (16, 34, 38, 40-42, 46-47, 49-50, 53-55, 60-61, 63-64, 89, 100, 123-124, 128, 134-137, 143, 145, 147-148, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190, 192, 194-196, 198, 200, 202-206); **хво́йка** (1-6, 8-9, 13-14, 17-20, 25, 30, 75-76, 84-85, 91-92, 101, 104-110, 112, 115, 118-119, 151, 201); **хву́йка** (208, 210, 214-216); **хві́йка** (223, 229-230).

Пытанне 88: **рабі́на** (2-4, 6, 8, 13-14, 16-17, 19-20, 25-26, 30, 35, 134-137, 151, 192); **рабы́на** (210, 214-216, 223, 225, 229-231); **гарабі́на** (9, 18, 34, 38, 40-42, 46-47, 49-50, 55, 60-61, 63-64, 67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 104-110, 112, 115, 118-119, 123-125, 128, 140, 143, 145, 147-148, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-191, 194-196, 198, 200-204); **гарабі́ᵘна** (205-206); **гарабы́на** (56, 208); **гарабі́ны** (5); **арабі́на** (53-54); **грабі́на** (1).

Пытанне 89: **алёс** (13-14, 16, 18-20, 25-26, 67-68, 72-76, 84-85, 89, 92, 100-101, 110, 112, 115); **галёс** (49); **олёс** (47, 125, 128, 143, 145, 147-148, 158-160, 162-165, 167, 169, 173); **плёс** (46, 50, 53-56, 64); **лоза́** (192, 202-206, 208, 223, 225, 229-231); **за́роснік** (140); **за́росэль** (210); **гушчэ́р** (17); **крэ́коць** (134).

Пытанне 90: **трыб** (16, 67-68, 72-76, 84-85, 92, 110, 112, 115, 134, 140, 143, 145, 147-148, 158-160, 162-165, 167, 169, 173, 202-204, 208, 210, 214-216, 223, 225, 229-230); **трыба** (4-5, 17-20, 47, 56, 61, 201, 231); **трэба́** (205); **трыбка** (46, 49-50).

Пытанне 91: **бóд'яхі, бодкí** (158-160); **бóдэха** (179-180, 190, 194-195, 200-205); **бóдаха** (168, 206); **бýдаха** (184-185); **бодкí** (143, 145, 148, 153-154, 162-164); **боддзé** (147); **кастрыцá** (1-6, 8-9, 13-14, 16-20, 25-26, 30, 34-35, 38, 40-42, 46, 49-50, 53-55, 60, 63-64); **шыкатá** (67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 104-108); **шыкотá** (119, 124, 140, 182); **шыпотá** (123, 192, 196); **шэбодá** (56, 186, 191, 198); **шыбудá** (231); **шы́пка** (128, 208, 210, 214-216, 223, 225, 229-230); **шы́пша** (109-110, 112, 115, 118, 151, 167, 169); **шыпчóха** (125); **шыпшóха** (134-137); **шпілюхí** (173); **шпілюшчэ́** (165); **шпілюш'é** (47); **скулíна** (61).

Пытанне 92: **лóтаць** (1-6, 8, 17, 34-35, 38, 40-42, 46-47, 53-56, 61, 64, 115, 118-119, 123-125, 128, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-164, 167-169, 191, 206); **лóтасць** (72-76, 84-85, 91-92, 100, 104-110, 112); **лóтацень** (9, 13-14, 16, 18-20, 25-26, 30); **лóтас** (68, 214, 216); **лотáць** (165, 173); **латáць** (50); **латáть** (223, 225, 229-231); **латáч** (63); **латáш** (49); **латáс** (67); **латáцце** (89, 101, 134-137, 179-180, 182, 184-186, 190, 192, 200-204); **лотáцце** (194-196, 198, 205); **лотáтте** (208, 210, 215); **цынцылéй** (60).

Пытанне 93: **чабóр** (1-6, 8-9, 13-14, 16-20, 25-26, 30, 34-35, 38, 40-42, 46, 49-50, 53-55, 60-61, 63-64); **чабрэ́ц** (67-68, 73-76, 84-85, 89, 91-92, 100, 104-108); **чэбрэц** (56, 137, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-164, 167-169); **чыбрэ́ц** (223, 229-230); **шчабрэ́ц** (72); **шчэбрэ́ц** (47, 101, 109-110, 112, 115, 118-119, 123-125, 128, 134-136, 140, 165, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 196, 198, 200-206, 208, 214, 216, 225, 231); **шчыбрэ́ц** (210, 215).

Пытанне 94: **слепáк** (47, 125, 134, 154, 158-160, 162-164, 167-169, 204-206); **сліпáк** (208, 210, 223); **слепатá** (50, 67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 104-110, 112, 115); **слепотá** (118-119, 123-124, 128, 135-137, 143, 145, 147-148, 151, 153, 165, 173, 179-180, 182, 184-186, 190, 192, 194-196, 200-202); **сліпотá** (214-216); **курыная слепатá** (1-5, 13-14, 18-20, 25-26, 30, 34, 38, 40-42, 46, 49, 53-55, 60-61, 63); **адувáнчык** (6, 8-9, 16-17, 35, 64); **одувáнчык** (56, 140, 191, 198, 203, 225, 229-231).

Пытанне 95: **бýльба** (125, 165, 191, 196, 198, 206, 210); **бýльва** (47, 67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 104-110, 112, 115, 118-119, 123-124, 128, 134-137, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-164, 167-169, 173, 182, 184-186, 190, 192, 194-195, 200-205, 208, 225); **картóплі** (2-6, 8-9, 34-35, 38, 40-42, 46, 50, 53-56, 63-64, 179-180, 214-216, 223, 231); **картóпля** (229-230); **картóфлі** (1, 13-14, 16-20, 25-26, 30, 49); **картóфель** (60-61).

Пытанне 96: **боб** (1-6, 8-9, 13-14, 16-20, 25-26, 30, 35, 47, 50, 53-55, 60, 64, 67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 104-110, 112, 115, 118-119, 123-125, 128, 134-137, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 198, 200-206); **буб** (208, 210, 214-216); **біб** (225, 231); **тычкóвы боб** (34, 38, 40-42, 46, 49, 61, 63); **свíйскі біб** (56, 223, 229-230); **лапшаны́** (158-160).

Пытанне 97: **фасóля** (5-6, 8-9, 13-14, 16-20, 25, 30, 35, 60, 67, 73-76, 92, 123, 125, 140, 162-164, 191, 194-195, 231); **квасóля** (26, 47, 68, 72, 84-85, 89, 91, 100-101, 104-110, 112, 115, 118-119, 124, 128, 134-137, 143, 145, 148, 151, 153-154, 165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190, 192, 196, 198, 200-206, 215); **квасóль** (225); **кфасóля** (147); **хвасóля** (208, 210); **пасóля** (1-4, 50, 53-55, 64); **боб** (34, 38, 40-42, 46, 49, 61, 63, 158-160); **буб** (214, 216); **біб** (56, 223, 229-230).

Пытанне 98: **сачавíца** (13-14, 16, 19-20, 25-26, 30, 34-35, 38, 40-42, 46, 49-50, 53-55, 60, 63-64); **сачэвíца** (165, 173); **чачавíца** (1-6, 8-9, 61); **чэчэвíца** (56); **сачэ́ўка** (47, 67, 73-76, 85, 89, 92, 101, 104-110, 112, 115, 118-119, 123-125, 128, 134-137, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-164, 167, 169, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 198, 200-202, 205-206); **сачóўка** (68, 72, 84, 91, 100, 168, 203-204); **сачýвка** (208, 210, 214-216); **сачы́ўка** (17-18); **сачíвка** (223, 225, 229-231).

Пытанне 99: **цыбýля** (47, 60, 89, 100-101, 104-110, 112, 115, 125, 128, 134, 147, 151, 153-154, 158-160, 162-164, 167-169, 214-216, 223, 225, 229-230); **цыбулéнне** (118-119, 123-124, 135-137, 140, 143, 145, 148, 165, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 198, 200-202, 231); **цыбулéннё** (17, 38, 40-42, 46, 49); **шчыпéр** (1-6, 8-9, 35, 67-68, 72-76, 84-85, 91-92); **шчыпёр** (13-14, 16, 18-19, 25, 30, 34, 50, 53-56, 61, 63-64); **шчып'ёр** (20, 26); **пéр'е** (203-206); **пíр'е** (208); **стыбí^и^лле** (210).

Пытанне 100: **булёвéнне** (47, 118-119, 123-124, 128, 134-137, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 198, 200-206); **булёві^и^нне** (225); **бульвавéнне** (68, 73-74, 84-85, 89, 91, 100-101, 104-110, 112, 115); **бульвові^и^нне** (208, 210); **бульвавéнка** (67, 72, 75-76, 92); **бульвовéніца** (125); **картафлéнне** (16, 60); **картафлéннё** (1, 26, 30, 49); **картофлéннё** (13-14, 17-20, 25, 61); **картаплéнне** (2-6, 8-9, 35, 64); **картаплéннё** (34, 42, 50, 53-55, 63); **картоплéнне** (179-180); **картоплéннё** (38, 40-41, 46); **картоплíнне** (56, 214-216, 223, 229-230); **картоплíско** (231).

Пытанне 101: **бацве́нне** (16, 56, 89, 101, 118-119, 123-124, 128, 134-137, 140, 151, 153-154, 158-160, 162-164, 182, 191-192, 194-195, 200-203); **бацві́нне** (67, 72-76, 84-85, 91-92, 100, 104-110, 112, 115, 143, 145, 147-148); **бацві́ннё** (1-6, 8-9, 34, 53-55); **батве́нне** (68); **ботві́ᵘнне** (225, 231); **бутві́ᵘнне** (214-216); **бацві́нніско** (38, 40-42, 46, 49); **батва́** (60); **ботва́** (167-169, 208); **бутва́** (210, 223, 229-230); **бурачэ́нне** (47, 64, 165, 173, 179-180, 184-186, 190, 196, 198, 205-206); **бурачэ́ннё** (13-14, 17, 20, 26, 30, 35, 50, 61, 63); **бураковЕ́нне** (125, 204); **буракаве́ннё** (18, 19, 25).

Пытанне 102: **шчаве́й** (1-6, 8-9, 13-14, 16-20, 25-26, 30, 34-35, 38, 40-42, 46, 49-50, 53-55, 60-61, 63-64, 104-108, 140); **шчавэ́й** (47, 67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 109-110, 112, 115, 118-119, 123-125, 128, 134-137, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 198, 200-206); **шчаву́х** (56, 208, 210, 214-216, 223, 225, 229-230); **шчав'ю́х** (231).

Пытанне 103: **бе́лыя /грыбы́/** (1-6, 8-9, 13-14, 18, 26, 30, 34-35, 38, 40-42, 53-55, 60-61, 63-64); **бе́лые /грыбы́/** (47, 56, 67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 104, 107-108, 110, 112, 115, 118-119, 123-125, 128, 135-137, 140, 182, 184-186, 192, 194-196, 198, 200-204, 208, 210, 214-216); **грыбы́** (16, 20, 105-106, 134, 143, 145, 148, 151, 153-154, 158-160, 162-164, 191); **праўдзі́вікі** (46, 49-50); **праўдзі́выя** (17, 19, 25); **праўдзі́вые** (109, 165, 167-169, 173, 179-180); **праўды́вые** (205-206); **правды́вые** (231); **справэдлі́вые** (223, 225, 229-230); **спра́вэдные** (190); **борові́кі** (147).

Пытанне 104: **красноголо́вік** (47, 118-119, 123-125, 143, 145, 147-148, 151, 153, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 191); **краснагало́вік** (1-6, 8-9, 13-14, 16, 18-20, 25-26, 30, 34-35, 38, 40-42, 46, 49-50, 53-55, 60-61, 63-64, 67-68, 72-76, 84-85, 91-92, 104-110, 112, 115); **красноголо́вэц** (184-186, 190, 194-195, 202-206); **красноло́вэц** (196, 200-201); **краснюо́к** (17, 89, 100-101, 128, 134-137, 140, 154, 182, 192, 198, 208, 210, 214-216, 223, 225, 229-231); **подосы́ⁱнных** (56).

Пытанне 105: **бэрэзня́к** (47, 123, 140, 154, 162-164, 167-169, 179-180, 182, 184-186, 190-191, 194-196, 198, 200-203, 205-206); **бырызня́к** (216); **бэро́зовік** (148); **падбяро́завік** (18, 38, 40-42, 46, 49-50, 61, 63); **подбэро́зовік** (124, 135-137); **подборо́зовыⁱк** (56); **пудбэро́зовыⁱк** (214); **падбярэ́знік** (34, 53-55, 60, 64); **подбэрэ́зныⁱк** (208); **подбэрэзня́к** (225); **пудбэро́зныⁱк** (210); **ба́бка** (17, 67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 104-110, 112, 115, 118-119, 125, 143, 145, 147, 151, 153, 165, 173, 204, 231); **пухля́й** (223, 229-230); **пухля́к** (215); **апу́хлік** (1-6, 8-9, 13-14, 16, 19-20, 25-26, 30, 35); **бабу́х** (128, 192); **бабушо́к** (134); **бэрэзня́к, ба́бка** (158-160).

Пытанне 106: **сырае́жка** (1-6, 8-9, 13-14, 16-20, 25-26, 30, 34-35, 38, 40-42, 46, 49-50, 53-55, 60-61, 63-64, 67-68, 72-76, 84-85, 91-92, 100, 104-110, 112, 115); **сырое́жка** (47, 118-119, 123-125, 140, 143, 145, 148, 151, 153-154, 165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 191, 196); **сыроі́жка** (56, 208, 210, 214-216, 223, 225, 229-231); **сыраве́жка** (89, 101); **сырове́жка** (128, 134-137, 190, 192); **гу́ба** (158-160, 162-164, 198, 200-204, 206); **гу́бка** (147, 205); **бэ́тка** (194-195).

Пытанне 107: **багно́вік** (67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 104-110, 112, 115, 118-119, 123-125, 128, 134-137, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-164, 167-169, 182, 192); **багнюо́к** (17-18, 208, 210, 214-216, 223, 225, 229-230); **сіня́к** (1-6, 8-9, 13-14, 16, 25-26, 30, 34-35, 38, 40-42, 46-47, 49-50, 53-55, 60-61, 63-64); **сыня́к** (56, 231); **імша́р** (165, 173); **мша́р** (204); **мша́рык** (194-196, 198, 200-203); **мыша́р** (205-206); **гомша́рык** (179-180); **мохові́к** (184-186, 190-191); **багно́вік, сіня́к** (19-20).

Пытанне 108: **пту́шка** (1-6, 8-9, 13-14, 16-20, 25-26, 30, 34-35, 38, 40-42, 46, 49-50, 53-55, 60-61, 63-64, 125, 165, 208, 210, 214-216, 223, 225, 229-231); **пту́ха** (47, 56, 67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 104-110, 112, 115, 118-119, 123-124, 128, 134-137, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-164, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 198, 200-206).

Пытанне 109: **бу́сел** (1-6, 8-9, 13-14, 16-20, 25-26, 30, 34-35, 38, 40-42, 46, 49-50, 53-55, 60-61, 63-64, 67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100, 104-110, 112, 115, 118-119, 124-125, 143, 145, 147-148); **бу́сёл** (47, 56, 101, 123, 128, 134-137, 140, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 198, 200-206, 208); **бу́сэль** (210, 223, 229-230); **бу́сэнь** (214-216, 225, 231).

Пытанне 110: **верабе́й** (16, 34-35, 38, 40-42, 46, 49, 53-55, 60-61, 63-64); **вэробэ́й** (56, 225); **варабе́й** (1-6, 8-9, 13-14, 17, 20, 25-26, 30); **ворабэ́й** (214-216); **воробэ́й** (210, 223, 229-231); **гарабе́й** (18-19, 50, 104-108); **гарабэ́й** (47, 67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 109-110, 112, 115, 118-119, 123-125, 128, 134-137, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 198, 200-206, 208).

Пытанне 111: **шуля́к** (1-6, 8-9, 13-14, 16-20, 25-26, 30, 34-35, 38, 40-42, 46-47, 49-50, 53-56, 60-61, 63-64, 67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 104-110, 112, 115, 118-119, 123-125, 128, 134-137, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 198, 200-206, 208, 210, 214-216, 223, 225, 229-231).

Пытанне 112: **пэ́дэрка** (109); **пэ́дэрко** (47, 137, 143, 145, 147-148, 153-154, 158-160, 162-164, 167-169, 179-180, 184-186, 191, 196, 198, 206); **па́здзерка** (17-18); **па́здзерко** (19); **я́дзерко** (9, 112); **пэ́ндрык** (165, 173, 204); **пэ́дрык** (200-203, 205, 229-230); **сі́дэрко** (118-119); **сы́дэрко** (210, 225); **сэ́дэрко** (214-216); **сы́дорок** (208); **бо́жая каро́ўка** (1-6, 8, 13-14, 16, 20, 25-26, 30, 34-35, 38, 40-42, 46, 49-50, 53-55, 60-61, 63-64, 67-68, 72-74, 84-85, 89, 100, 104, 108, 110, 115); **бо́жа каро́ўка** (105-106); **бо́жая коро́ўка** (123-125, 128, 135-136, 151, 190, 192); **бо́жа коро́ўка** (134, 140, 182, 194-195); **бо́жа коро́вка** (56, 231); **кало́да** (101, 107); **корого́да** (223).

Пытанне 113: **во́жык** (1-3, 5-6, 8-9, 13-14, 16, 18-20, 25-26, 30, 34, 38, 40-42, 46, 49-50, 53-55, 60-61, 63-64, 67-68, 75-76, 89); **ёжык** (4, 17, 35, 47, 56, 72-74, 84-85, 91, 100-101, 104-110, 112, 115, 118-119, 123-125, 128, 134-137, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 198, 200-206, 210, 214-216, 223, 225, 229-231); **ёж** (208).

Пытанне 114: **вавёрка** (1-6, 8-9, 13-14, 16, 18-20, 25-26, 30, 34, 38, 40-42, 46, 49-50, 53-56, 60-61, 63-64, 67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 104-110, 112, 115, 118-119, 123-124, 143, 145, 147-148); **вав'ёрка** (17, 35, 47, 125, 128, 134-137, 140, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 198, 200-206, 210, 214-216, 223, 225, 229-230); **бе́лка** (208, 231).

Пытанне 115: **мура́шкі** (1-6, 8-9, 13-14, 16, 19-20, 25-26, 30); **мурашкі́** (18, 67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 104-110, 112, 115, 118, 123-125, 128, 134-137, 140, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 198, 200-206); **мурашкы́^{і}** (208, 225, 229-230); **мурашкы́** (210, 214-216, 223); **мо́рахі** (151, 158-160, 162-164); **мо́рохі** (47, 143, 145, 147-148, 153-154, 165, 167-169, 173); **му́рахі** (17, 119); **му́рахы^{і}** (231); **мураўі́** (34, 38, 40-42, 46, 49-50, 53-55); **мурав'і** (56); **мураўе́** (35, 60-61, 63-64).

Пытанне 116: **пе́вень** (1-6, 8-9, 13-14, 16-20, 25-26, 30, 35, 49, 60-61, 104-108, 140); **пе́вэнь** (67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 109-110, 112, 115, 118-119, 123-125, 128, 134-137, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 198, 200-206); **півэнь** (208, 210, 214-216, 223, 225, 229-231); **пэту́х** (47, 56); **пяту́х** (34, 38, 40-42, 46, 50, 53-55, 63-64).

Пытанне 117: **кураня́** (1-6, 8-9, 20, 34, 38, 40-42, 46, 49-50, 53-55, 60-61, 63-64); **куранё** (25-26, 30, 35); **курэня́** (118-119, 123-125, 140, 165, 179-180, 182, 184-186, 191, 194-195, 198, 200-206, 208, 210, 214-216, 223, 225, 229-230); **курыня́** (231); **курня́** (190); **ціпэня́** (47, 67-68, 72-76, 84-85, 91-92, 100, 109-110, 112, 115, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-164, 167-169, 173); **ціпеня́** (104-108); **ціпуня́** (13-14, 16-19); **цыпэня́** (56); **ціпленя́** (89, 101, 192, 196); **ціплюня́** (128, 135-137); **ціпушо́к** (134).

Пытанне 118: **прач** (134-137, 140, 143, 145, 148, 192); **пра́чык** (47, 67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 104-110, 112, 115, 118-119, 123-125, 128, 147, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-191, 194-196, 198, 200-206, 208, 210, 214-216, 223, 225); **галава́ч** (1-6, 8-9, 38, 40-42, 46); **галава́сцік** (35, 50, 63-64); **голова́сты^{і}к** (56, 231); **апало́нік** (13-14, 16, 18-20, 25-26, 30, 34, 49, 53-55, 60-61); **пало́нік** (17); **упуло́нык** (229-230).

Пытанне 119: **матылёк** (1-3, 5-6, 8-9, 13-14, 16, 67-68, 75-76); **маты́ль** (4, 17-20, 25-26, 30, 34-35, 38, 40-42, 46, 49-50, 53-55, 60-61, 63-64, 72-74, 84-85, 91-92, 100, 104-110); **маты́лка** (47, 56, 89, 101, 112, 115, 118-119, 123-125, 128, 134-137, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 198, 200-206); **моты́лка** (208, 231); **пэрэпы́^{і}лка** (225); **пырыпы́^{і}лка** (214-216, 229-230); **пырыпы́лка** (210, 223).

Пытанне 120: **шчур** (1-6, 8-9, 13-14, 16-20, 25-26, 30, 34-35, 38, 40-42, 46-47, 49-50, 53-56, 60-61, 63-64, 67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 104-110, 112, 115, 118-119, 123-125, 128, 134-137, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 198, 200-203, 205-206, 208, 210, 214-216, 223, 225, 229-231); **кры́са** (204).

Пытанне 121: **кале́йка** (1-6, 8-9, 13-14, 16-20, 25-26, 30, 34-35, 38, 40-42, 46, 49-50, 53-55, 60-61, 63-64, 67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 104-110, 112, 115); **коле́йка** (47, 118-119, 123-125, 128, 134-137, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 198, 200-206); **колі́йка** (56, 208, 210, 214-216, 225, 231); **кулі́йка** (223, 229-230).

Пытанне 122: **цэ́бар** (1-6, 8-9, 13-14, 16-17, 34-35, 38, 40-42, 46, 50, 53-55, 60-61, 63-64); **цэ́бер** (104-108, 140); **цэ́бэр** (18-20, 25-26, 30, 56, 67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 109-110, 112, 115, 118-119, 123-125, 128, 134-137, 151, 153-154, 182, 194-196, 198, 208, 210, 214-216, 223, 225, 229-231); **цэ́брык** (179-180, 192); **цабэ́рак** (49); **бэ́лец** (185-186, 190-191, 200-206); **ушáток** (47, 143, 145, 147-148, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 184).

Пытанне 123: **ясёнка** (1-6, 8-9, 13-14, 16-20, 25-26, 30, 34-35, 38, 40-42, 46-47, 49-50, 53-56, 60-61, 63-64, 67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 104-110, 112, 115, 118-119, 123-125, 128, 134-137, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 198, 200-206, 208, 225); **ісёнка** (210, 214-216, 223, 229-230); **осы́^{і}нка** (231).

Пытанне 124: **каптáн** (1-6, 8-9, 13-14, 17-20, 25-26, 30, 35, 47, 50, 53-56, 64, 67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 104-110, 112, 115, 118-119, 123-124, 128, 134-137, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 198, 200-206, 208, 210, 214-216, 223, 225, 229-230); **пінжáк** (16, 34, 38, 40-42, 46, 49, 60-61, 63, 231); **пі^{ы}нжáк** (231); **кýрцік** (125).

Пытанне 125: **нагавíцы** (1-6, 8-9, 17-18, 20, 34-35, 38, 40-42, 46-47, 49-50, 53-55, 60-61, 63-64, 89, 107, 115, 118-119, 123-125, 128, 134-137, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 191-192, 194-196, 202-204); **нагавы́ці^{ы}** (210, 215, 223, 225, 229-230); **нагавы́^{і}ці** (56); **нагавы́ці** (231); **ганавíцы** (13-14, 16, 19, 25-26, 30, 67, 72, 75-76, 84, 91-92, 100-101, 104-106, 108-110, 112, 184-186, 190, 198, 200-201); **ганавы́^{і}цы** (205-206); **ганавы́^{і}ці^{ы}** (208); **ганавы́ці^{ы}** (214, 216); **нагавíцы, ганавíцы** (68, 73-74, 85).

Пытанне 126: **апусцэ́** (67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 104-110, 112, 115); **опусцэ́** (47, 118-119, 123-124, 128, 134-137, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-164, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 198, 200-204, 206); **запусцэ́** (125); **абшэ́ўкі** (13-14, 16-19, 25-26, 30, 35); **абшы́ўкі** (49, 61); **ашэ́ўкі** (1-6, 8-9); **обшэ́вкі^{ы}** (56); **комні́^{ы}рцы** (214-216); **кумні́^{ы}рцы** (208, 210, 231); **пудкумні́^{ы}рцы** (223, 229-230); **абшлáгі** (38, 40-42, 46, 53-55, 60, 63); **манкéты** (20); **манжэ́ты** (34, 50, 64); **чохлы́** (165, 205); **рубі^{ы}жы́** (225).

Пытанне 127: **лáпіць** (2, 3, 26, 30, 34-35, 40-42, 46, 49-50, 53-55, 60-61, 63); **лáпіці** (47, 67, 72, 84-85, 89, 91-92, 101, 104-110, 112, 115, 118-119, 123-124, 128, 134-137, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 198, 200-204); **лáпі^{ы}ты** (205-206); **латáць** (1, 4-5, 17-18, 20, 25, 64); **латáці** (73-76, 100, 125); **латáты** (56, 208, 210, 214-216, 223, 225, 229-231); **стрóіць** (8, 13-14, 16, 19, 38); **прáвіць** (6, 9); **лáпіці, латáці** (68).

Пытанне 128: **мыць** (1-6, 8-9, 13-14, 16-20, 25-26, 30, 35); **мы́ці** (73-75, 89, 100-101, 104, 110, 112, 115, 118, 123-125, 140, 151, 179-180, 182, 184-186, 190-191, 194-196, 198, 200-204); **мы́ты** (205-206, 231); **аджымáць** (34, 38, 40-42, 46, 49-50, 53-55, 60-61, 63-64); **кýтаці** (47, 143, 145, 147-148, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173); **беліці** (105-108); **бэлíці** (67-68, 72, 76, 84-85, 91-92, 109, 119, 128, 134-137, 192); **бэлíты** (56); **бэлíтыс** (208); **бэлíтысь** (210, 214-216, 225, 229-230); **бэлíтыся** (223).

Пытанне 129: **гóрын** (34, 38, 40-42, 46-47, 49-50, 53-55, 60-61, 63-64, 72-74, 84-85, 89, 91, 100-101, 104-110, 112, 115, 118-119, 123-125, 128, 134-136, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-164, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-191, 194-195, 198, 200-206); **гóрынь** (231); **гóрэнь** (208, 210, 214-216, 223, 225, 229-230); **мулíнэ́** (1-6, 8-9, 13-14, 16-20, 25-26, 30, 35, 56, 67-68, 75-76, 92, 137, 192, 196); **шоўк** (165).

Пытанне 130: **пéлена** (38, 40-42, 46, 53-54, 63, 104-108); **пэ́лена** (47, 73-74, 85, 89, 100, 115, 118-119, 123-125, 128, 134-137, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-164, 167-169, 179-180, 182, 184-186, 192, 196); **пы́лена** (101, 208); **пáлена** (68, 72, 84, 91, 109-110, 112); **пéляна** (9, 50); **пéлян** (61); **пéлен** (34, 49, 60); **падóлак** (1-6, 8, 13-14, 16-17, 19-20, 25-26, 30, 55, 64); **подóлок** (165, 190, 194-195, 198, 200-206); **подóл** (56, 173, 191, 231); **запýл** (210, 214-216); **запíл** (223, 225, 229-230); **прыпóл** (18); **падóлак, пéляна** (35); **падóлак, пáлена** (67, 75-76, 92).

Пытанне 131: **шыць** (47, 128, 151, 158-160, 162-164, 168); **шы́цік** (67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 104-110, 112, 115, 118-119, 123-124, 134-137, 143, 145, 147-148, 153-154, 192); **шы́тык** (208, 210, 214-216, 223, 225, 229-230); **папрýга** (1-6, 8-9, 13-14, 17-20, 25-26, 30, 49, 60-61, 64); **попрýга** (167, 169, 173); **папрýжка** (16, 34-35, 38, 40-42, 46, 50, 53-55, 63); **пáсок** (56, 125, 140, 165, 179-180, 182, 184-186, 190-191, 194-196, 198, 200-206, 231).

Пытанне 132: **пóразок** (143, 145, 147-148, 153, 158-160, 162-164, 168, 191); **пýразок** (167, 169); **пóрозок** (123, 194-195); **пóўразок** (134, 140, 184-186, 192, 196); **пóўрозок** (135-137, 165, 173, 179-180, 182, 190, 198, 200-206); **пáўразак** (35); **пóразоўка** (154); **праўзýк** (67-68, 72-74, 76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 104-110, 112, 115); **проўзýк** (118-119, 124-125); **провзýк** (208); **праўзáк** (50); **прузýк** (75, 128); **прузáк** (47); **матýз** (1-6, 8-9, 17, 19, 25-26, 30, 34, 38, 46, 49, 53-55, 60-61, 63); **матузóк** (40-42, 56); **зáвязка** (64); **зáв'язка** (210, 214-216, 223, 225, 229-230); **паясóк** (13-14, 16, 18, 20); **пóяс** (231); **кíчка** (151).

Пытанне 133: **радзю́га** (47, 67-68, 76, 92, 137, 140, 147, 151, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190, 194-196, 198, 200-206); **рад'ю́га** (158-160, 162-164, 191); **радзю́жка** (1-6, 8-9, 13-14, 16-17, 19-20, 25-26, 30, 34-35, 38, 40-42, 46, 53-55, 60-61, 64, 72); **радю́жка** (56, 214-216, 223); **раднó** (75, 89, 112, 229-230); **гýнька** (18, 49-50, 63, 73-74, 84-85, 91, 100-101, 104-110, 115, 118-119, 123-125, 128, 134-136, 143, 145, 148, 153-154, 165, 208, 210, 225); **бýрка** (231); **радзю́га, гýнька** (192).

Пытанне 134: **радзю́жка** (34, 46, 49-50, 53-55, 60-61, 63-64); **раднó** (47, 56, 73-74, 84-85, 89, 91, 104-107, 118-119, 123-124, 128, 134-137, 140, 151, 153-154, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 198, 200-206, 208, 210, 225, 229, 231); **пóстылка** (214-216, 223, 230); **раднó, дывáн** (1-6, 8-9, 13-14, 16-20, 25-26, 30, 35, 38, 40-42, 67-68, 72, 75-76, 92, 100-101, 108-110, 112, 115, 125, 143, 145, 147-148, 158-160).

Пытанне 135: **цыравáць** (1-6, 8-9, 13-14, 16-20, 25-26, 30, 34-35, 38, 40-42, 46, 49-50, 53-55, 60-61, 63-64); **цыравáці** (68, 73-76, 84-85, 91-92, 101, 104, 115); **цыровáці** (47, 118, 123-124, 135-137, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-191, 202); **цуравáці** (67, 72, 89, 100, 105-108); **цуровáці** (119, 128, 134, 140, 192, 194-196, 198, 200-201, 203-204); **цэровáці** (125); **цыровáты** (208); **цуровáты** (205-206, 214-216, 223, 225); **цюровáты** (231); **зарабля́ці** (109-110, 112); **штóпаты** (210, 229-230); **зашывáты** (56).

Пытанне 136: **мы́длік** (17, 19, 67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 104-108, 115, 118-119, 123-124, 128, 134-137, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 198, 200-206, 208, 210, 214-216, 223, 225, 229-230); **мы́льнік** (109-110, 112, 125); **змы́льнік** (18); **сóда** (13-14, 16, 20, 25-26, 30, 47, 50, 56, 64); **зóда** (34, 38, 40-42, 53-55, 60, 63); **луг** (1-6, 8-9, 35); **парашóк** (46, 49, 61); **порошóк** (231).

Пытанне 137: **кíшка** (1-3, 6, 8, 13-14, 17-20, 25-26, 30, 34-35, 46-47, 109, 115, 123, 128, 134, 137, 143, 145, 147-148, 153, 158-160, 162-164, 168, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 198, 200-206); **шклёндра** (16, 67-68, 72, 75-76, 84, 91-92, 104-108, 110, 112, 140, 194-195); **шкілéнда** (167, 169); **крупзéня** (208, 210, 214-216, 223, 225, 229-230); **налíванка** (4-5, 60, 154, 165, 173); **налíвачка** (9, 38, 40-42); **налíвайка** (49-50); **кашáнка** (73-74, 125); **крывя́нка** (53-56, 61, 63-64); **чóрная каўбасá** (101); **кашáнка, шклёндра** (85, 89, 100, 231); **кíшка, шклёндра** (118-119, 124, 135-136, 151, 196).

Пытанне 138: **таўканíца** (72-74, 84-85, 89, 91, 100-101, 104, 115); **тоўканíца** (47, 118-119, 123-125, 128, 134-137, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 198, 200-204); **тоўканí[ы]ца** (205-206); **товканы́ца** (208, 210, 214-216, 223, 225, 229-230); **товканы́ця** (56, 231); **кáша** (1-6, 8-9, 13-14, 16-20, 30, 75-76, 105-106, 108-109); **камя́к** (34-35, 38, 40-42, 46, 49-50, 53-55, 60-61, 63-64); **кáша, таўпéня** (25-26); **кáша, таўканíца** (67-68, 92, 107, 110, 112).

Пытанне 139: **квáшэліна** (67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100, 104-110, 112, 115, 118-119, 123-125, 128, 134-137, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 192, 208, 210); **квáшыліна** (101); **квашэлíна** (56, 140, 179-180, 182, 184-186, 190-191, 194-196, 198, 200-206); **квашэлíны** (214-216, 223, 225, 229-231); **квáшаніна** (4, 13-14, 16, 20, 25-26, 30); **квáшэніна** (17, 19); **квашáніна** (1-3, 5-6, 8-9, 18, 61); **дрыгвá** (34-35, 38, 40-42, 46, 49-50, 53-55, 60, 63-64); **квáшэліна, дрыгвá** (47).

Пытанне 140: **крýпнік** (1-6, 8-9, 13-14, 16-20, 25-26, 30, 34-35, 38, 40-42, 46-47, 49-50, 53-55, 60-61, 63-64, 67-68, 73-76, 84-85, 92, 100-101, 104, 118, 124-125, 128, 134-137, 140, 165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 198, 200-204); **крýпні[ы]к** (205-206); **крýпнык** (56, 208, 210, 214-216, 223, 225, 229-231); **кулéш** (72, 89, 91, 105-110, 112, 115, 119, 123, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-164).

Пытанне 141: **кýбак** (1-6, 8-9, 13-14, 16-20, 25-26, 30, 34-35, 38, 40-42, 46, 49-50, 53-55, 60-61, 63-64, 67-68, 72-76, 84-85, 91-92, 100-101, 104-110, 112, 115); **кýбок** (47, 56, 118-119, 123-124, 134, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190, 194-196, 198, 200-206, 208, 210, 214-216, 223, 229-231); **крýжка** (89, 128, 135-137, 191-192); **квáрта** (125, 225).

Пытанне 142: **апалóнік** (1-6, 8-9, 13-14, 16, 18-20, 25-26, 30, 34, 38, 40-42, 46, 49-50, 53-55, 60-61, 63-64, 72-76, 84-85, 89, 91, 100-101, 104-110, 112, 115); **аполóнік** (118-119, 124, 128, 135-137, 179-180, 182, 184-186, 194-195, 198, 200-204); **аполóныⁱк** (208, 225); **аполóнык** (210, 215); **упулóнык** (229-230); **полóнік** (123); **полóнык** (214, 216, 223); **чарпáк** (17, 35, 67-68, 92); **чэрпáк** (47, 125, 140, 148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 190-192, 196); **чэᵉрпáк** (56, 205-206, 231); **чэрпáк, полóнік** (134, 143, 145, 147).

Пытанне 143: **клыкáці** (47, 67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 104-110, 112, 115, 118-119, 123-125, 128, 134-137, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 198, 200-204); **клыкáты** (56, 205-206, 208, 210, 214-216, 223, 225, 229-231); **глытáць** (1-6, 8, 13-14, 16, 34-35, 42, 49-50, 53-55, 60-61, 63-64); **лыгáць** (9, 17-20, 25-26, 30); **глыгáць** (38, 40-41, 46).

Пытанне 144: **пярэ́дня** (1-3, 6, 8-9, 42, 49-50, 53-55, 60-61, 63-64); **парэ́дня** (67, 75-76, 92, 110, 112); **перэ́дня** (104-108, 140); **пэрэ́дня** (56, 68, 72-74, 84-85, 89, 91, 100, 109, 119, 123-125, 128, 134-137, 165, 173, 179-180, 182, 185-186, 190-192, 194-196, 198, 200, 202-204, 208, 210, 214-216, 223, 225, 230-231); **пырэ́дня** (101); **хáта** (19-20, 25-26, 30, 118, 148, 184); **тáя хáта** (4-5, 38, 40-41, 46-47, 143, 145, 147, 151, 153-154, 158-160, 162-164, 167-169, 229); **вéлькая хáта** (17-18); **вэлíка хáта** (115, 201, 205-206); **запéчак** (34-35); **святлíца** (13-14, 16).

Пытанне 145: **пакóт** (67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 104-110, 112, 115); **покóт** (47, 118-119, 123-125, 128, 134-137, 140, 143, 145, 147-148, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 192); **покýт** (208); **столь** (1-6, 8-9, 13-14, 16-20, 25-26, 30, 35, 38, 40-42, 46, 49-50, 60-61, 63); **стыⁱль** (210); **стыль** (223, 229-230); **повáл** (179-180, 182, 184-186, 190, 200-206, 214-216, 231); **паталóк** (34, 53-55, 64); **потолóк** (151, 191, 194-196, 198, 225); **пóлаб** (56).

Пытанне 146: **гарá** (1-6, 8-9, 13-14, 16-20, 25-26, 30, 34-35, 49-50, 60-61, 64, 67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 104-110, 112, 115); **горá** (47, 56, 118-119, 123-125, 128, 134-137, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 198, 200-206, 231); **вышкі** (165); **вышкыⁱ** (208, 210, 214-216, 223, 225, 229-230); **покóт** (158-160, 162-164); **на хáці** (38, 40-42, 46, 53-55, 63).

Пытанне 147: **падлóга** (1-6, 8-9, 13-14, 16-20, 25-26, 30, 34-35, 38, 40-42, 46, 49-50, 53-55, 60-61, 63-64, 112, 115); **подлóга** (47, 56, 123, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-191, 194-196, 198, 200-206, 208, 231); **пудлóга** (210, 214-216, 223, 225, 229-230); **памóст** (67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 104-110); **помóст** (118-119, 124-125, 128, 134-137, 192).

Пытанне 148: **кацубá** (17, 109-110, 112, 115); **коцубá** (118-119, 123-124, 134, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 198, 200-206, 210, 214-216, 231); **куцубá** (223, 225, 229-230); **кацюбá** (67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 104-108); **коцюбá** (125, 128, 135-137, 208); **качаргá** (1-6, 8-9, 13-14, 16, 18-20, 25-26, 30, 34-35, 38, 40-42, 46, 49-50, 53-55, 60-61, 63-64); **кочэргá** (47, 56).

Пытанне 149: **слон** (34-35, 38, 40-42, 46-47, 49-50, 53-55, 60-61, 63-64, 67, 72, 75-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 104-110, 112, 115, 118-119, 124-125, 128, 134-137, 179-180, 184-186, 190, 192); **слун** (208, 210); **слін** (225); **слын** (223, 229-230); **услóн** (123, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 182, 191, 194-196, 198, 200-206, 231); **стóлак** (1-4, 6, 8-9, 13-14, 16-20, 25-26, 30); **стóлец** (214-216); **стýлэць** (56); **зэ́длік** (5); **слон, стóлак** (68, 73-74).

Пытанне 150: **слóнчык** (34-35, 38, 40-42, 46-47, 49-50, 53-55, 60-61, 63-64, 67, 72, 75-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 104-110, 112, 115, 118-119, 124-125, 128, 134-137, 179-180, 184-186, 190, 192); **слýнчык** (208, 210); **слінчык** (225); **слынчык** (223, 229-230); **услóнчык** (123, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 182, 191, 194-196, 198, 200-206, 231); **стóлачак** (1-4, 6, 8-9, 13-14, 16-20, 25-26, 30); **стóльчык** (56, 214-216); **зэ́длічак** (5); **слóнчык, стóлачак** (68, 73-74).

Пытанне 151: **плот** (1-6, 8-9, 13-14, 16-20, 25-26, 30, 34-35, 38, 40-42, 46-47, 49-50, 53-56, 60-61, 63-64, 67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 104-110, 112, 115, 118-119, 123-125, 128, 134-137, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 198, 200-206, 231); **плут** (208, 210, 214-216, 223, 225, 229-230).

Пытанне 152: **падвóрак** (16, 38, 40-42, 46, 49-50, 53-55, 60-61, 63-64, 67-68, 75-76, 92); **подвóрок** (47); **надвóрак** (1-6, 8-9, 13-14, 18-20, 25-26, 30, 34-35); **надвóрок** (118); **двор** (17, 56, 72-74, 84-85, 89, 91, 100-101, 104-110, 112, 115, 119, 123-125, 128, 134-137, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 198, 200-206, 231); **двур** (208, 210, 214-216); **двір** (223, 225, 229-230).

Пытанне 153: **калóдзеж** (16); **калóдзезь** (1-6, 8-9, 13-14, 17-20, 25-26, 30, 34-35, 38, 40-42, 46, 49-50, 53-55, 60-61, 63-64, 67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 104-110, 112, 115); **колóдзезь** (118-119, 123-124, 128, 134-137, 140); **колóдзізь** (125); **колóдзэзь** (47, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 198, 200-206); **колóдяз** (56, 208, 210, 214-216); **кулóдяз** (223, 225, 229-230); **колóдязь** (231).

Пытанне 154: **драбíна** (1-6, 8-9, 13-14, 16-20, 25-26, 30, 34-35, 38, 40-42, 46-47, 49-50, 53-55, 60-61, 63-64, 67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 104-110, 112, 115, 118-119, 123-125, 128, 134-137, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 198, 200-204); **драбí^{ы}на** (205-206); **драбына** (56, 208, 210, 214-216, 223, 225, 229-230); **рабрына** (231).

Пытанне 155: **клýня** (47, 56, 67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 104-110, 112, 115, 118-119, 123-125, 128, 134-137, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 198, 200-206, 231); **клюня** (208, 210, 214-216, 223, 225, 229-230); **гумнó** (1-6, 8-9, 13-14, 16, 18-20, 25-26, 30, 34-35, 38, 40-42, 46, 50, 53-55, 60-61, 63-64); **гумнó, клýня** (17, 49).

Пытанне 156: **ужы́шчэ** (47, 56, 118-119, 123-124, 135-137, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-191, 194-196, 198, 200-206, 214-216, 231); **вужы́шчэ** (101, 104-110, 112, 115, 125, 208, 210, 223, 225, 229-230); **ужы́шчо** (1-6, 8-9, 13-14, 16, 18-20, 25-26, 30, 53-55, 60-61, 63-64); **вужы́шчо** (34-35, 38, 40-42, 46, 49-50); **ужы́шча** (17); **вужы́шча** (67-68, 75-76, 92); **ужы́ско** (128, 134, 192); **вужы́ско** (72-74, 84-85, 89, 91, 100).

Пытанне 157: **рыдлёўка** (1-6, 8-9, 13-14, 16-20, 25-26, 30, 34-35, 67-68, 73-76, 84-85, 89, 91-92, 100, 104-106, 110, 112, 115, 118, 123, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 165, 167-169, 173, 194-196, 198, 200-204); **ры́дзель** (38, 40-42, 46, 49-50, 61, 63, 72, 101, 107-109, 119, 124, 128, 134-137); **ры́дэль** (47, 179-180, 192, 208, 210, 214-216, 223, 225, 229-230); **лапáта** (64); **лопáта** (56, 182, 184-186, 190-191, 205-206, 231); **жэлéзнік** (125); **жалязня́к** (53-55); **ры́дзель, шпáнка** (60); **лопáта, рыдлёўка** (158-160, 162-164).

Пытанне 158: **капáчка** (1-6, 8-9, 13-14, 16-20, 25-26, 30, 34-35, 38, 40-42, 46, 49-50, 53-55, 60-61, 63-64); **копáчка** (56, 214-216, 223, 225); **купáчка** (210, 229-230); **кóпашка** (47, 115, 118-119, 123-124, 128, 134-137, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 198, 200-206, 231); **кóпушка** (101, 104, 107-110, 112).

Пытанне 159: **маты́ка** (17-18, 67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 104-110, 112, 115, 118-119, 123-125, 128, 135-136, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173); **моты́ка** (179-180, 182, 208, 214-216, 223, 231); **муты́ка** (210, 229-230); **гáчка** (1-6, 8-9, 13-14, 16, 19-20, 25-26, 30, 34-35, 56, 60); **гакóўка** (184-186); **гак** (38, 40-42, 46-47, 49-50, 53-55, 63-64, 191, 194-196, 198, 200-206); **гачóк** (61, 190); **грáса** (134, 137, 192); **грáца** (225); **грацóўка** (140).

Пытанне 160: **шýфля** (1-6, 8-9, 13-14, 16, 18, 34-35, 38, 40-42, 46, 49-50, 53-56, 60, 63-64, 148, 191, 229-230); **шýхля** (223); **шýпля** (225); **шóфля** (17, 19-20, 25-26, 30, 61); **шóпля** (47, 67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 104-110, 112, 115, 118-119, 123-125, 128, 134-137, 140, 143, 145, 147, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190, 192, 194-196, 198, 200-206, 208, 210, 214-216, 231).

Пытанне 161: **чаранóк** (19-20, 25-26, 30, 34, 38, 40-41, 46, 49-50, 53-55, 60, 73-74, 84-85, 91, 105-106, 108, 110, 112); **чэранóк** (17); **чэрэнóк** (104, 107, 109, 115, 118-119, 134-137, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 165, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 198, 202-204); **чырынóк** (56, 101, 208, 225); **чырунóк** (210, 223); **чыронóк** (214-216); **дзяржáк** (42, 61, 63, 123, 128); **дэржáк** (47, 167-169, 200-201, 205-206); **дыржáк** (231); **трóнак** (1-6, 8-9, 13-14, 16, 18, 35, 64); **трóнок** (67-68, 72, 75-76, 89, 92, 100, 125, 229-230); **дэржáк, чэрэнóк** (158-160, 162-164).

Пытанне 162: **óжог** (47, 145, 147-148, 154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 185-186, 191); **óжаг** (18, 20, 101); **вóжаг** (13-14, 16, 34, 38, 40-41, 46, 49-50, 64); **дзяржáк** (123-124, 134-137); **дэржáк** (140, 184, 200-206); **дыржáк** (231); **дзяржáннё** (42, 61, 63); **чаранóк** (19, 25-26, 30, 53-55, 60, 67-68, 73-76, 84-85, 91-92, 105-106, 108, 110, 112); **чэранóк** (17); **чэрэнóк** (104, 107, 109, 115, 118-119, 143, 153, 192, 194-196, 198); **чырынóк** (56); **чыронóк** (214-216); **трóнак** (1-6, 8-9, 35); **трóнок** (72, 125, 208, 223); **кій** (89, 100, 190); **кый** (210, 225, 229-230); **колóк** (151); **рожóн** (128).

Пытанне 163: **стóлкі** (13-14, 16-20, 25-26, 30, 47, 67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 104-110, 112, 115, 118-119, 123-125, 128, 134-136, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173); **стóлкы** (208); **стóлкы** (210); **сталю́гі** (35); **сталю́шкі** (34); **казлы́** (1-6, 8-9, 38, 40-42, 46, 49-50, 53-55, 60-61, 63-64); **козлы́** (56, 137, 140, 179-180, 182, 184-186, 190-191, 194-196, 198, 200-206, 214-216, 231); **кузлы́** (223, 229-230); **козёл** (225); **козлы́, стóлкі** (192).

Пытанне 164: **сявéнька** (18, 46, 50, 53-55, 60, 63-64); **сяв́энька** (109-110, 112, 115); **севéнька** (107); **сев́энька** (72, 104-106, 108, 118-119, 123-124, 128, 134-136, 140); **сэв́энька** (47, 56, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-185, 191, 206); **сыв́энька** (208, 210, 214-216, 230); **сéянка** (17); **карóбка** (67-68, 73-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101); **корóбка** (125, 137, 186, 190, 194-196, 198, 200-205, 223, 229, 231); **фартýх** (1-6, 8-9, 13-14, 16, 19-20, 25-26, 30, 35, 38, 40-41); **хвартýх** (34); **сявéнька, фартýх** (42, 49, 61); **сэв́энька, корóбка** (192); **сыв́энька, корóбка** (225).

Пытанне 165: **шóпка** (56, 64, 67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100, 104-108, 110, 112, 115, 123, 140, 154, 165, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-191, 194-195, 198, 202-206); **шýпка** (208, 210, 214-216); **шíпка** (223, 225, 229-231); **подшóпка** (118-119, 124, 143, 145, 148, 151, 153); **падшóпа** (61); **падпавéць** (19, 34, 38, 40-42, 46, 49-50, 63); **подповéць** (47, 147); **падпавéдка** (1-6, 8-9, 13-14, 17-18, 20, 25-26, 30, 53-55, 60); **падпавéтка** (101, 109); **подповéтка** (125); **шур** (128, 134-137, 192, 196); **свірóнак** (35); **адры́нка** (16); **шур, шóпка** (167-169, 200-201); **подповéць, подповéтка** (158-160, 162-164).

Пытанне 166: **скапéц** (1-6, 8-9, 13-14, 16-20, 25-26, 30, 34-35, 38, 40-42, 46, 49-50, 53-55, 60-61, 63-64); **скап́эц** (67-68, 76, 92, 109-110, 112, 115); **скоп́эц** (47, 118-119, 123-124, 128, 134-137, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 198, 200-204); **скоўп́эц** (205-206); **скуп́эц** (210); **скóпэц** (214-216, 225, 229-230); **скóпэць** (56, 231); **пóгрэб** (72-74, 84-85, 89, 91, 100, 104-108); **я́ма** (101); **я́мка** (208, 223); **бýрцік** (75); **пóгрэб, скоп́эц** (125).

Пытанне 167: **капíца** (1-6, 8-9, 13-14, 16-20, 25-26, 30, 34-35, 38, 40-42, 46, 49-50, 53-55, 60-61, 63-64, 67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 104-110, 112, 115); **копíца** (47, 118-119, 123-125, 128, 134-137, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 192, 204); **копы́ца** (208, 214-216); **купы́ца** (210, 223, 225, 229-230); **копы́ця** (56, 231); **носíлка** (140, 179-180, 182, 184-186, 190-191, 194-196, 198, 200-203); **копы́ца, носы́лка** (205-206).

Пытанне 168: **мýля** (124, 128, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-164, 190-191, 210, 214-216, 223, 225, 229-231); **муля́** (67, 75-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 104-107, 109-110, 112, 115, 119, 167-169); **кал** (6, 9, 18, 20, 38, 56, 108, 118, 134-137, 179-180, 182, 184-186, 194-196, 200-206); **болóто** (125, 208); **гразь** (1-5, 8, 13-14, 16-17, 19, 25-26, 30, 34-35, 40-42, 46-47, 49-50, 53-55, 60-61, 63-64, 123, 192); **мýля, кал** (165, 173, 198); **муля́, кал** (68, 72-74).

Пытанне 169: **багнó** (89, 105-106, 137, 143, 145, 147-148, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 184-185, 190, 200-203, 205-206); **багóн** (26, 30, 61, 134); **балóто** (1-3, 6, 8-9, 38, 40-42, 60, 63, 73-74, 84-85, 91, 104, 107-108); **болóто** (118-119, 123-124, 128, 135-136, 153-154, 179-180, 182, 186, 191-192, 194-196, 198, 214-216, 225, 230-231); **дрыгвá** (13-14, 16, 49, 53-55, 67-68, 72, 76, 92, 109-110, 140, 204); **крынíца** (34, 47, 50); **крыны́ца** (210); **крыны́ця** (56); **грáзкае** (17, 75); **грáзкее** (125); **грáзко** (18-19, 25, 46, 112); **грýзкее** (101); **грýзке** (100); **трасíна** (4-5, 115); **дрэсíна** (151); **трáске** (229); **сплав** (208); **гóйдалка** (223); **тапéльніца** (20); **плéва** (35); **плёс** (64).

Пытанне 170: **зацíшак** (1-6, 8-9, 13-14, 16-20, 25-26, 30, 34-35, 38, 40-42, 46, 49-50, 53-55, 60-61, 63-64, 67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 104-110, 112, 115); **зацíшок** (47, 118-119, 123-125, 128, 134-137, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 198, 200-204); **заты́шок** (56, 205-206, 208, 210, 214-216, 223, 225, 229-231).

Пытанне 171: **мгла** (1-6, 8, 13-14, 16, 20, 34-35, 38, 40-42, 46-47, 50, 53-56, 61, 63-64, 67-68, 72-76, 84-85, 91-92, 100-101, 104, 106-110, 112, 115, 118-119, 123-125, 128, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-164, 167-169, 173, 185, 196, 208, 225, 231); **імглá** (9, 17-19, 25-26, 30, 49, 60, 165); **мгíчка** (229-230); **мжа** (179-180, 182, 184, 186, 210, 223); **мжáчка** (190-191, 200-206); **мжы́чка** (198); **мíгоць** (134-137, 192); **імгýч** (214-216); **морýга** (140, 194-195); **пляга** (89); **пацярýха** (105).

Пытанне 172: **пер́эхмарак** (104-108); **пэр́эхмарак** (115); **пар́эхмарак** (67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100, 109-110, 112); **пыр́эхмарак** (101); **пер́эхмарок** (140); **пэр́эхмарок** (118-119, 123-125, 128, 134-137, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 192); **пыр́эхмарок** (208, 210, 214-216, 223, 225, 229-231); **пóхмарак** (38, 40-41, 46); **пóхмарок** (184-186); **пýхмарак** (49); **хмáрка** (1-6, 8-9, 13-14, 16, 18-20, 25-26, 30, 34-35, 42, 50, 53-56, 60-61, 63-64, 191, 194-195, 198, 200-203, 205-206); **малáя хмáра** (17, 47, 190, 196, 204).

Пытанне 173: **узгóрак** (1-6, 8-9, 13-14, 16-17, 20, 25-26, 30, 34, 42, 49, 53-55, 60-61, 63-64, 105-106); **узгóрок** (151); **лагóрак** (72); **пагýрок** (167, 169); **погýрок** (231); **спагýрок** (168, 191, 204); **прыгóрак** (50); **прызгóрак** (38, 40-41, 46); **подгóрок** (140); **гарá** (19, 35, 73-74, 84-85, 91, 100-101, 104, 107-110, 112, 115); **горá** (118-119, 123-125, 143, 145, 147-148, 153-154, 184-186, 190, 194-196, 198, 205-206); **гóрка** (18, 47, 67-68, 75-76, 89, 92, 135-137, 165, 173, 179-180, 182, 192, 200-203); **гóрочка** (56); **гýрка** (208, 210, 214-216); **гíрка** (223, 225, 229-230); **згóрка** (134); **згóрок** (128); **горá, пагýрок** (158-160, 162-164).

Пытанне 173: **узгóрак** (1-6, 8-9, 13-14, 16-17, 20, 25-26, 30, 34, 42, 49, 53-55, 60-61, 63-64, 105-106); **узгóрок** (151); **пагóрак** (72); **пагýрок** (167, 169); **погýрок** (231); **спагýрок** (168, 191, 204); **прыгóрак** (50); **прызгóрак** (38, 40-41, 46); **подгóрок** (140); **гарá** (19, 35, 73-74, 84-85, 91, 100-101, 104, 107-110, 112, 115); **горá** (118-119, 123-125, 143, 145, 147-148, 153-154, 184-186, 190, 194-196, 198, 205-206); **гóрка** (18, 47, 67-68, 75-76, 89, 92, 135-137, 165, 173, 179-180, 182, 192, 200-203); **гóрочка** (56); **гýрка** (208, 210, 214-216); **гíрка** (223, 225, 229-230); **згóрка** (134); **згóрок** (128); **горá, пагýрок** (158-160, 162-164).

Пытанне 174: **пóжня** (34, 47, 49-50, 55, 60, 63-64, 67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100-101, 104-110, 112, 115, 118-119, 123-125, 128, 134-137, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 198, 200-206); **пýжня** (208, 210, 214-216); **пíжня** (56, 223, 225, 229-231); **ржыíшчо** (1-6, 8-9, 13-14, 18, 20, 25-26, 30, 35, 38, 40-42, 46, 53-54, 61); **іржыíшчо** (16); **ржыíшчэ** (17, 19).

Пытанне 175: **крэ́мень** (1-6, 8-9, 13-14, 16); **крáмень** (18-19, 25-26, 30); **крáмэнь** (56, 208, 210, 214-216, 223, 225, 229-231); **крамýх** (147, 158-160, 162-164); **крамýшка** (17, 20, 34-35, 38, 40-42, 46-47, 50, 53-55, 60, 63-64, 68, 72-74, 84-85, 89, 91, 100-101, 104-110, 112, 115, 118-119, 123-125, 128, 134-137, 140, 143, 145, 148, 151, 153-154, 165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 198, 200-206); **крамýшак** (49); **кармýшка** (67, 75-76, 92); **скáлка** (61).

Пытанне 176: **дзéраво** (1-6, 8-9, 13-14, 16-20, 25-26, 30, 34-35, 38, 40-42, 46, 49-50, 53-55, 60-61, 63-64, 67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100, 104-110, 112); **дзéрво** (101, 128, 134-137); **дзéрэво** (115, 118-119, 123-125, 140); **дэ́рэво** (47, 147, 154, 158-160, 162-164, 167-169, 179-180, 182, 191-192); **дэ́рво** (56, 143, 145, 148, 151, 153, 165, 173, 184-186, 190, 205-206, 208, 210, 223, 225, 229-230); **дэ́рово** (194-196, 198, 200-204, 214-216); **задёра** (231).

Пытанне 177: **палýдзень** (17-20, 34, 50, 68, 72-74, 84-85, 91, 100, 109-110, 112, 115); **полýдзень** (118-119, 123-125, 134-136, 140); **полýдэнь** (47, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 167-169, 204); **пулýдэнь** (214-216, 223, 225, 229-230); **пóўдзень** (1-6, 8-9, 13-14, 16, 25-26, 30, 38, 40-42, 46, 49, 53-55, 60, 63-64, 104-108); **пóўдэнь** (191, 196); **пóвдэнь** (56); **паўдня́** (35, 89); **поўдня́** (165, 173); **пуўдня́** (101); **пувдня́** (208, 210, 231); **абéд** (61, 67, 75-76, 92); **обéд** (128, 137, 179-180, 182, 184-186, 190, 192, 194-195, 198, 200-203, 205-206); **полýдэнь, обéд** (158-160, 162-164).

Пытанне 178: **муця́р** (47, 89, 100-101, 104, 109-110, 112, 115, 118-119, 123-124, 128, 134-137, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 198, 200-204); **мутя́р** (56, 205-206); **муцéль** (34, 38, 40-42, 46, 49-50, 53-55, 60-61, 63-64); **мутю́н** (210, 214-216, 223, 225, 229-231); **лгун** (67-68, 72, 75-76, 84-85, 91-92, 105-108); **лгач** (1-6, 8-9, 18-20, 25-26, 30, 35, 73-74); **ілгáч** (13-14, 16); **абмáншчык** (17); **обмáншчык** (125, 208).

Пытанне 179: **злекáціса** (47, 72-74, 84-85, 89, 91, 100, 104-110, 112, 115, 118-119, 123-125, 128, 134-137, 140, 143, 145, 147-148, 151, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 198, 200-204); **злекáтыса** (205-206); **злекáтыся** (214-216, 223, 231); **злекáтысь** (210, 225); **зля[е]кáцца, зля[е]кáціса** (67-68, 75-76, 92); **злікáціса** (101); **спалóхацца** (1-6, 8-9, 13-14, 16-20, 25-26, 30, 34-35, 38, 40-42, 46, 49-50, 53-55, 60-61, 63-64); **сполóхатыся** (56); **сполóхатыс, злекáтыс** (208); **сполóхатыся, злекáтыся** (229-230).

Пытанне 180: **сёння** (1-6, 8-9, 13-14, 16, 19-20, 25-26, 30, 34-35, 38, 40-42, 46, 49-50, 53-55, 60-61, 63-64); **сёні** (17-18, 47, 151); **сёгóдня** (56); **сёгóні** (118-119, 123-125, 128, 134-137, 140, 179-180, 182, 191-192); **согóні** (143, 145, 147-148, 153-154, 158-160, 162-165, 167-169, 173, 184-186, 190, 194-196, 198, 200-206); **сегóні** (104-108); **сягóні** (67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100, 109-110, 112, 115); **сігóні** (101); **тыпэ́р** (208, 210, 214-216, 223, 225, 229-231).

Пытанне 181: **недáўно** (1-6, 8-9, 18-20, 25-26, 30, 35, 67-68, 72, 75-76, 92, 125, 128, 140); **нэдáўно** (47, 143, 145, 148, 151, 153-154, 165, 167-169, 173, 179-180, 182, 184-186, 190-192, 194-196, 198); **нэдáвно** (56); **нідáўно** (34, 38, 40-42, 46, 49-50, 53-55, 60-61, 63-64, 73-74, 84-85, 89, 91, 100-101, 104-110, 112, 115, 118-119, 123-124, 134-137); **ныдáвно** (208, 210, 214-216, 223, 225, 229-230); **тóлькі што** (13-14, 16-17); **тыíлько шчо** (231); **такмáнь** (147, 158-160, 162-164); **якмáнь** (200-206).

Пытанне 182: **хóванкі** (1-3, 5-6, 8-9, 13-14, 16, 19-20, 25-26, 30, 34-35, 38, 40-42, 46-47, 49-50, 53-55, 60, 63-64, 67-68, 72-76, 84-85, 89, 91-92, 100, 104-107, 110, 112, 115, 125, 140); **хóванка** (101, 118); **хáванкі** (123-124, 128, 135-137, 143, 145, 147-148, 151, 153, 165, 182, 184-186, 191); **хáванка** (119, 173, 194-196, 198, 200, 202-203, 205-206); **хáванкы** (56, 208, 210, 214-216, 223, 225, 229-231); **панáс** (134, 154, 168, 179-180, 192); **плю́скі** (158-160, 162-164); **жмýркі** (4, 17, 61, 201, 204); **прáтушкі** (167, 169, 190); **пáлачка** (109); **крáсна пáлачка** (18); **кóзмар** (108).

СПІС
абследаваных населеных пунктаў

№ на карце	Афіцыйная назва населенага пункта	Мясцовая назва населенага пункта	П*/К**	№ на карце	Афіцыйная назва населенага пункта	Мясцовая назва населенага пункта	П*/К**
1	Сядзе́льнікі	Садзэ́льнікі	П	42	Па́ўлава	Па́ўлава	П
2	Рачкі́	Рачкі́	П	43	Бярэ́зніца	Бярэ́зніца	К
3	Гало́ўчыцы	Гало́ўчыцы	П	44	Зага́лічы	Зага́лічы	К
4	Кузяві́чы	Кузеві́чы	П	45	Далкі́	Далкі́	К
5	Манцякі́	Манцякі́	П	46	Клепачы́	Клепачы́	П
6	Зеляне́вічы	Зеляне́вічы	П	47	Ласасі́н	Палешукі́	П
7	Ярашэ́вічы	Ярашэ́вічы	К	48	Ласасі́н	Ласасі́н	К
8	Зіно́вічы	Зіно́вічы	П	49	Вараніла́вічы	Вараніла́вічы	П
9	Мазалі́	Мазалі́	П	50	Шчы́тна	Шчы́тно	П
10	Куля́ны	Куля́ны	К	51	Ве́рчыцы	Ве́рчыцы	К
11	Шэ́йпічы	Шэ́йпічы	К	52	Астраво́к	Астраво́к	К
12	Груск	Груск	К	53	Кавалі́	Кавалі́	П
13	Ру́дня	Ру́дня	П	54	Юндзілы	Юндзілы	П
14	Сабалькі́	Сабалькі́	П	55	Сасно́ўка	Сасно́ўка	П
15	Ку́клічы	Ку́клічы	К	56	Ві́тараж	Ві́тарож	П
16	Ко́рнадзь	Ко́рнадзь	П	57	Пераса́дзічы	Пераса́дзічы	К
17	Зале́скі Бор	Зале́скі Бор	П	58	Ка́плі	Ка́плі	К
18	Гу́та	Гу́та	П	59	Навaса́ды	Навaса́ды	К
19	Вілья́нава	Кавалёўцы	П	60	Таўцві́лы	Таўцві́лы	П
20	Лы́скава	Лы́скава	П	61	Калазу́бы	Калазу́бы	П
21	Бары́сікі	Бары́сікі	К	62	Буцькі́	Буцькі́	К
22	Масе́вічы	Масе́вічы	К	63	Е́ськаўцы	Е́ськаўцы	П
23	Апелянo̍вічы	Апеляно́вічы	К	64	Верашкі́	Верашкі́	П
24	Бушнякі́	Бушнякі́	К	65	Хво́йнік	Хво́йнік	К
25	Магілёўцы	Магілёўцы	П	66	Папялёва	Піня́шкі	К
26	Асо́шнікі	Асо́шнікі	П	67	Папялёва	Папялёва	П
27	Бранто́ўцы	Бранто́ўцы	К	68	Ча́дзель	Ча́дзель	П
28	Зэ́льзін	Зэ́льзін	К	69	Глушэ́ц	Глушэ́ц	К
29	Шпакі́	Шпакі́	К	70	Ляўкі́	Леўкі́	К
30	Кру́па	Кру́па	П	71	Бабіне́ц	Бабіне́ц	К
31	Бая́ры	Бая́ры	К	72	Ро́ўбіцк	Ро́ўбіцк	П
32	Ула́савічы	Ла́савічы	К	73	Бе́лы Лясо́к	Бе́лы Лясо́к	П
33	По́ланск	По́ланск	К	74	Ківа́чына	Ківа́чына	П
34	Блі́зная	Блі́зная	П	75	Бо́ркі	Бо́ркі	П
35	Запо́лье	Запо́лье	П	76	Глыбо́кі Кут	Глыбо́кі Кут	П
36	Ружа́ны	Ружа́на	К	77	Ру́даўка	Ру́даўка	К
37	Во́ля	Во́ля	К	78	Дзітаве́тчына	Дзітаве́тчына	К
38	Карасі́	Карасі́	П	79	Вялікі Кра́снік	Валікі Кра́снік	К
39	Мало́чкі	Мало́чкі	К	80	Пры́калесь	Пры́колесь	К
40	Ма́нчыкі	Ма́нчыкі	П	81	Андрыя́наўка	Андрыя́наўка	К
41	Байкі́	Байкі́	П	82	Малы́ Кра́снік	Малы́ Кра́снік	К

№ на карце	Афіцыйная назва населенага пункта	Мясцовая назва населенага пункта	П*/ К**	№ на карце	Афіцыйная назва населенага пункта	Мясцовая назва населенага пункта	П*/ К**
83	Непамацы́наўка	Непамацы́наўка	К	127	О́бруб	О́бруб	К
84	Хва́лава	Хва́лаво	П	128	Заро́чча	Заро́ччэ	П
85	Крыні́ца	Крыні́ца	П	129	Лазо́ўка	Лозо́ўка	К
86	Ако́льнік	Ако́льнік	К	130	Сяро́дняе	Серэ́днее	К
87	Мы́льніск	Мы́льніск	К	131	За́сімы	За́сімы	К
88	Сухаўшчы́на	Сухоўшчы́на	К	132	Ко́зі Брод	Ко́зі Брод	К
89	Ку́пічы	Ку́пічы	П	133	Шакуны́	Шакуны́	К
90	Чапялі́	Чапялі́	К	134	Кацёлкі	Коцёлкі	П
91	Сухо́паль	Сухо́паль	П	135	За́сімавічы	За́сімовічы	П
92	Галёны	Галёны	П	136	Шу́бічы	Шу́бічы	П
93	Юзафі́н	Юзафі́н	К	137	Шані́	Шэне́	П
94	Залёссе	Залёссе	К	138	Плеба́нцы	Плеба́нцы	К
95	Клётнае	Клётнае	К	139	Сланімцы́	Слонімцы́	К
96	Ра́дзецк	Ра́дзецк	К	140	Гарадня́ны	Городня́ны	П
97	Ізбі́цы	Ізбі́цы	К	141	Слабу́дка	Слобу́дка	К
98	Грынявічы	Грыневі́чы	К	142	Замо́шша	Замо́шшэ	К
99	Янаўшчы́зна	Янаўшчы́зна	К	143	Тру́ханавічы	Тру́хоновічэ	П
100	Пацы́нічы	Пацы́нічы	П	144	Залёссе	Залёссе	К
101	Старыво́ля	Старыво́ля	П	145	Навадво́рцы	Новодво́рцы	П
102	Юхнаві́чы	Юхнаві́чы	К	146	Стаі́	Стае́	К
103	Яло́ва	Яло́ва	К	147	Баравікі́	Боровікі́	П
104	Перадзе́льск	Передзе́льск	П	148	Ру́днікі	Ру́днікі	П
105	Мура́ва	Мура́ва	П	149	Бе́льчыцы	Бе́льчыцы	К
106	Навасёлкі	Навасёлкі	П	150	Мо́крае	Мо́крэ	К
107	Бакуны́	Бакуны́	П	151	Казлы́	Козлы́	П
108	Вялі́кае Сяло́	Велі́кае Сяло́	П	152	Сі́лічы	Сі́лічы	К
109	Ліхасе́льцы	Ліхасе́льцы	П	153	Не́сцеркі	Нэстэркі́	П
110	Ко́тра	Ко́тра	П	154	Калядзі́чы	Колядзі́чэ	П
111	Пе́скі	Пе́скі	К	155	Вашчы́нічы	Вошчы́нічэ	К
112	Клепачы́	Клепачы́	П	156	Ражко́вічы	Рожко́вічэ	К
113	Пастало́ва	Пастало́ва	К	157	Кра́снік	Кра́снік	К
114	Кра́снае	Кра́снае	К	158	Бе́лка	Бе́лка	П
115	Ліхачы́	Ліхачы́	П	159	Асятні́ца	Осэтні́ца	П
116	Нямко́вічы	Немко́вічы	К	160	Смаляні́ца	Смоляні́ца	П
117	Ляжа́йка	Лежа́йка	К	161	Лізэ́рт	Лізэ́рт	К
118	Янаўцы́	Яноўцы́	П	162	Кабы́лаўка	Кобы́лоўка	П
119	Жадзе́ны	Жадзе́ны	П	163	Ко́млішча	Камлякі́	П
120	Парасля́ны	Поросля́ны	К	164	Навасёлкі	Новосёлкі	П
121	Бузуны́	Бузуны́	К	165	Рагачы́	Рэгачэ́	П
122	Агаро́днікі	Огоро́днікі	К	166	Харава́	Хорэва́	К
123	Дабу́чын	Добу́чын	П	167	Пі́няны	Пі́нёны	П
124	Вялі́кія Якавічы	Вэлі́кіе Яковічы	П	168	Ро́сахі	Ро́сохі	П
				169	Наскі́	Носкі́	П
125	Шарашо́ва	Шэ́рэшэво	П	170	Залёссе	Залёссе	К
126	Ваські́	Ваські́	К	171	Ско́рцы	Ско́рцы	К

№ на карце	Афіцыйная назва населенага пункта	Мясцовая назва населенага пункта	П*/ К**
172	Бо́ртнавічы	Шля́хта	К
173	Пана́савічы	Пана́совічэ	П
174	Хвалявічы	Хвалевічэ	К
175	Жагалы́	Жогалы́	К
176	Бо́ртнавічы	Бо́ртновічы	К
177	Стасюкі́	Стасюкі́	К
178	Варажбіты́	Ворожбіты́	К
179	До́ўгае	До́ўгее	П
180	Кру́глае	Кру́глэе	П
181	Куплі́н	Куплі́н	К
182	Семянча́	Сэмэнча́	П
183	Алішэ́вічы	Олішэ́вічэ	К
184	Заго́р'е	Заго́р'е	П
185	Смаля́ны	Смоля́ны	П
186	Пало́нна-Забало́цце	Поло́но-Заболо́цце	П
187	Задвара́ны	Задвора́ны	К
188	Ту́лаўшчына	Тэ́лоўшчына	К
189	Луко́мер	Луко́мэр	К
190	Ві́нец	Ві́нец	П
191	Па́ўлавічы	Па́ўловічы	П
192	Чахе́ц	Чахе́ц	П
193	Кле́тнае	Кле́тнэ	К
194	Ліно́ва 1	Ліно́во	П
195	Ліно́ва 2	Ліно́во	П
196	Альша́ны	Ольша́ны	П
197	Араб'і́	Гараб'е́	К
198	Ара́нчыцы	Ора́нчыцы	П
199	Кутнявічы	Кутневі́чэ	К
200	Ткачы́	Ткачэ́	П
201	Бакуны́	Бакуны́	П
202	Занялі́чы	Занэві́чэ	П
203	Варо́тнае	Воро́тнэ	П
204	Млыно́к	Павэлкі́	П
205	О́беч	О́беч	П
206	Залу́жжа	Залу́жжэ	П
207	Тарасы́	Тарасы́	К
208	Брады́	Броды́	П
209	Сто́йлы	Сту́йлы	К
210	Шчэ́рбы	Шчы́рбы	П
211	Зо́сін	Зо́сін	К
212	Падду́бна	Подду́бно	К
213	Жа́бін	Жа́бін	К
214	Лі́бія	Лі́бія	П
215	Гарадзе́чна	Городэ́чня	П
216	Харкі́	Хоркі́^{ы}	П
217	Сасно́ўка	Сосно́вка	К
218	Хо́мна	Хо́мно	К
219	Прылу́чына	Прылу́чыно	К
220	Чабахі́	Чабахы́	К
221	Ві́шня	Вы́шня	К
222	Хіце́ўшчына	Хыті́^{ы}вшчына	К
223	Галася́ціна	Голося́ті^{ы}но	П
224	Старуны́	Старуны́	К
225	Шчарчо́ва	Шчэрчо́во	П
226	Катылы́	Котылы́	К
227	Блажкі́	Блажкі́^{ы}	К
228	Ве́жнае	Вэ́жное	К
229	Казакі́	Козакі́^{ы}	П
230	Дымнікі́	Дымныкі́^{ы}	П
231	Бо́ркі	Бо́ркі^{ы}	П

* П – населены пункт абследаваны па поўнай праграме (пытанні 1-182)
** К – населены пункт абследаваны па кароткай праграме (пытанні 1, 3, 4, 9, 10, 18, 19, 23, 24, 25, 26, 36, 37, 40, 69)

Прыналежнасць абследаваных населеных пунктаў Верхняга Над'ясельдзя да груп гаворак

1-46, 48-55, 57-64 – гродзенска-баранавіцкая (панямонская) група гаворак
65-117 – паўночнабрэсцкая акаючая група гаворак
118-141 – паўночнабрэсцкая окаючая група гаворак
47, 142-204 – верхняясельдская група гаворак
205-206 – малецкая група гаворак
207-219 – паўночназагародская група гаворак
56, 220-231 – сярэднезагародская група гаворак

Алфавітны паказальнік абследаваных населеных пунктаў

Пружанскі раён	№
Агаро́днікі	122
Ако́льнік	86
Алішэ́вічы	183
Альша́ны	196
Андрыя́наўка	81
Апелянóвічы	23
Араб'і́	197
Ара́нчыцы	198
Асо́шнікі	26
Астраво́к	52
Асятні́ца	159
Бабіне́ц	71
Байкі́	41
Бакуны́ – I	107
Бакуны́ – II	201
Баравікі́	147
Бары́сікі	21
Бая́ры	31
Бе́лка	158
Бе́лы Лясо́к	73
Бе́льчыцы	149
Блажкі́	227
Блі́зная	34
Бо́ркі	75
Бо́ртнавічы	176
Бо́ртнавічы (аколіца)	172
Брады́	208
Бранто́ўцы	27
Бузуны́	121
Буцькі́	62
Бушнякі́	24
Бярэ́зніца	43
Вараніла́вічы	49
Варо́тнае	203
Ваські́	126
Вашчы́нічы	155
Ве́жнае	228
Ве́рчыцы	51
Вілья́нава	19
Ві́нец	190
Ві́тараж	56
Ві́шня	221
Во́ля	37
Вялі́кае Сяло́	108
Вялі́кія Якавічы	124
Вялі́кі Кра́снік	79
Галася́ціна	223
Гале́ны	92
Гало́ўчыцы	3
Гарадзе́чна	215
Гарадня́ны	140
Глушэ́ц	69
Глыбо́кі Кут	76
Груск	12
Грыняві́чы	98
Гу́та	18
Дабу́чын	123
Далкі́	45
До́ўгае	179
Дзітаве́тчына	78
Е́ськаўцы	63
Жа́бін	213
Жагалы́	175
Жадзе́ны	119
Зага́лічы	44
Заго́р'е	184
Задвара́ны	187
Зале́ссе – I	94
Зале́ссе – II	144
Зале́ссе – III	170
Замо́шша	142
Заняві́чы	202
Запо́лье	35
Зарэ́чча	128
За́сімавічы	135
За́сімы	131
Зе́льзін	28
Зелянéвічы	6
Зіно́вічы	8
Зо́сін	211
Ізбі́цы	97
Кабы́лаўка	162
Кавалі́	53
Казакі́	229
Казлы́	151
Калазу́бы	61
Калядзі́чы	154
Ка́плі	58
Карасі́	38
Катылы́	226
Кацёлкі	134
Ківа́чына	74
Клепачы́ – I	46
Клепачы́ – II	112
Кле́тнае – I	95
Кле́тнае – II	193
Ко́зі Брод	132
Ко́млішча	163
Ко́тра	110
Кра́снае	114
Кра́снік	157
Кру́глае	180
Кру́па	30
Крыні́ца	85
Кузяві́чы	4
Куля́ны	10
Ку́пічы	89
Куплі́н	181
Кутняві́чы	199
Лазо́ўка	129
Ласасі́н – I	47
Ласасі́н – II	48
Лі́бія	214
Лізэ́рт	161
Ліно́ва – I	194
Ліно́ва – II	195
Ліхасе́льцы	109
Ліхачы́	115
Лы́скава	20
Ляжа́йка	117
Ляўкі́	70
Магілёўцы	25
Мазалі́	9
Мало́чкі	39
Малы́ Кра́снік	82
Ма́нчыкі	40
Масе́вічы	22
Млыно́к	204
Мо́крае	150
Мура́ва	105
Мы́льніск	87
Навадво́рцы	145

Пружанскі раён	№
Навасáды	59
Навасёлкі – I	106
Навасёлкі – II	164
Наскí	169
Непамацы́наўка	83
Нéсцеркі	153
Нямкóвічы	116
Óбеч	205
Óбруб	127
Паддýбна	212
Палóнна-Забалóцце	186
Папялёва	67
Папялёва (хутар)	66
Парасля́ны	120
Пасталóва	113
Пáўлава	42
Пацы́нічы	100
Перадзéльск	104
Перасáдзічы	57
Пéскі	111
Пíняны	167
Плябáнцы	138
Пóланск	33
Пры́калесь	80
Прылýчына	219
Рáдзецк	96
Ражкóвічы	156
Рачкí	2
Рóсахі	168
Рóўбіцк	72
Рýдаўка	77
Рýднікі	148
Ружáны	36
Саснóўка	217
Семянчá	182
Сíлічы	152
Скóрцы	171
Слабýдка	141
Сланíмцы	139
Смаляніца	160
Смаля́ны	185
Стаí	146
Старавóля	101
Старуны́	224
Стасюкí	177
Стóйлы	209
Сухаўшчы́на	88

Пружанскі раён	№
Сухóпаль	91
Сярэ́дняе	130
Тарасы́	207
Таўцвілы	60
Ткачы́	200
Трýханавічы	143
Тýлаўшчына	188
Улáсавічы	32
Харавá	166
Харкí	216
Хвáлава	84
Хвалявíчы	174
Хвóйнік	65
Хіцéўшчына	222
Хóмна	218
Чабахí	220
Чáдзель	68
Чапялí	90
Чахéц	192
Шакуны́	133
Шанí	137
Шарашóва	125
Шпакí	29
Шýбічы	136
Шчарчóва	225
Шчы́тна	50
Шчэ́рбы	210
Шэ́йпічы	11
Юзафíн	93
Юндзілы	54
Юхнавíчы	102
Ялóва	103
Янаўшчы́зна	99
Янаўцы́	118
Ярашэ́вічы	7

Бярозаўскі раён	№
Варажбіты́	178
Залýжжа	206
Лукóмер	189
Панáсавічы	173
Пáўлавічы	191
Рагачы́	165

Свіслацкі раён	№
Залéскі Бор	17
Кóрнадзь	16
Кýклічы	15
Рýдня	13
Сабалькí	14

Ваўкавыскі раён	№
Сядзéльнікі	1

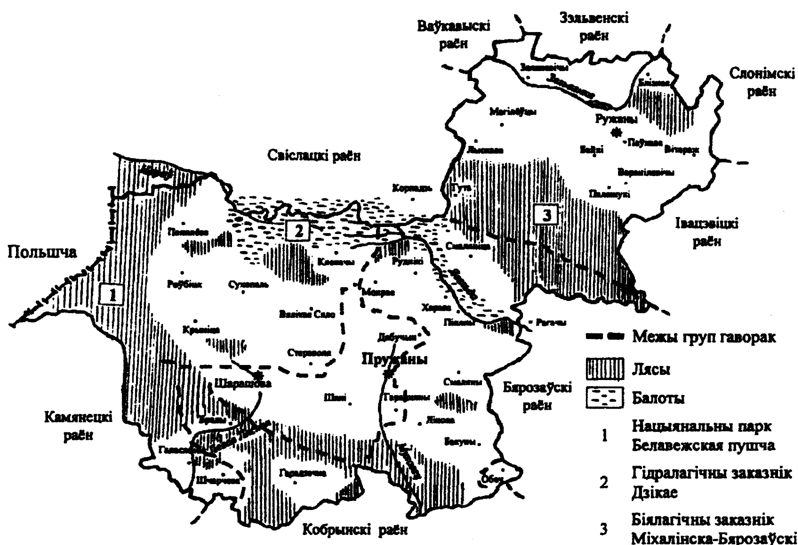
Зэльвенскі раён	№
Манцякí	5

Івацэвіцкі раён	№
Верашкí	64

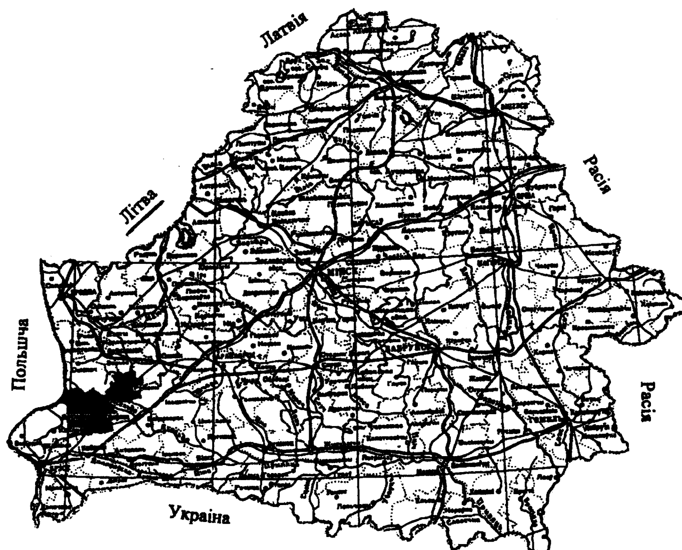
Камянецкі раён	№
Дыймнікі	230

Кобрынскі раён	№
Бóркі	231

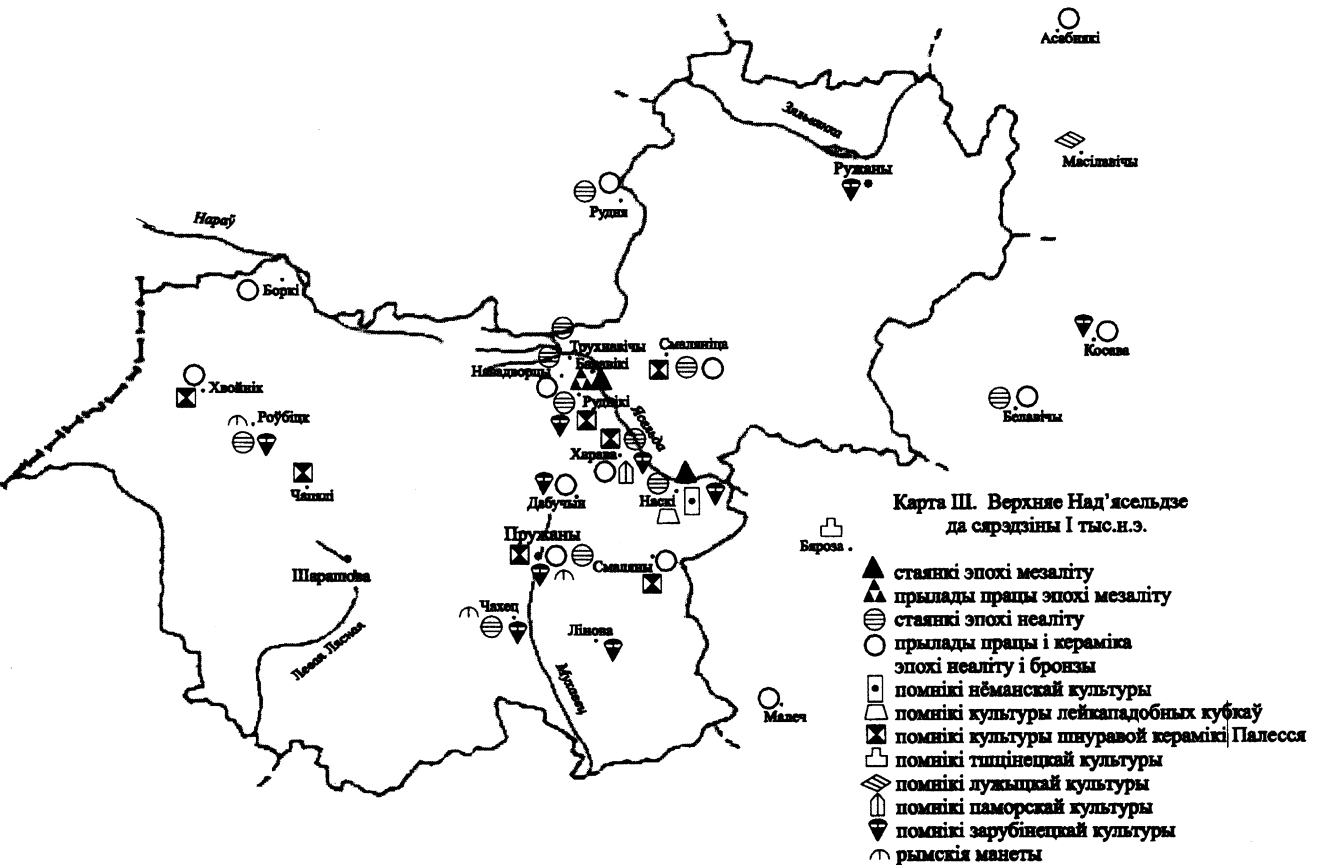
Слонімскі раён	№
Саснóўка	55

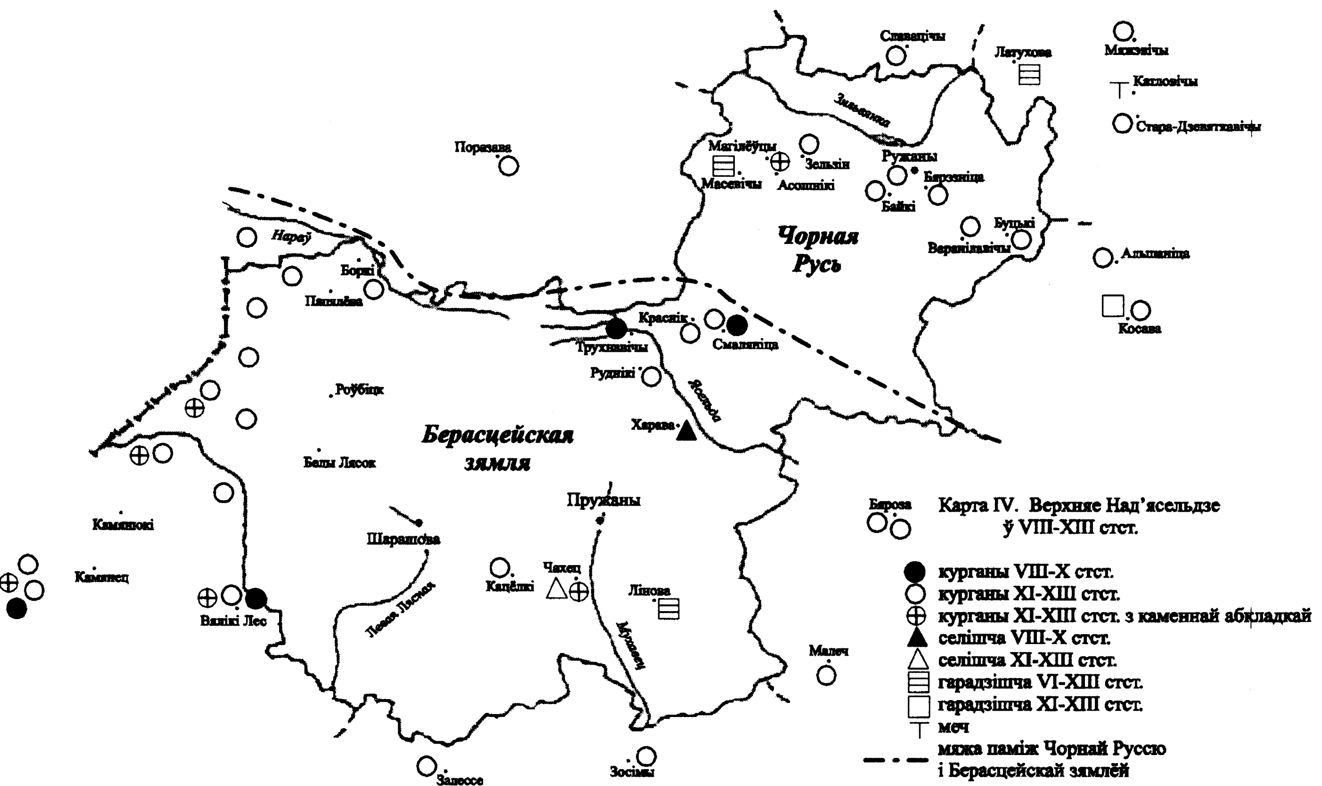

Карта I. Пружанскі раён і сумежжа (Верхняе Над'ясельдзе)

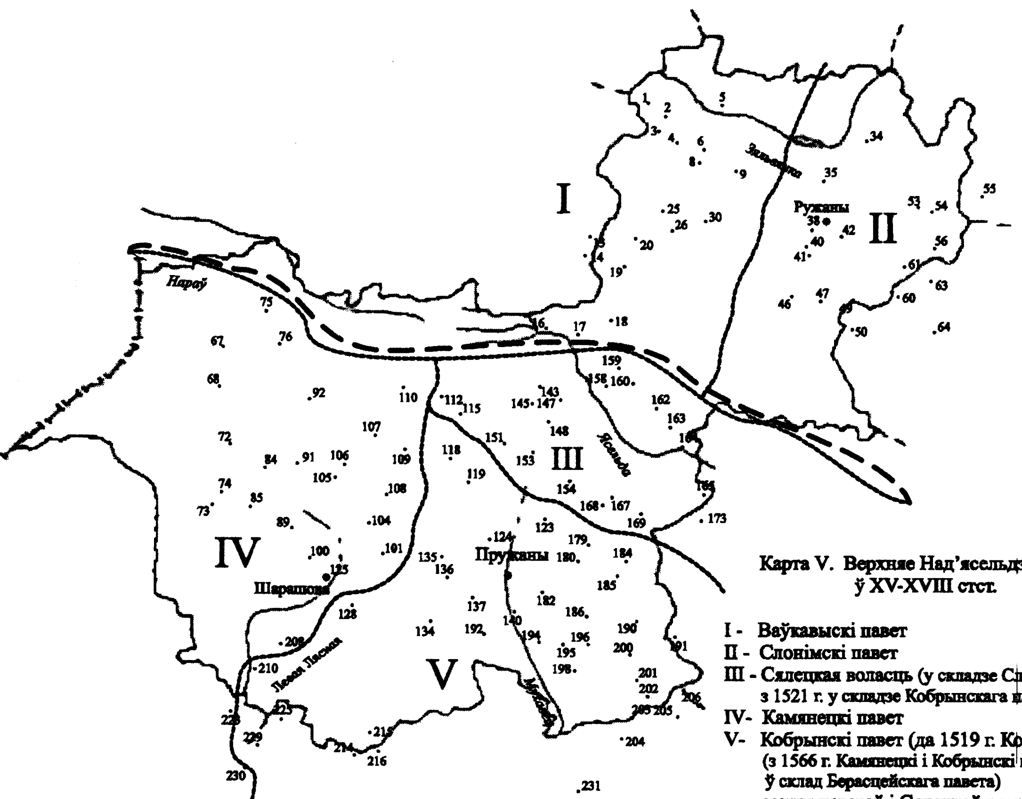

Карта II. Верхняе Над'ясельдзе на карце Рэспублікі Беларусь

Асабнікі
Масілавічы
Ружаны
Зальвянка
Рудня
Нараў
Боркі
Косава
Белавічы
Трухнавічы
Смалянніца
Навадворцы
Баранікі
Рудзікі
Ясельда
Хвойнік
Роўбіцк
Харава
Чапелі
Дабучын
Наскі
Пружаны
Смаляны
Бяроза
Шарашова
Чахец
Лінова
Лесная Лясная
Мухавец
Малеч
Карта III. Верхняе Над'ясельдзе
да сярэдзіны I тыс.н.э.
стаянкі эпохі мезаліту
прылады працы эпохі мезаліту
стаянкі эпохі неаліту
прылады працы і кераміка
эпохі неаліту і бронзы
помнікі нёманскай культуры
помнікі культуры лейкападобных кубкаў
помнікі культуры шнуравой керамікі Палесся
помнікі тшцінецкай культуры
помнікі лужыцкай культуры
помнікі паморскай культуры
помнікі зарубінецкай культуры
рымскія манеты

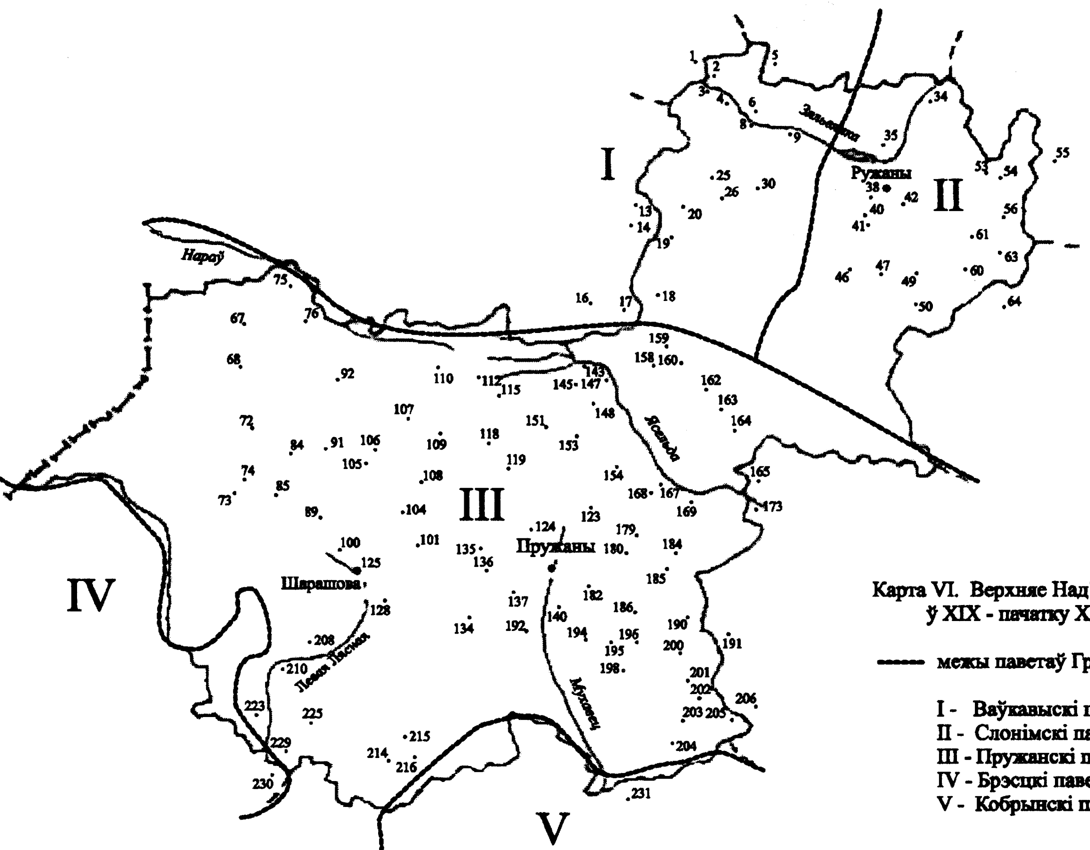

Карта IV. Верхняя Над'ясельдзе
ў VIII-XIII стст.
курганы VIII-X стст.
курганы XI-XIII стст.
курганы XI-XIII стст. з каменнай абкладкай
селішча VIII-X стст.
селішча XI-XIII стст.
гарадзішча VI-XIII стст.
гарадзішча XI-XIII стст.
меч
мяжа паміж Чорнай Руссю
і Берасцейскай зямлёй
Чорная
Русь
Берасцейская
зямля
Слаўцічы
Лятухова
Мяжэвічы
Катловічы
Стара-Дзевяткавічы
Поразава
Магілёўцы
Масевічы
Асошнікі
Зельзін
Ружаны
Бярэзніца
Байкі
Буцькі
Вераніловічы
Альшаніца
Косава
Нараў
Боркі
Папялёва
Краснік
Смаляніца
Трухнавічы
Руднікі
Ясельда
Харава
Роўбіцк
Белы Лясок
Пружаны
Бяроза
Каменюкі
Камянец
Шарашова
Каплёкі
Чахец
Лінова
Мухавец
Вялікі Лес
Левая Лясная
Малеч
Залессе
Зосімы

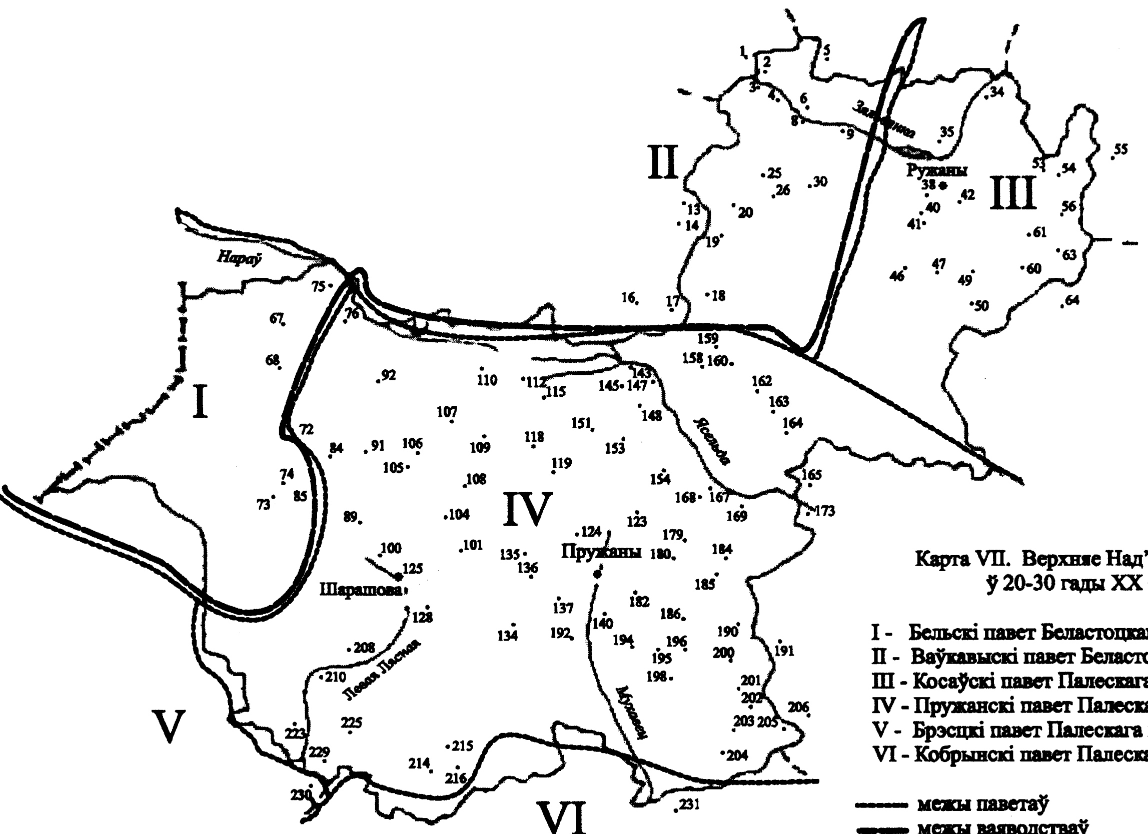

Карта V. Верхняе Над'ясельдзе ў XV-XVIII стст.

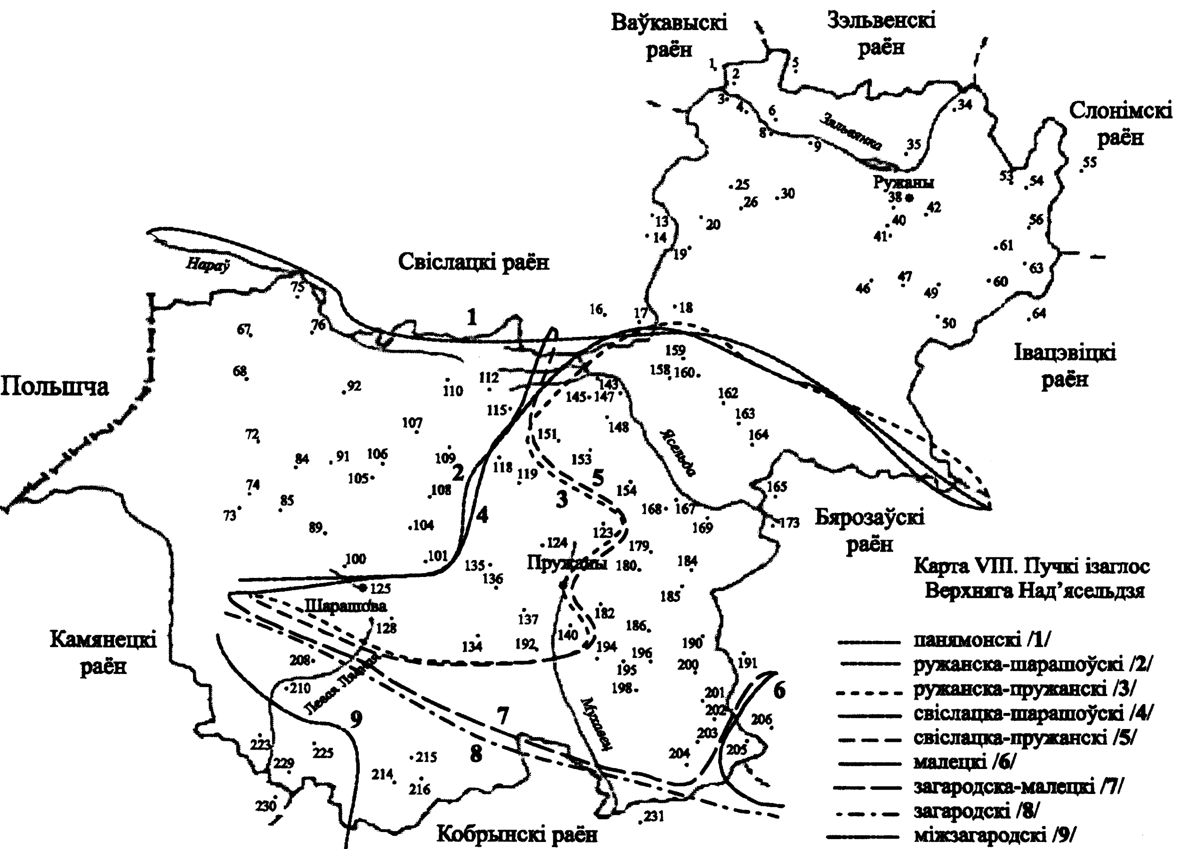
I - Ваўкавыскі павет
II - Слонімскі павет
III - Сялецкая воласць (у складзе Слонімскага павета, з 1521 г. у складзе Кобрынскага павета)
IV- Камянецкі павет
V- Кобрынскі павет (да 1519 г. Кобрынскае княства) (з 1566 г. Камянецкі і Кобрынскі паветы ўвайшлі ў склад Берасцейскага павета)
межы паветаў і Сялецкай воласці
межы ваяводстваў з сярэдзіны XVI ст. (Ваўкавыскі і Слонімскі паветы Навагародскага ваяводства, Берасцейскі павет Берасцейскага ваяводства ВКЛ)

Карта VI. Верхняе Над'ясельдзе ў XIX - пачатку XX стст.

Карта VII. Верхняе Над'ясельдзе
ў 20-30 гады XX ст.

Карта VIII. Пучкі ізаглос Верхняга Над'ясельдзя

Карта IX. Пучкі ізаглос Верхняга Над'ясельдзя

Ваўкавыскі раён

Зэльвенскі раён

Слонімскі раён

Івацэвіцкі раён

Бярозаўскі раён

Кобрынскі раён

Камянецкі раён

Польшча

Свіслацкі раён

Ружаны

Пружаны

Шарашова

Зэльвянка

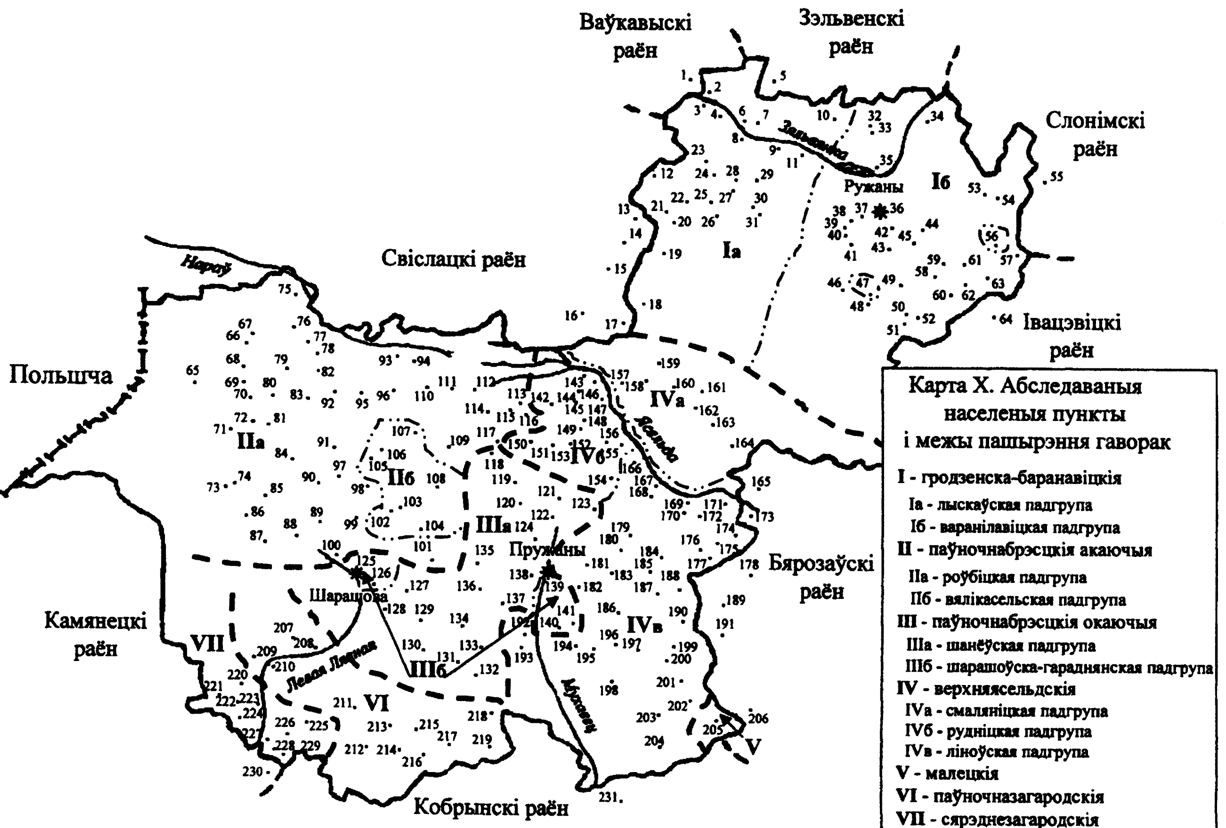
Ясельда

Мухавец

Нараў

Левая Лясная

- лыскаўска-варанілавіцкі /10/
- байкоўскі /11/
- калазубаўскі /12/
- вялікасельскі /13/
- старавольскі /14/
- шарашоўскі /15/
- шанёўскі /16/
- гарадзнянскі /17/
- смаляніцкі /18/
- ліноўскі /19/
- вінецкі /20/
- астраўная гаворка в.Палешукі /н.п. 47/
- астраўная гаворка в.Вітараж /н.п. 56/

Карта X. Абследаваныя
населеныя пункты
і межы пашырэння гаворак
I - гродзенска-баранавіцкія
Ia - лыскаўская падгрупа
Iб - варанілавіцкая падгрупа
II - паўночнабрэсцкія акаючыя
IIa - роўбіцкая падгрупа
IIб - вялікасельская падгрупа
III - паўночнабрэсцкія окаючыя
IIIa - шанеўская падгрупа
IIIб - шарашоўска-гараднянская падгрупа
IV - верхнясельдскія
IVa - смаляніцкая падгрупа
IVб - рудніцкая падгрупа
IVв - ліноўская падгрупа
V - малецкія
VI - паўночназагародскія
VII - сярэднезагародскія
Ваўкавыскі раён
Зэльвенскі раён
Слонімскі раён
Івацэвіцкі раён
Бярозаўскі раён
Кобрынскі раён
Камянецкі раён
Польшча
Свіслацкі раён
Ружаны
Пружаны
Шарашова
Зальвянка
Нараў
Ясельда
Мухавец
Левая Ляхна

Карта 71. *Буякі*
(пытанне 81)

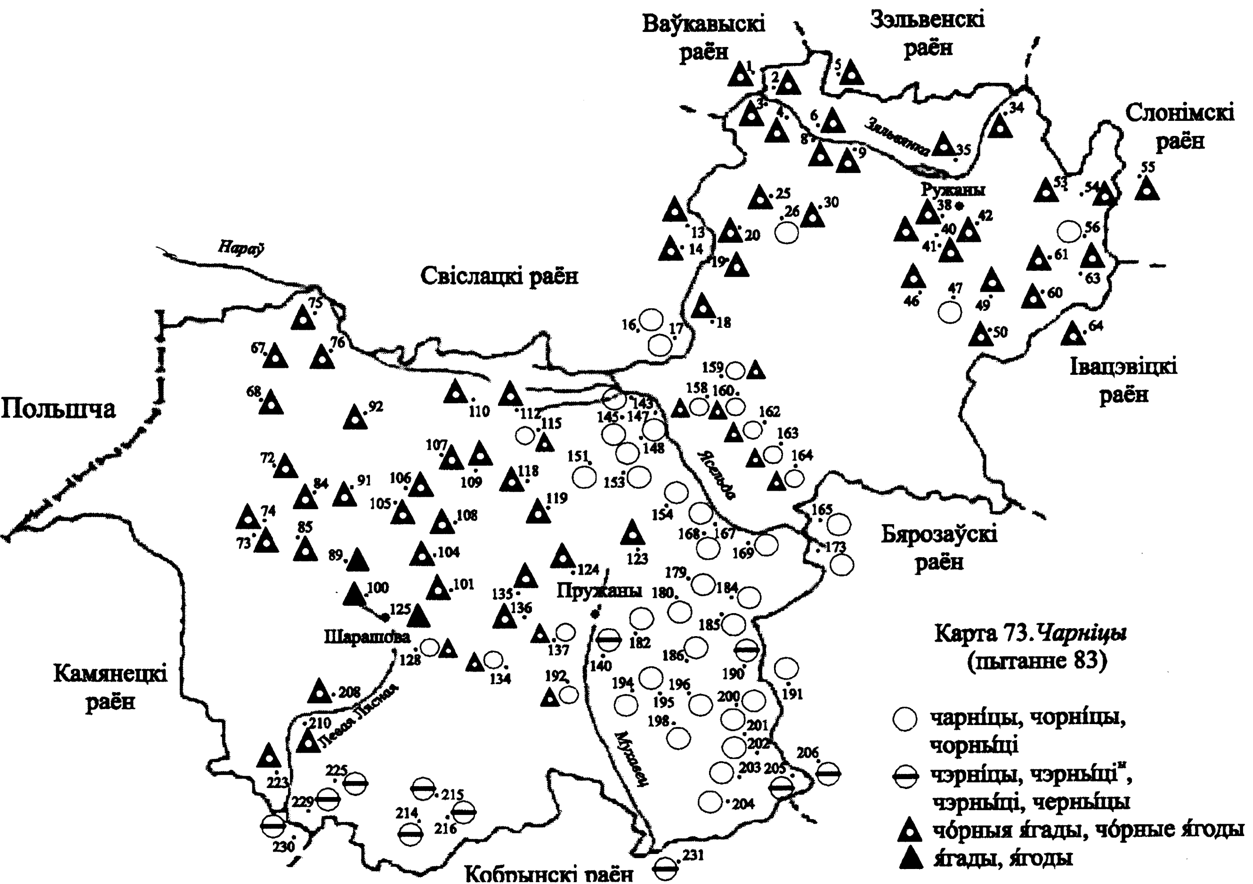
- ○ лахачэ́, лохачэ́, лохочэ́
- ⊙ лахачы́, лохачы́, лохачы́^{і}, лохачі́, лухачы́^{і}
- ● лахі́ны, лохі́ны, лохы́ны, лухы́^{і}ны, лухы́ны
- ⊜ лахманы́

Ваўкавыскі раён
Зэльвенскі раён
Слонімскі раён
Івацэвіцкі раён
Бярозаўскі раён
Кобрынскі раён
Камянецкі раён
Свіслацкі раён
Польшча
Ружаны
Пружаны
Шарашова
Нараў
Зэльвянка
Ясельда
Мухавец
Лесная Левая

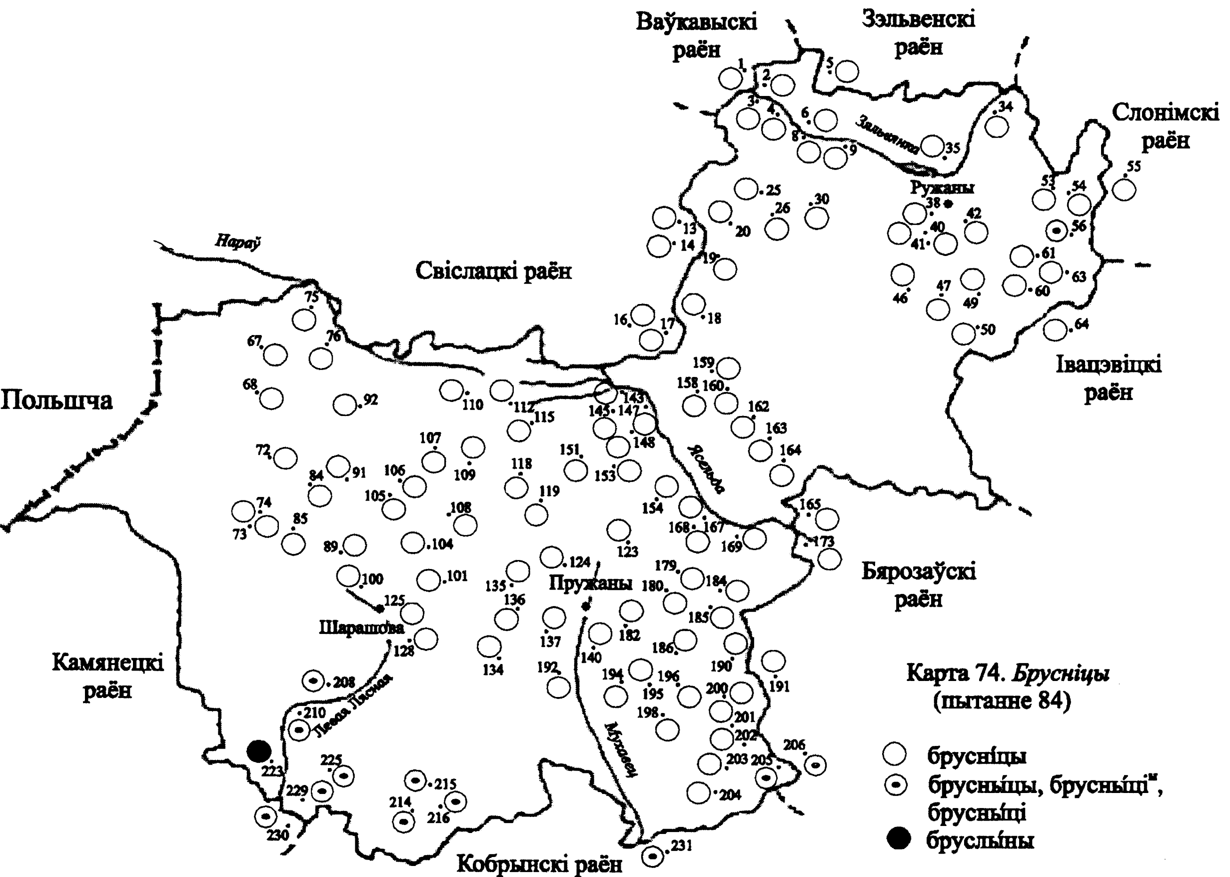
Карта 72. *Журавіны*
(пытанне 82)

- журавіны
- журафіны
- журахвіны
- журахліны
- жураўліны
- жэраўліны

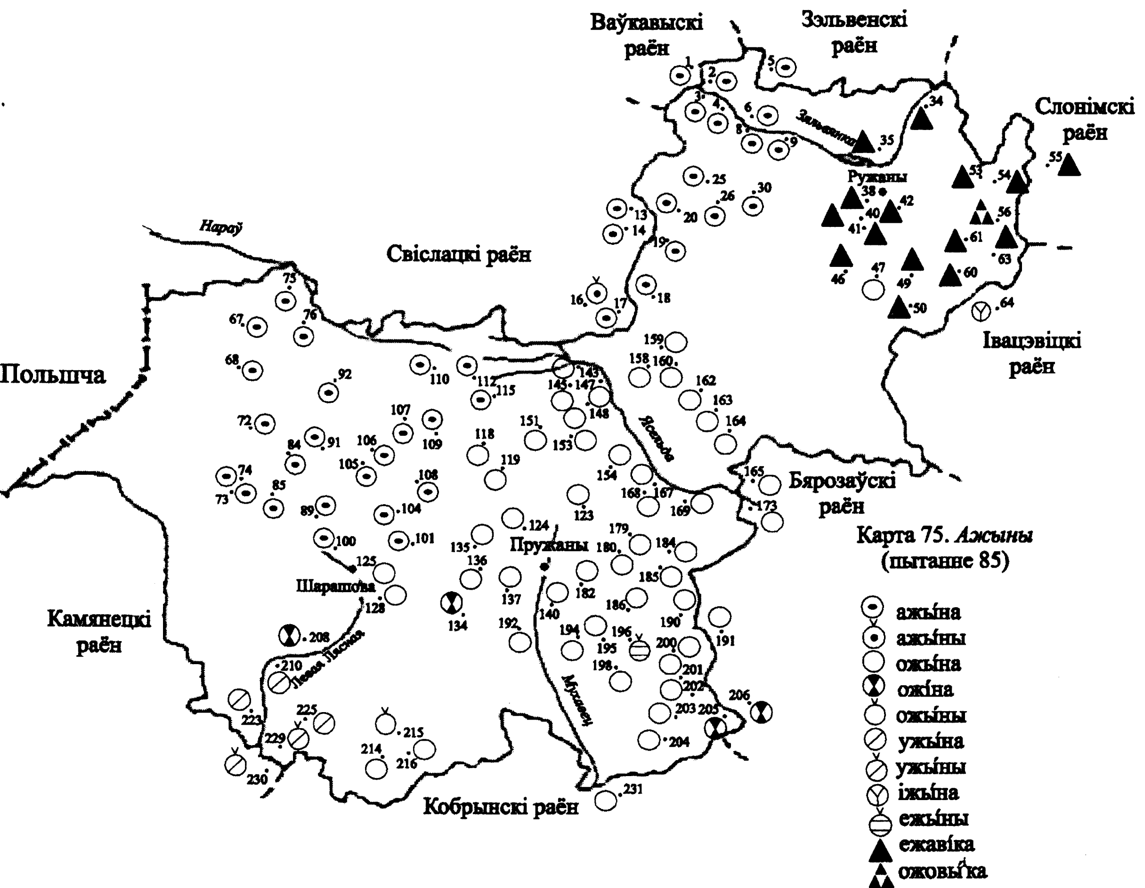
Ваўкавыскі раён
Зэльвенскі раён
Слонімскі раён
Івацэвіцкі раён
Бярозаўскі раён
Кобрынскі раён
Камянецкі раён
Польшча
Свіслацкі раён
Ружаны
Пружаны
Шарашова
Зэльвянка
Нараў
Ясельда
Мухавец
Левая Лясная

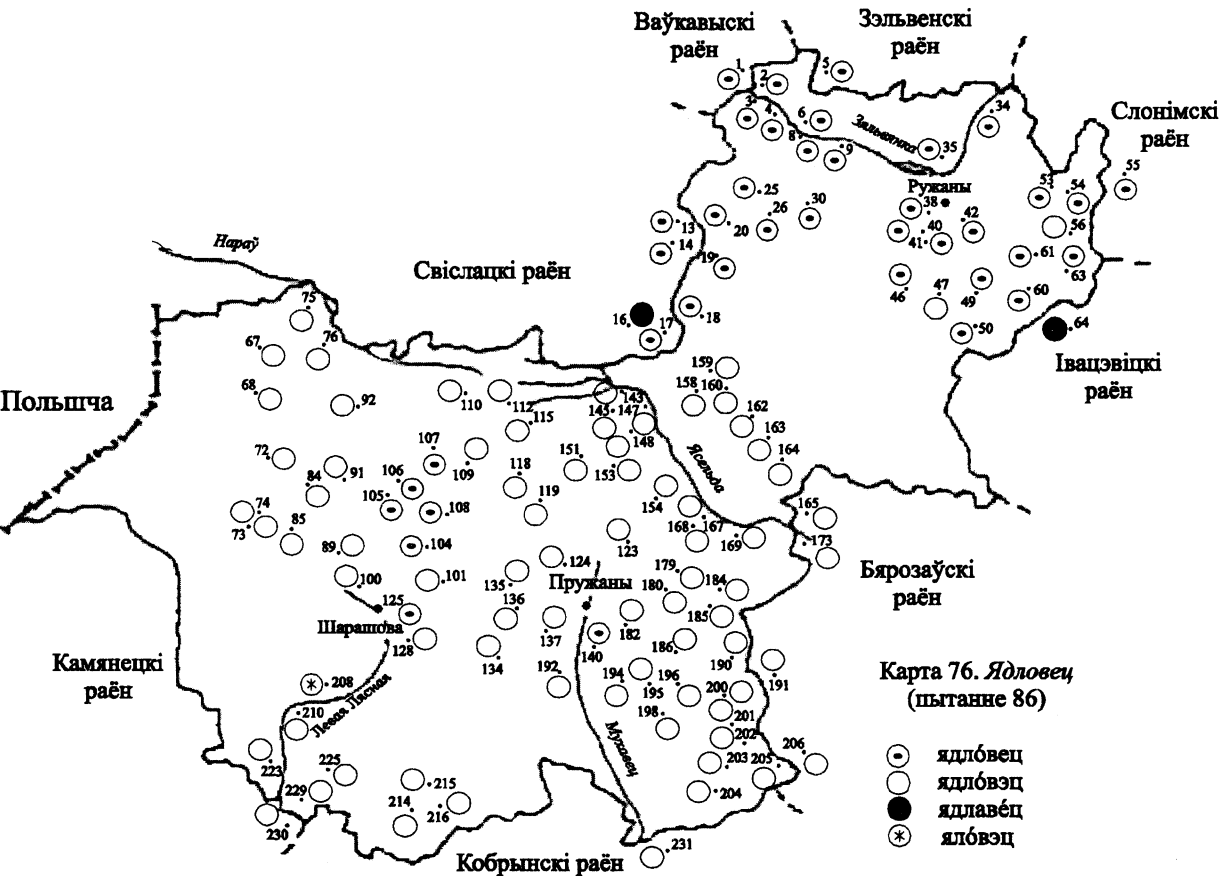
Карта 73. *Чарніцы* (пытанне 83)

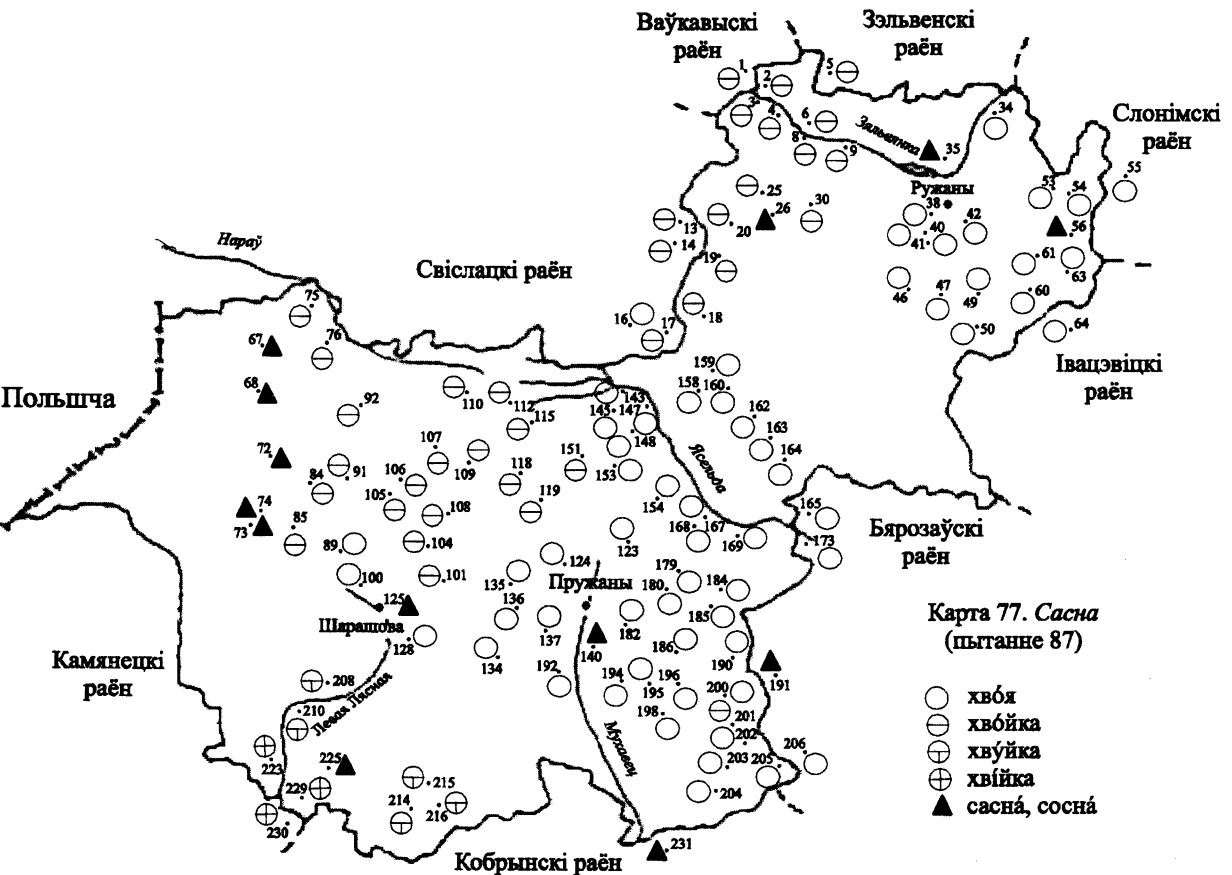
Карта 74. *Брусніцы*
(пытанне 84)

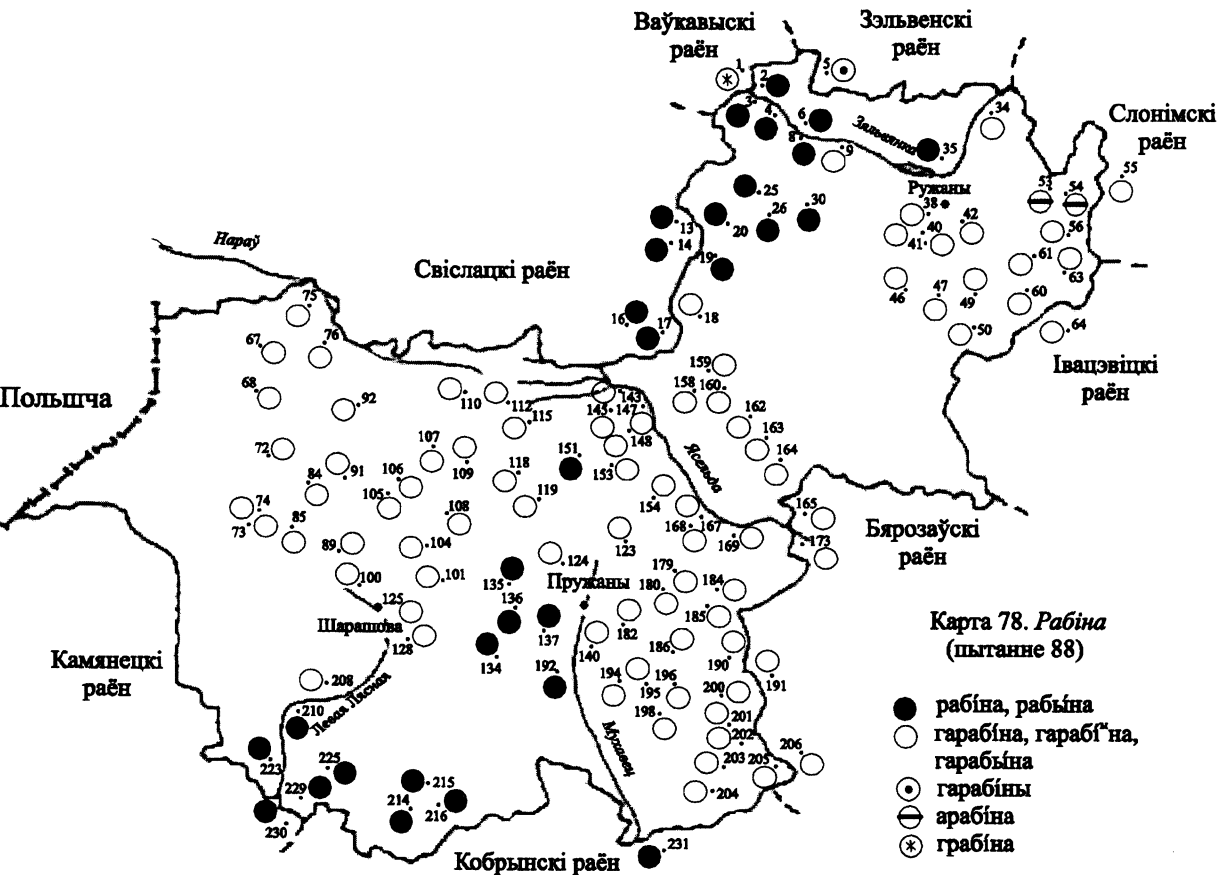
Карта 75. *Ажыны*
(пытанне 85)

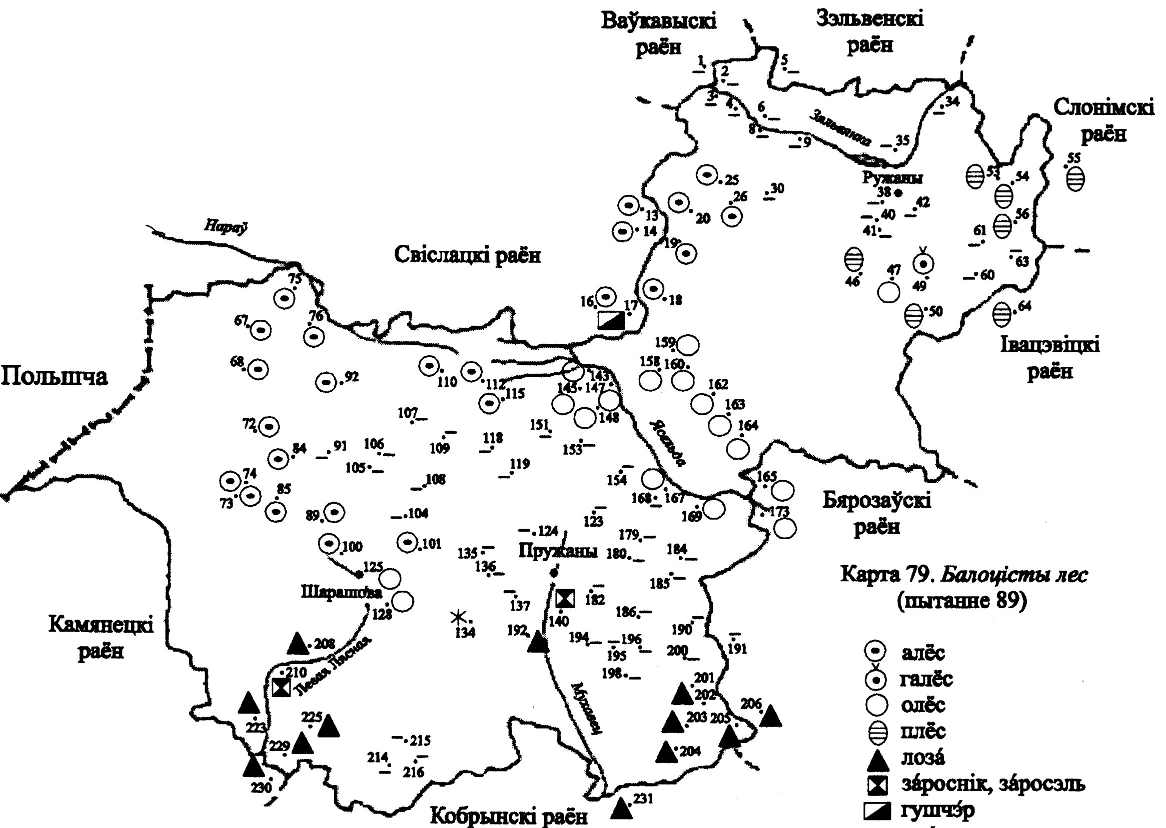

Карта 76. *Ядловец*
(пытанне 86)

Карта 77. *Сасна*
(пытанне 87)

Карта 78. *Рабіна*
(пытанне 88)
рабі́на, рабы́на
гарабі́на, гарабі̑на, гарабы́на
гарабі́ны
арабі́на
грабі́на
Ваўкавыскі раён
Зэльвенскі раён
Слонімскі раён
Івацэвіцкі раён
Бярозаўскі раён
Свіслацкі раён
Кобрынскі раён
Камянецкі раён
Польшча
Ружаны
Пружаны
Шарашова
Ясельда
Мухавец
Нараў
Зэльвянка
Левая Лясная

Карта 79. *Балоцісты лес* (пытанне 89)

Карта 80. *Сасновая ігліца*
(пытанне 91)

- ● бо́д'яхі, бо́дэха, бо́даха, бу́даха, бодкі́, боддзе́
- ▲▲ кастрыца́
- □ шыката́, шыкота́, шыпота́
- ⊡ шэбода́, шыбуда́
- ◫ шы́пка, шы́пша
- ⊠ шыпчо́ха, шышпо́ха
- ◈ шпілохі́, шпілошчэ́, шпілош'е́
- ✳ скулі́на

Ваўкавыскі раён

Зэльвенскі раён

Слонімскі раён

Івацэвіцкі раён

Бярозаўскі раён

Кобрынскі раён

Камянецкі раён

Свіслацкі раён

Польшча

Ружаны

Пружаны

Шарашова

Зэльвянка

Ясельда

Мухавец

Левая Лясная

Нараў

Карта 81. *Лотаць* (пытанне 92)

- ○ ло́таць
- ⓥ ло́тасць
- ⊙ ло́тацень
- ◎ ло́тас
- ⊕ лота́ць, лата́ць, лата́ть
- ⊗ лата́ч, лата́ш, лата́с
- ⊖ лата́цце, лота́цце, лота́тте
- ✳ цынцыле́й

Ваўкавыскі раён

Зэльвенскі раён

Слонімскі раён

Іванцэвіцкі раён

Свіслацкі раён

Бярозаўскі раён

Польшча

Камянецкі раён

Кобрынскі раён

Ружаны

Пружаны

Шарашова

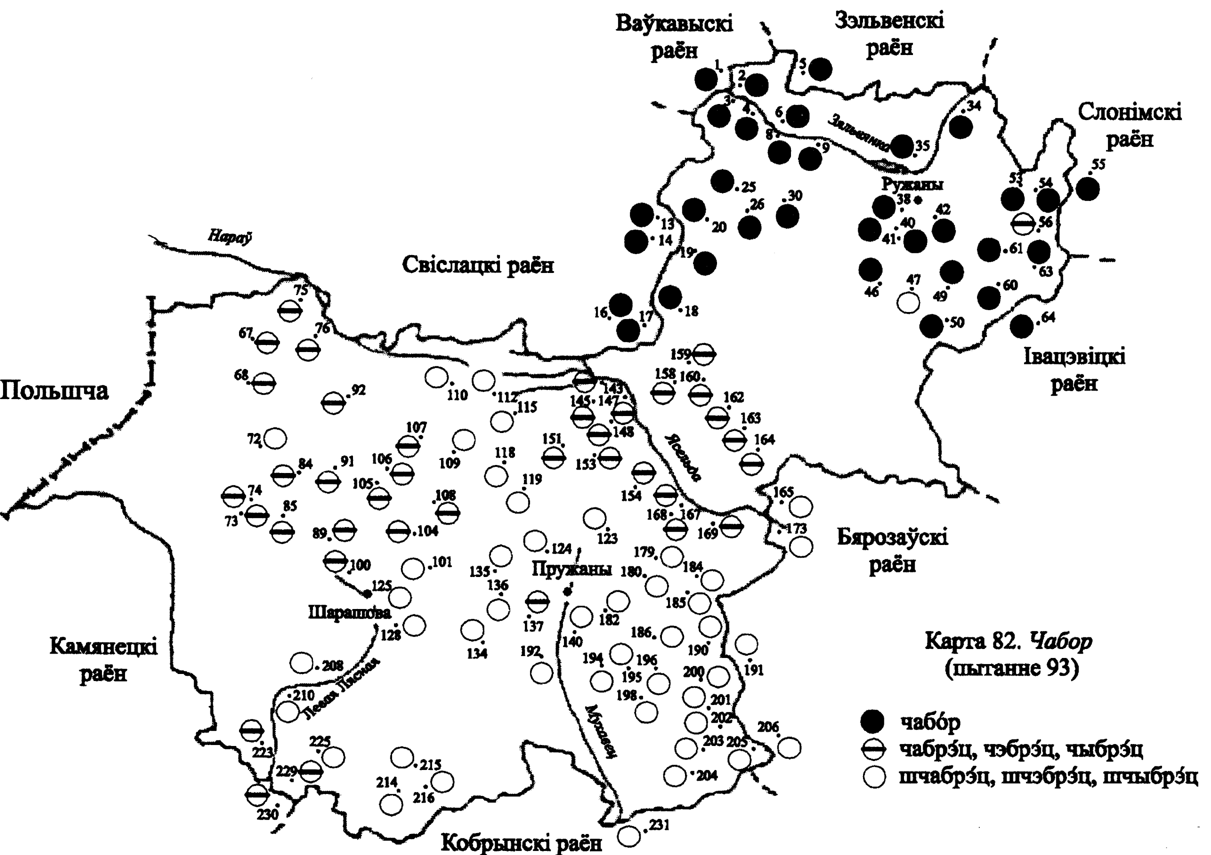
Нараў

Зэльвянка

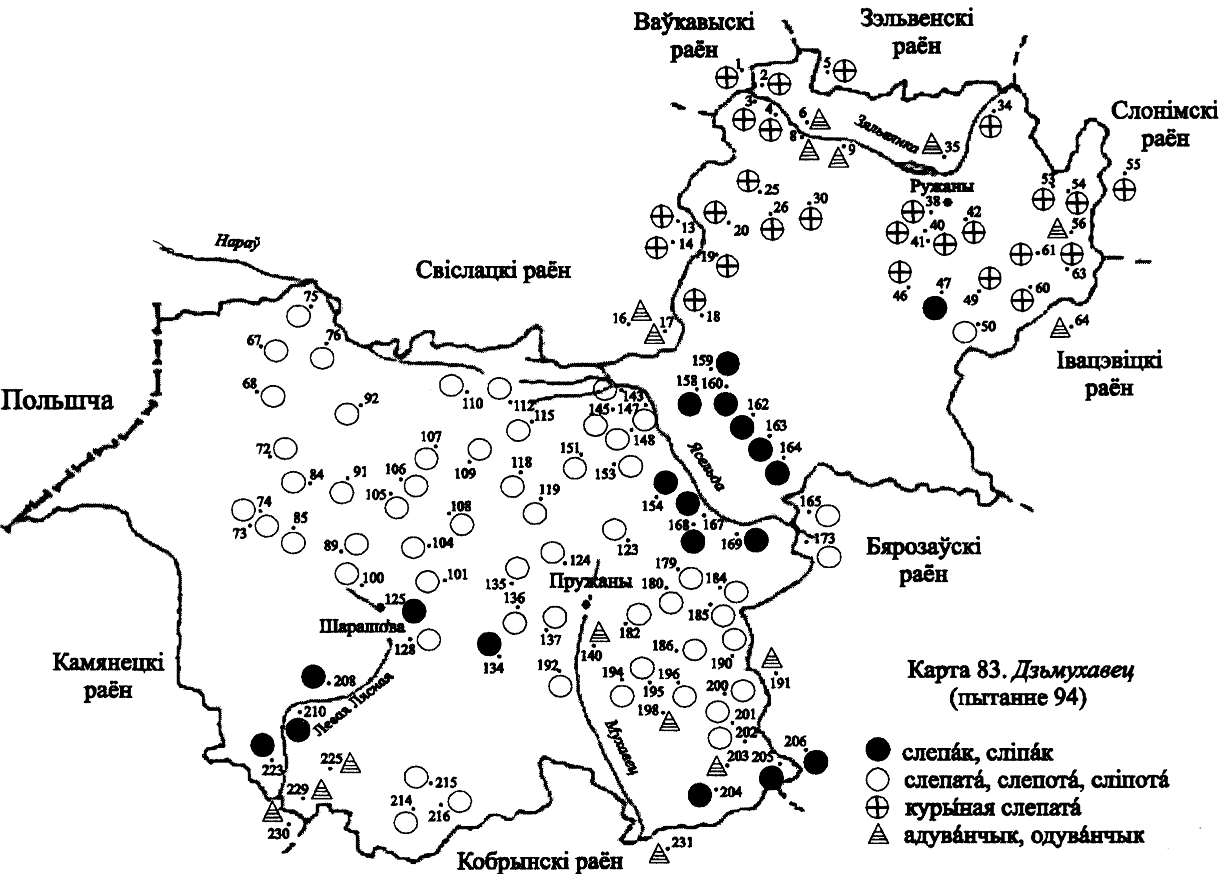
Ясельда

Мухавец

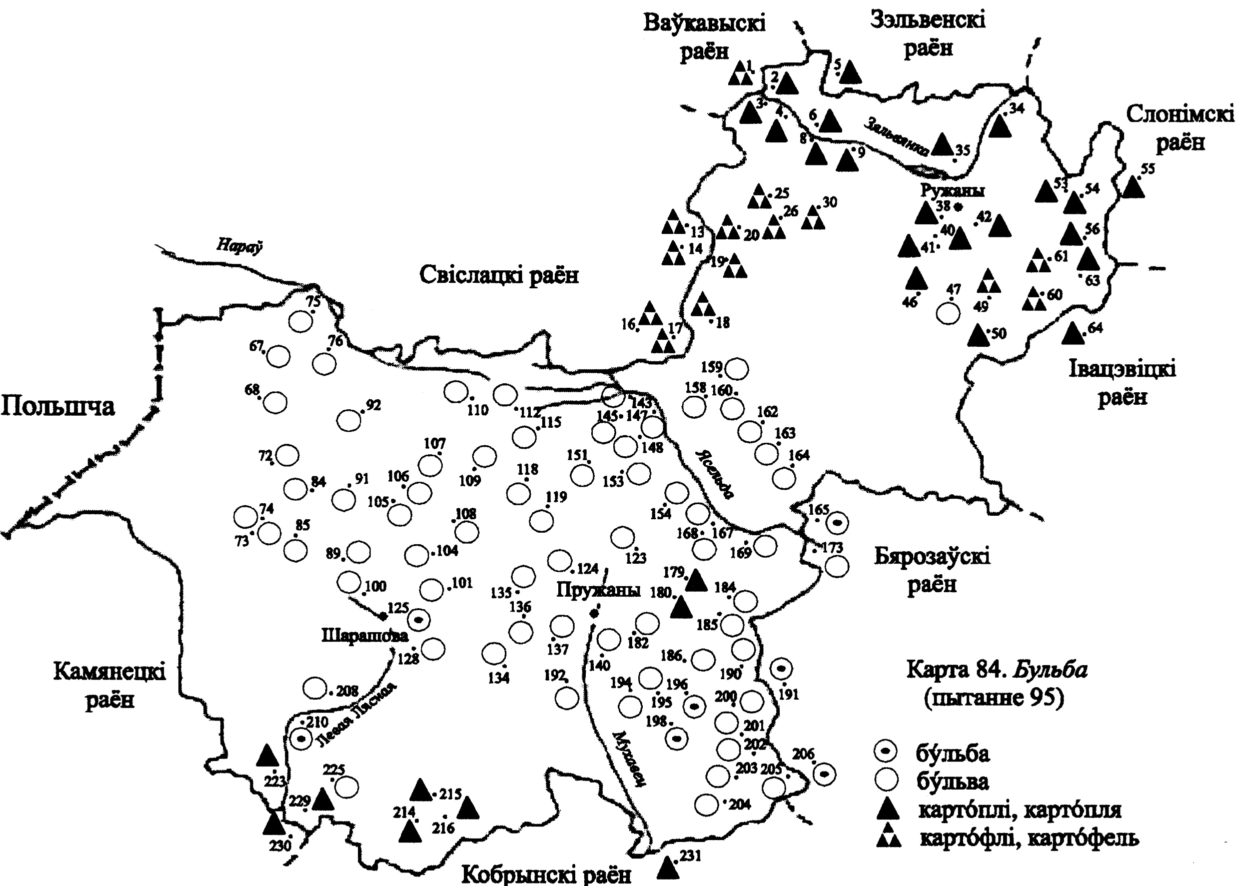
Левая Лясная

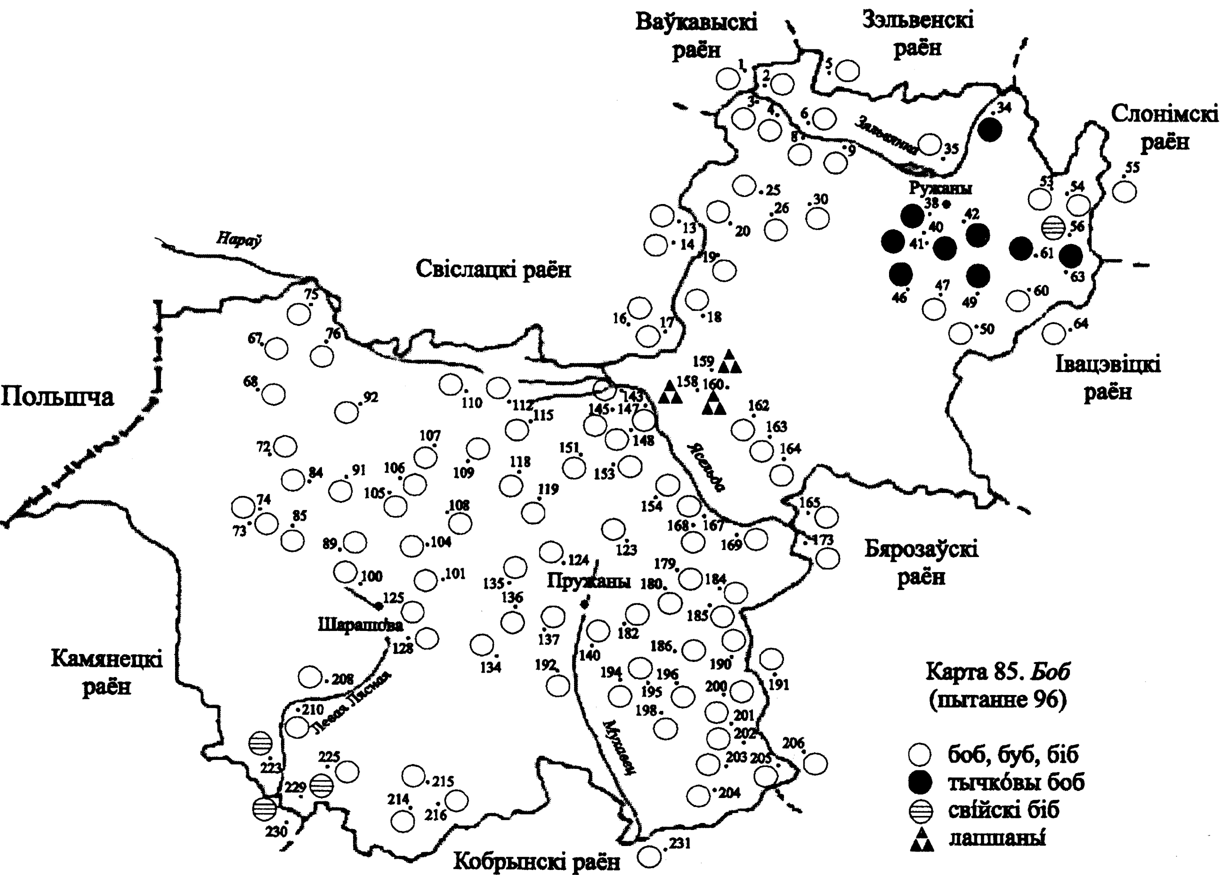
Карта 82. *Чабор*
(пытанне 93)

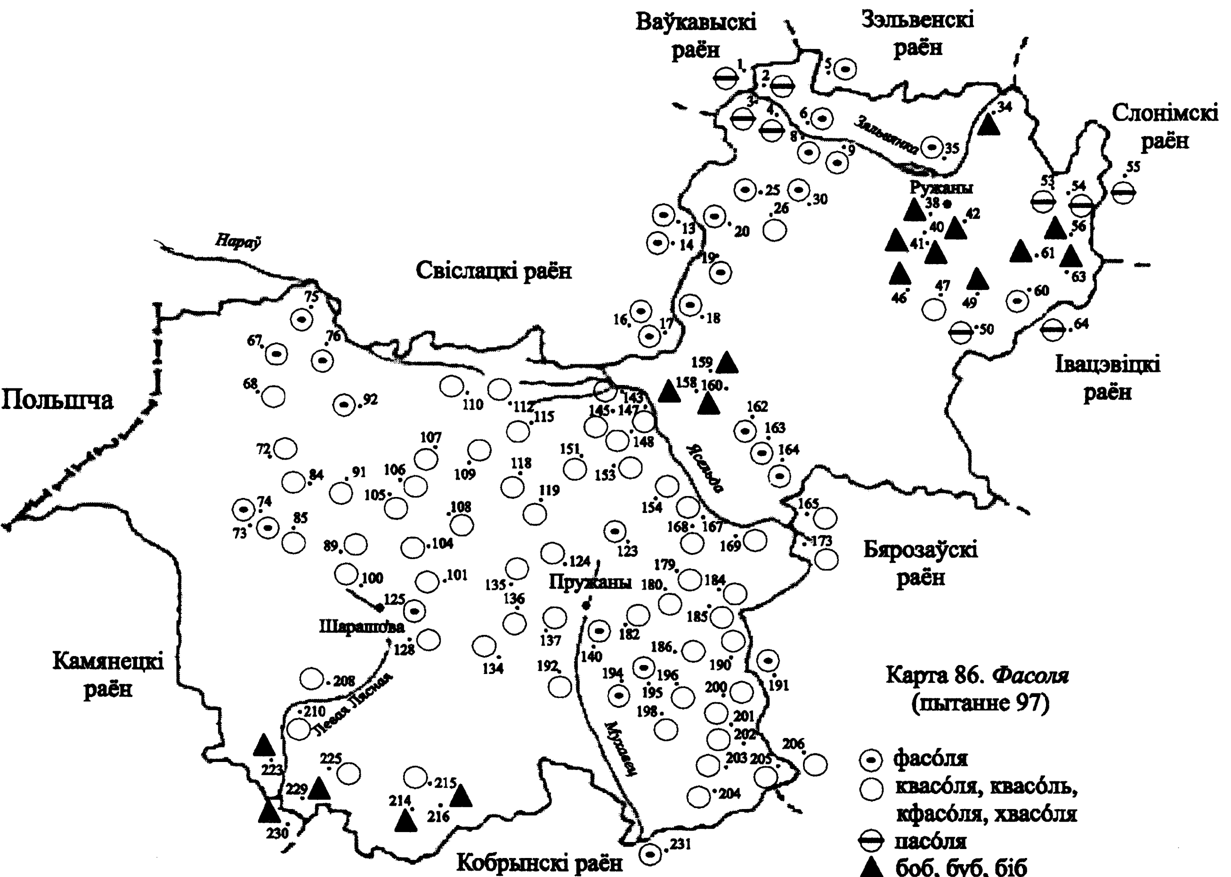
Карта 83. *Дзьмухавец*
(пытанне 94)

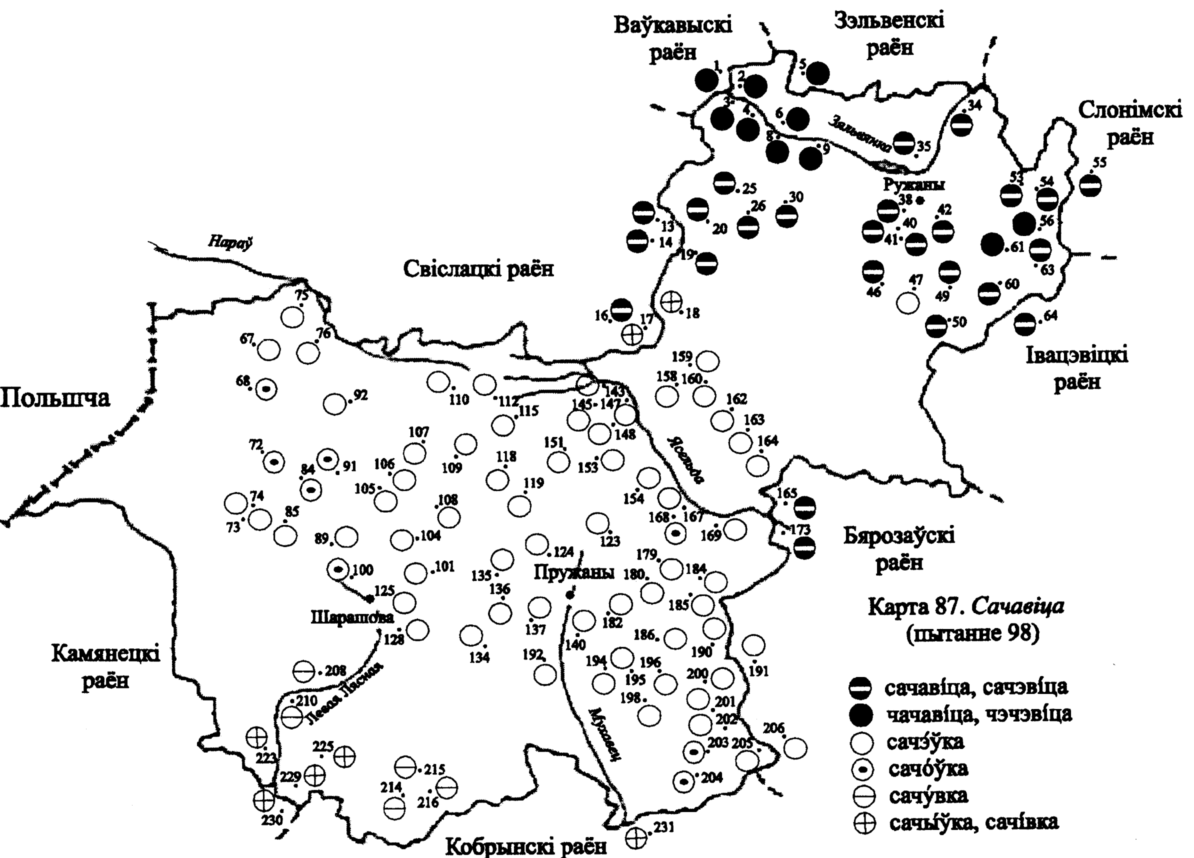
Карта 84. *Бульба*
(пытанне 95)

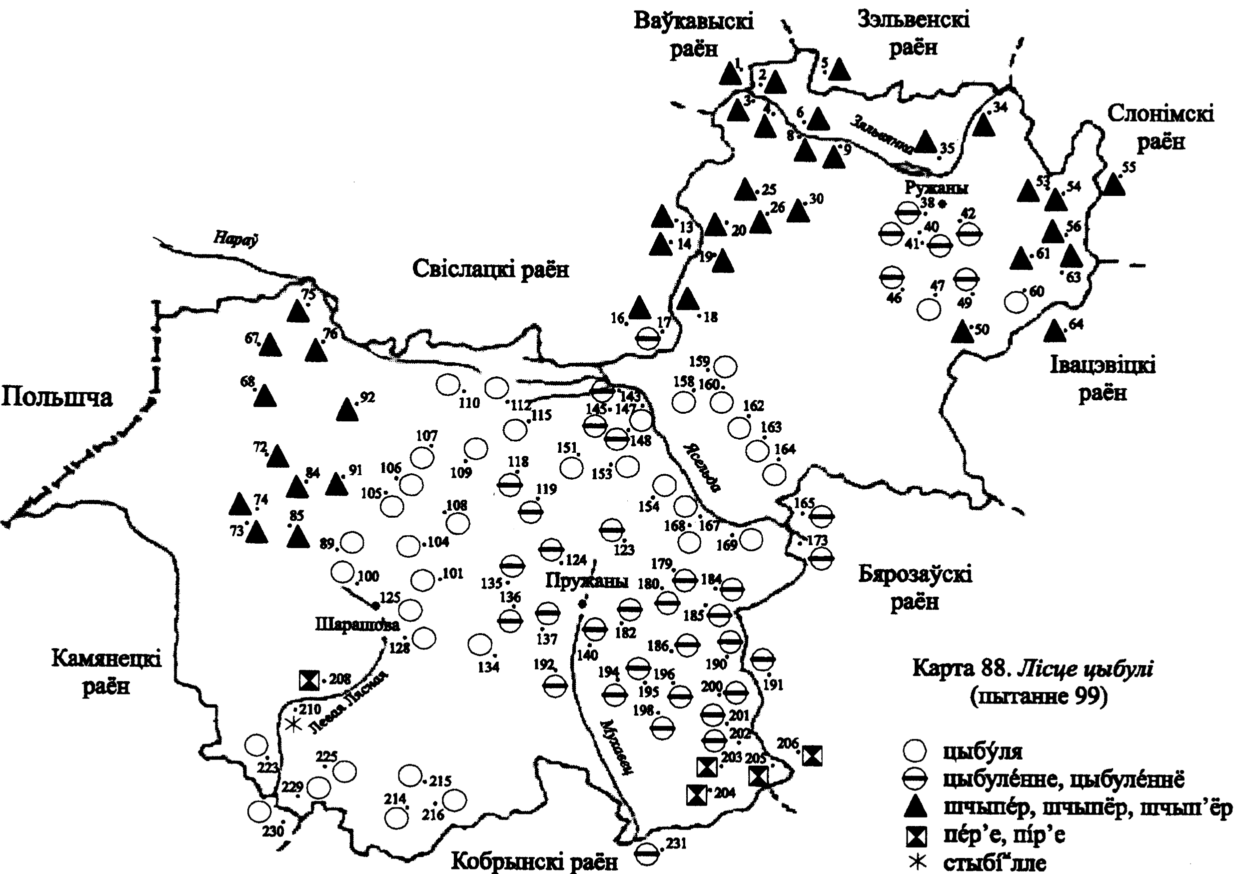
Карта 85. *Боб*
(пытанне 96)

Карта 86. *Фасоля* (пытанне 97)

Карта 87. *Сачавіца* (пытанне 98)

Карта 88. *Лісце цыбулі*
(пытанне 99)

Карта 89. *Лісце бульбы*
(пытанне 100)

- булёве́нне, булёві́нне
- бульваве́нне, бульвові́нне
- бульваве́нка, бульвове́ніца
- картафле́нне, картафле́ннё, картофле́ннё
- картапле́нне, картапле́ннё, картопле́нне, картопле́ннё, картоплі́нне, картоплі́ско

Ваўкавыскі раён

Зэльвенскі раён

Слонімскі раён

Івацэвіцкі раён

Бярозаўскі раён

Кобрынскі раён

Камянецкі раён

Свіслацкі раён

Польшча

Ружаны

Пружаны

Шарашова

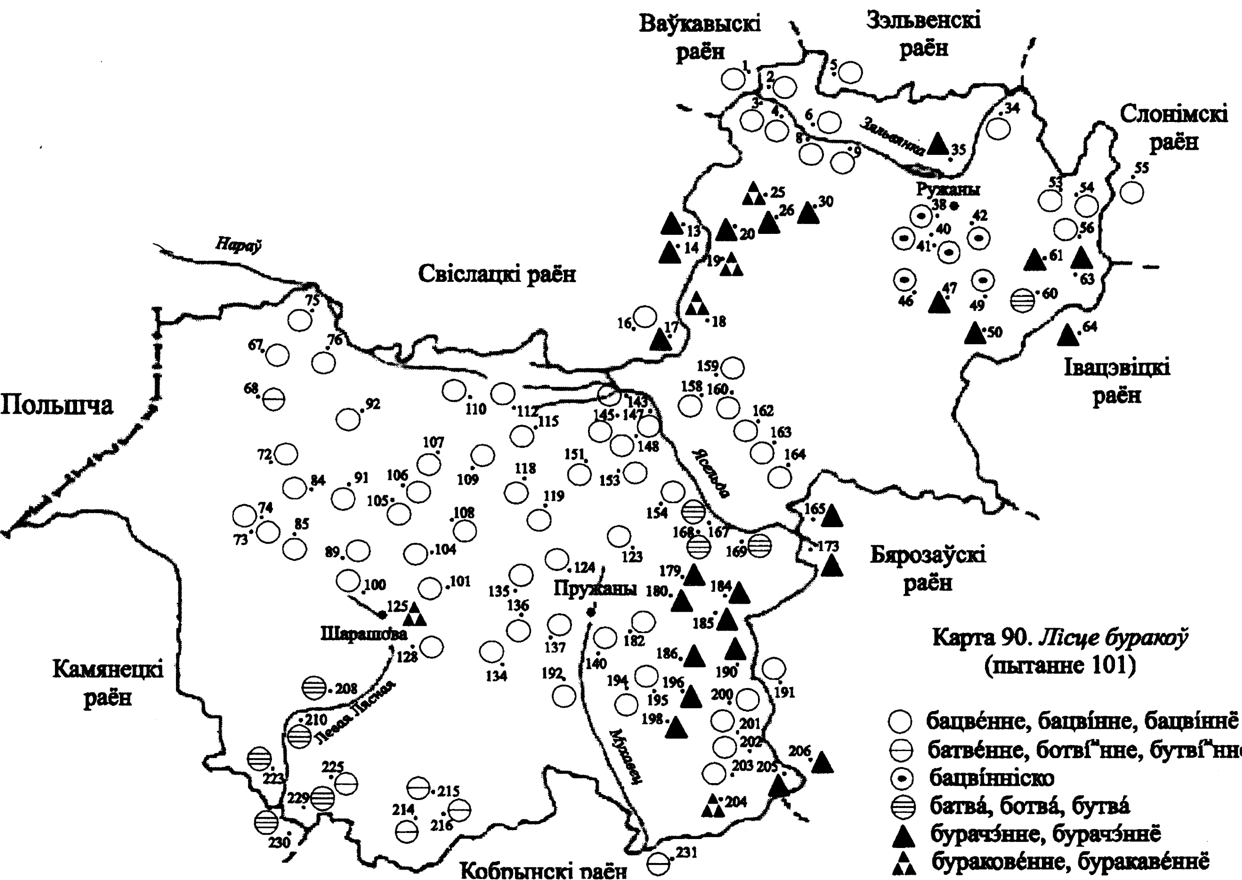
Нараў

Ясельда

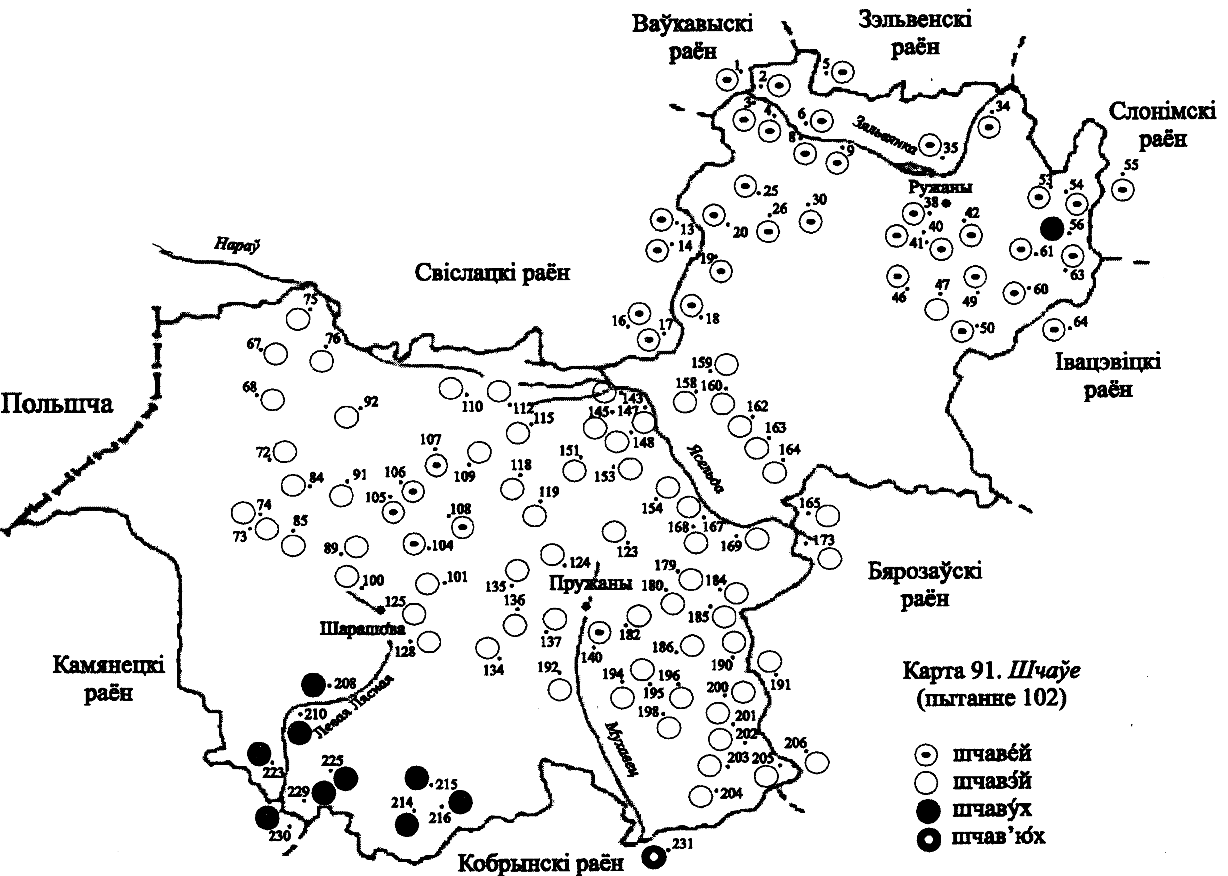
Мухавец

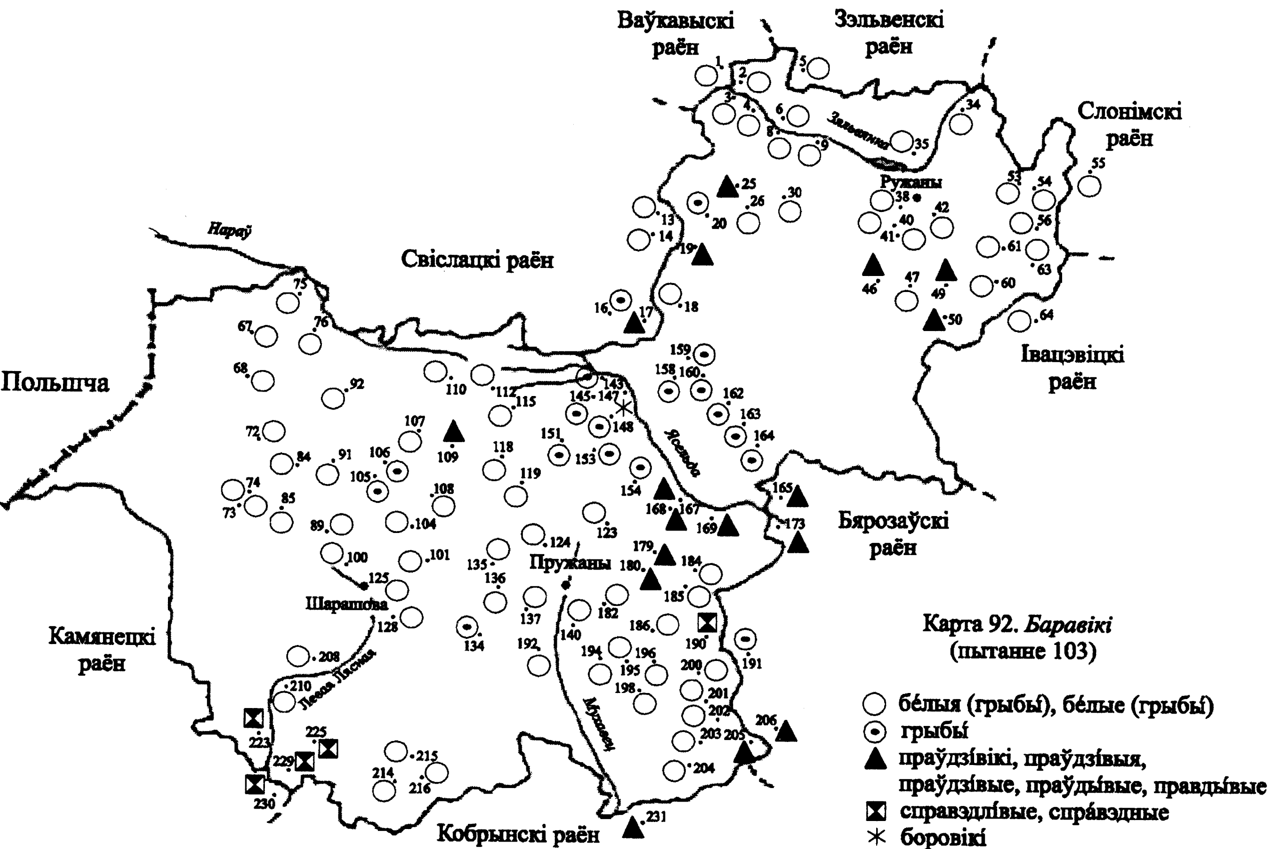
Левая Лясная

Зэльвянка

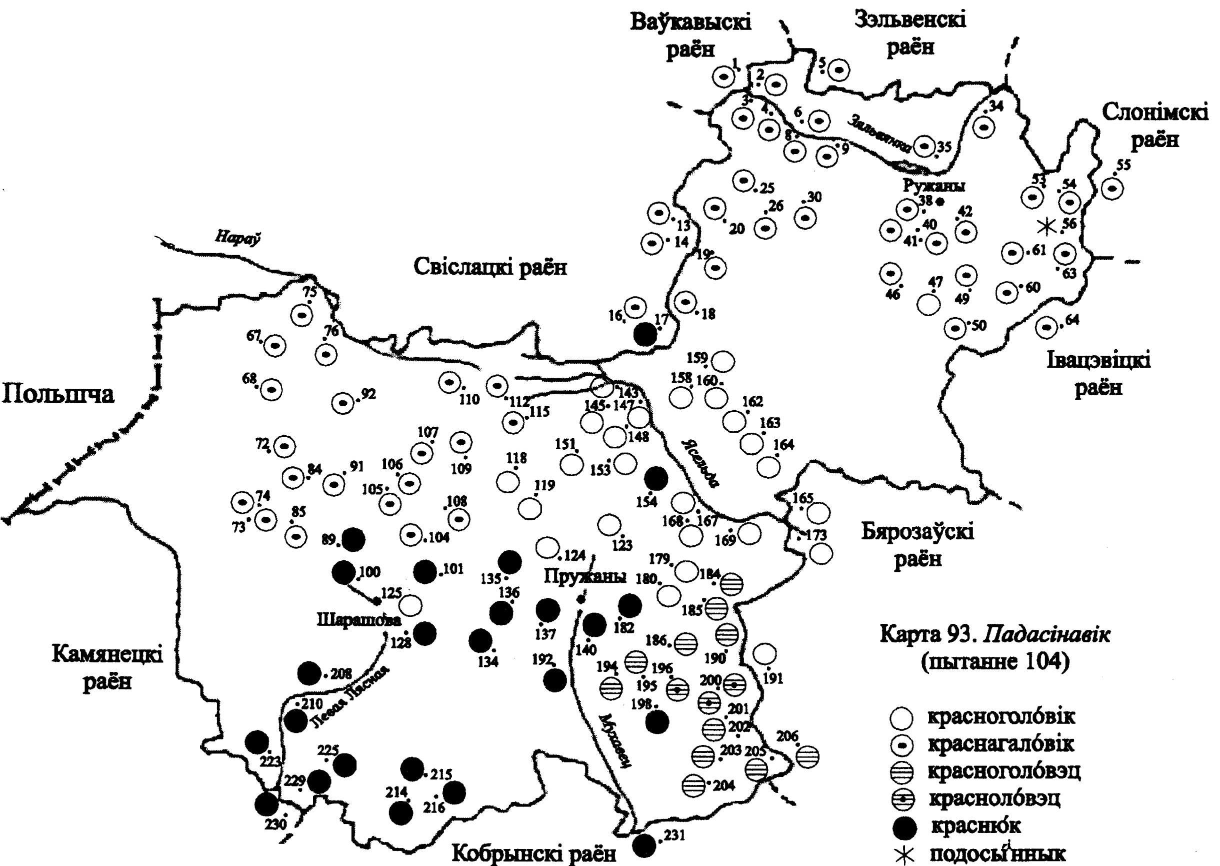

Карта 90. *Лісце буракоў*
(пытанне 101)

Ваўкавыскі раён
Зэльвенскі раён
Слонімскі раён
Іўацэвіцкі раён
Свіслацкі раён
Польшча
Бярозаўскі раён
Камянецкі раён
Кобрынскі раён
Ружаны
Пружаны
Шарашова
Зэльвянка
Нараў
Ясельда
Мухавец
Левая Лясная
Карта 91. *Шчаўе*
(пытанне 102)
шчавéй
шчавэ́й
шчаву́х
шчав'ю́х

Карта 92. *Баравікі* (пытанне 103)

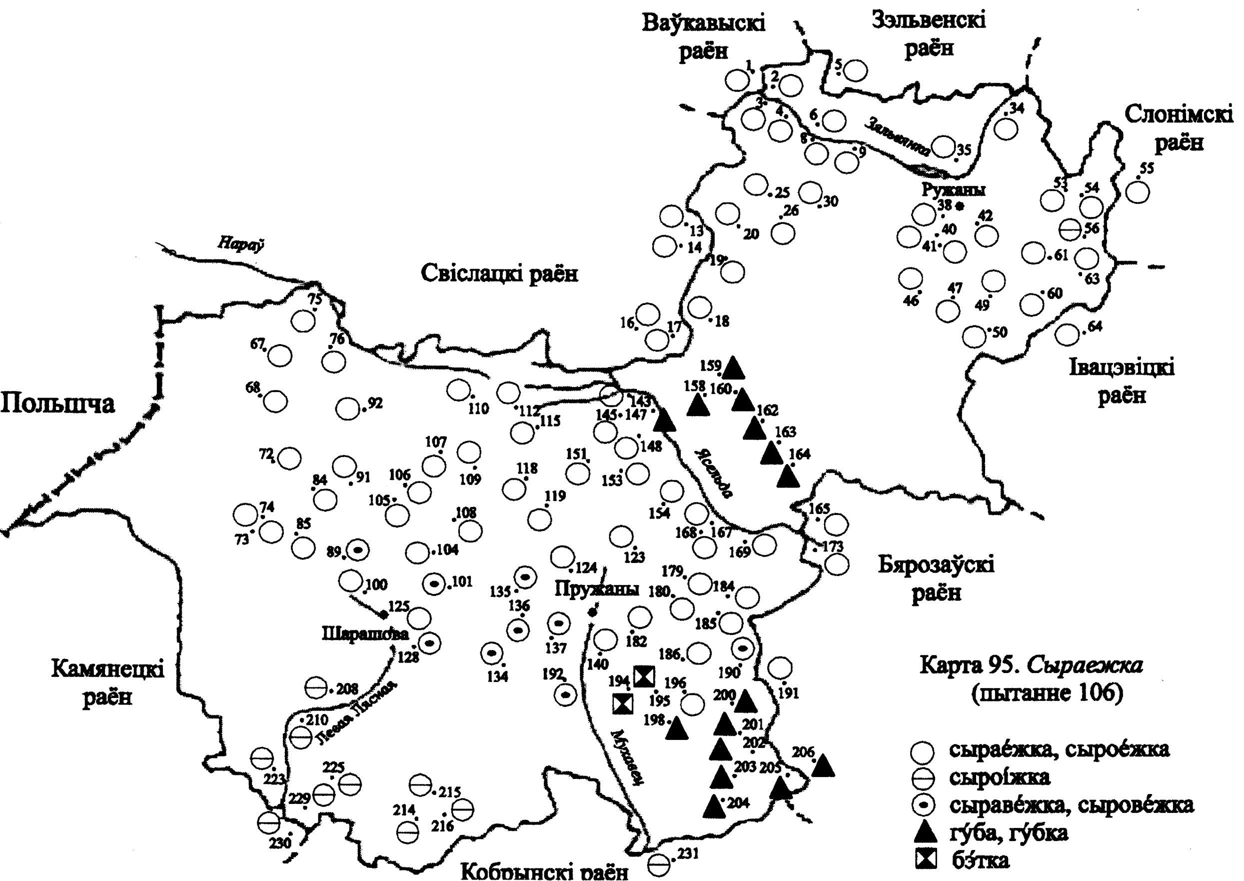

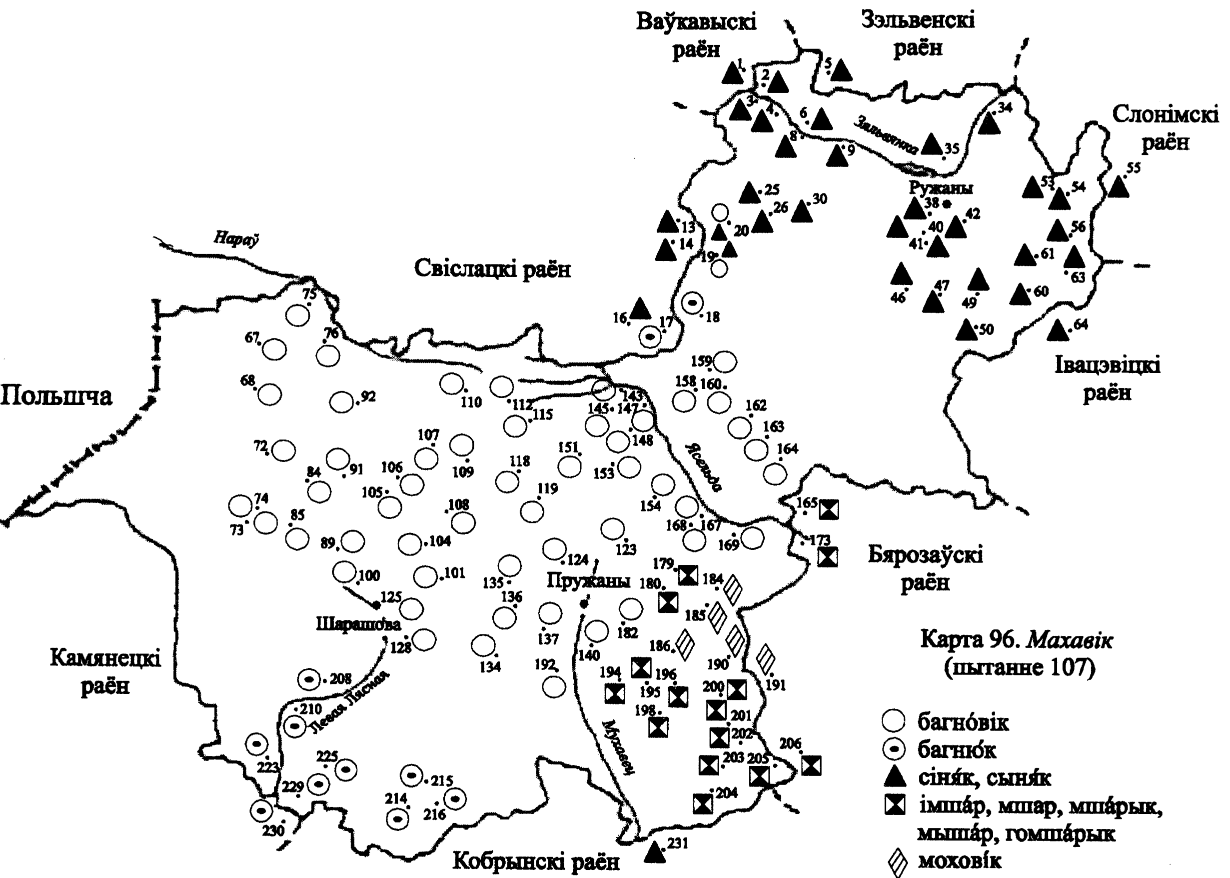
Карта 93. *Падасінавік*
(пытанне 104)

Карта 94. *Падбярозавік*
(пытанне 105)

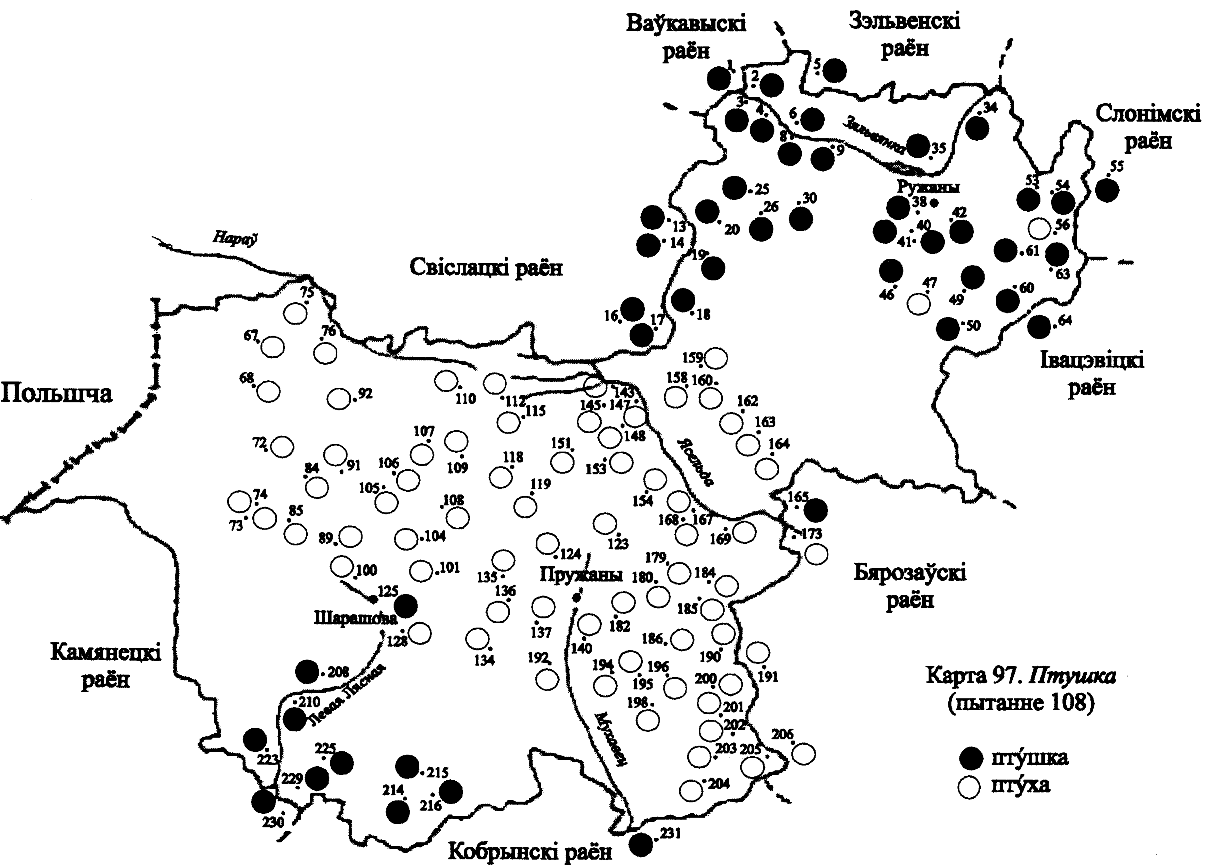
- ○ бэрэзня́к, бырызня́к
- ⊙ бэро́зовік
- падбяро́завік, подбэро́зовік, подборо́зовыік, пудбэро́зовыік
- падбярэ́знік, подбэрэ́зныік, подбэрэзня́к, пудбэро́зныік
- ▲ ба́бка
- пухла́й, пухля́к
- апу́хлік
- ⊠ бабу́х, бабушо́к

Ваўкавыскі раён
Зэльвенскі раён
Слонімскі раён
Іваацэвіцкі раён
Бярозаўскі раён
Кобрынскі раён
Камянецкі раён
Свіслацкі раён
Польшча
Ружаны
Пружаны
Шарашова
Зэльвянка
Нараў
Ясельда
Мухавец
Левая Лясная

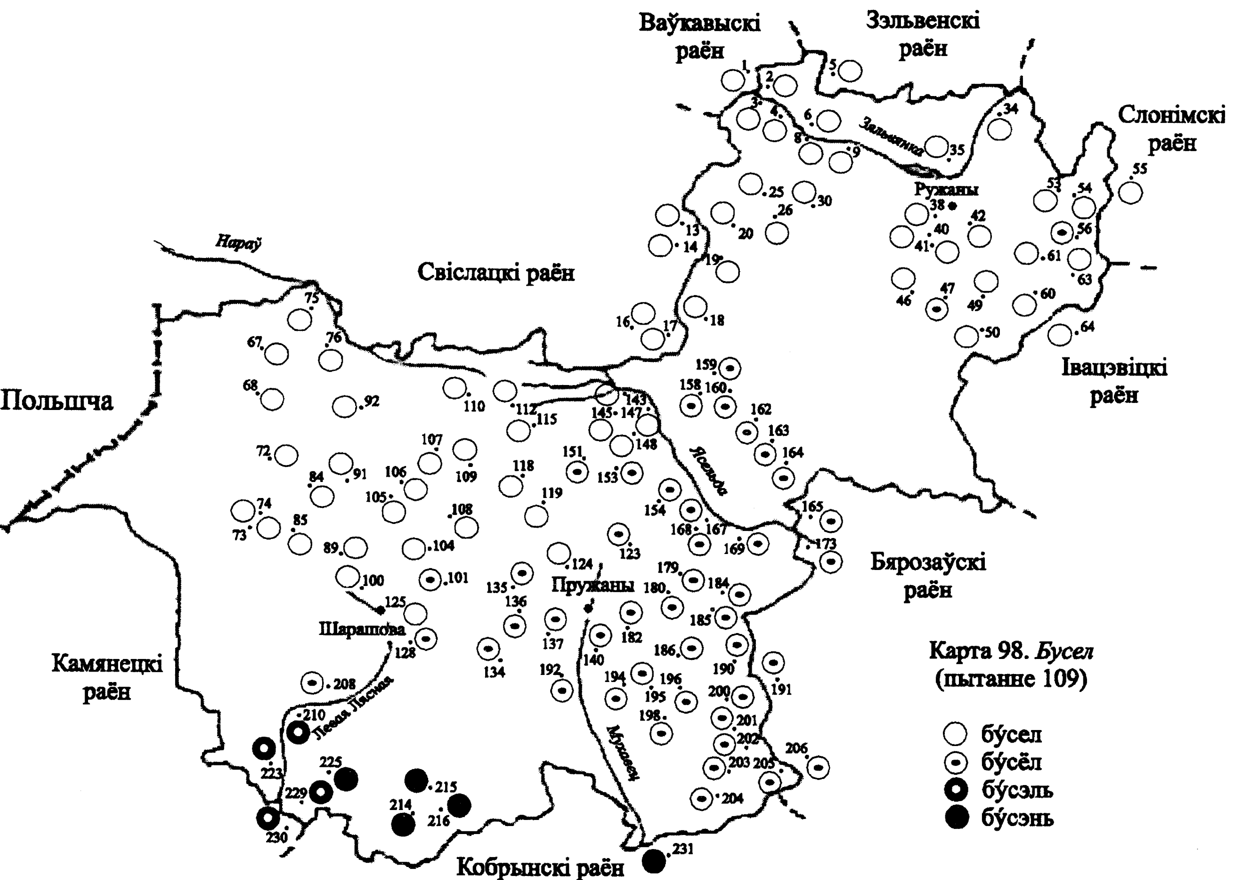

Ваўкавыскі раён
Зэльвенскі раён
Слонімскі раён
Свіслацкі раён
Іваццэвіцкі раён
Польшча
Бярозаўскі раён
Камянецкі раён
Кобрынскі раён
Ружаны
Пружаны
Шарашова
Нараў
Зэльвянка
Ясельда
Мухавец
Левая Лясная
Карта 95. *Сыраежка*
(пытанне 106)
сыраéжка, сыроéжка
сыроíжка
сыравéжка, сыровéжка
гýба, гýбка
бэ́тка

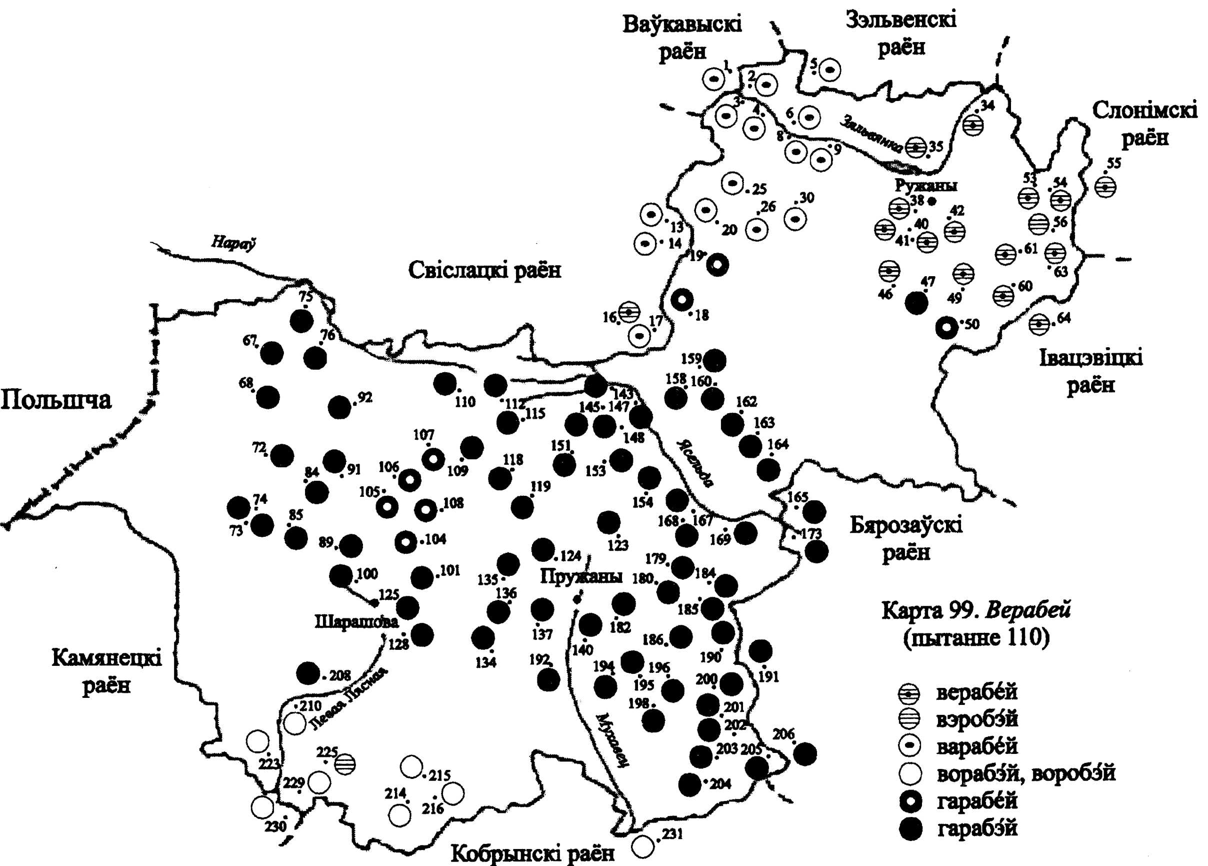
Карта 96. *Махавік*
(пытанне 107)

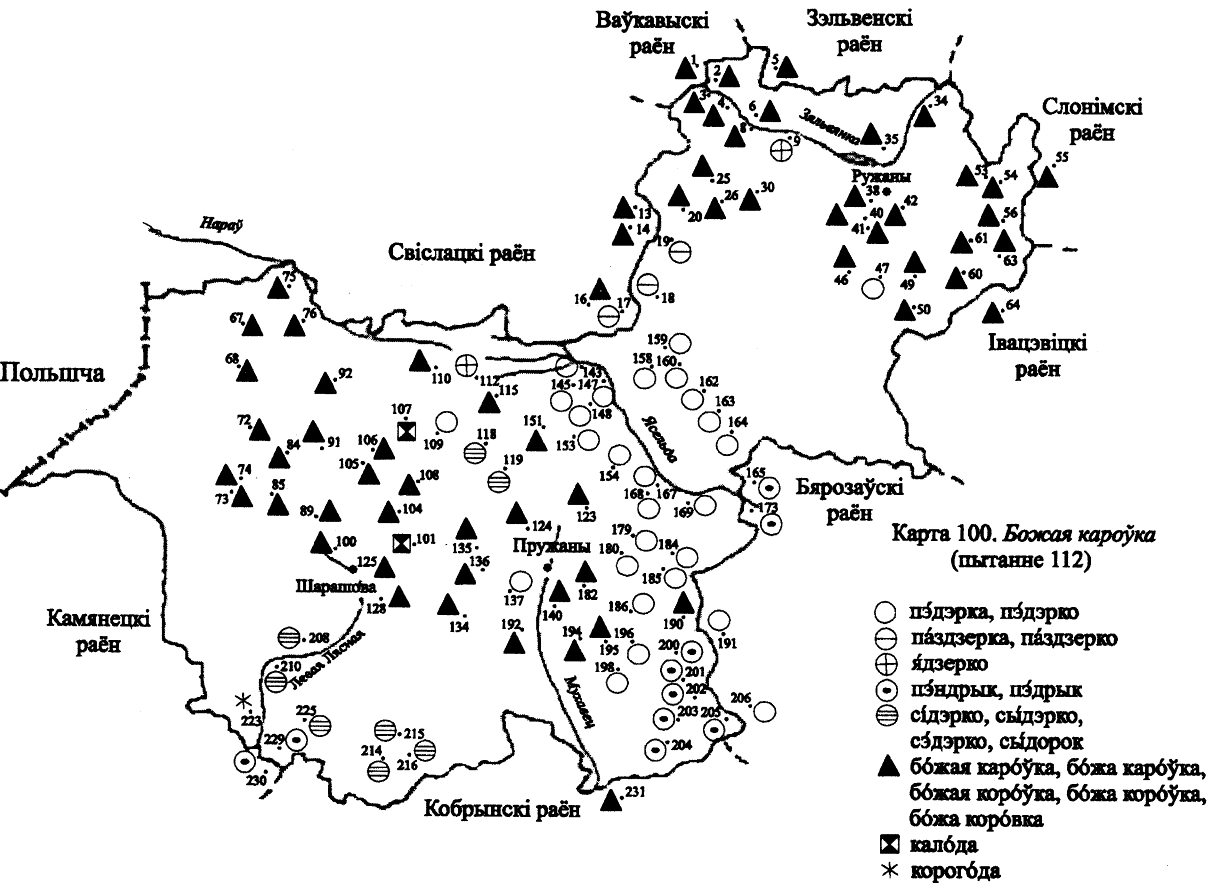
Карта 97. *Птушка* (пытанне 108)

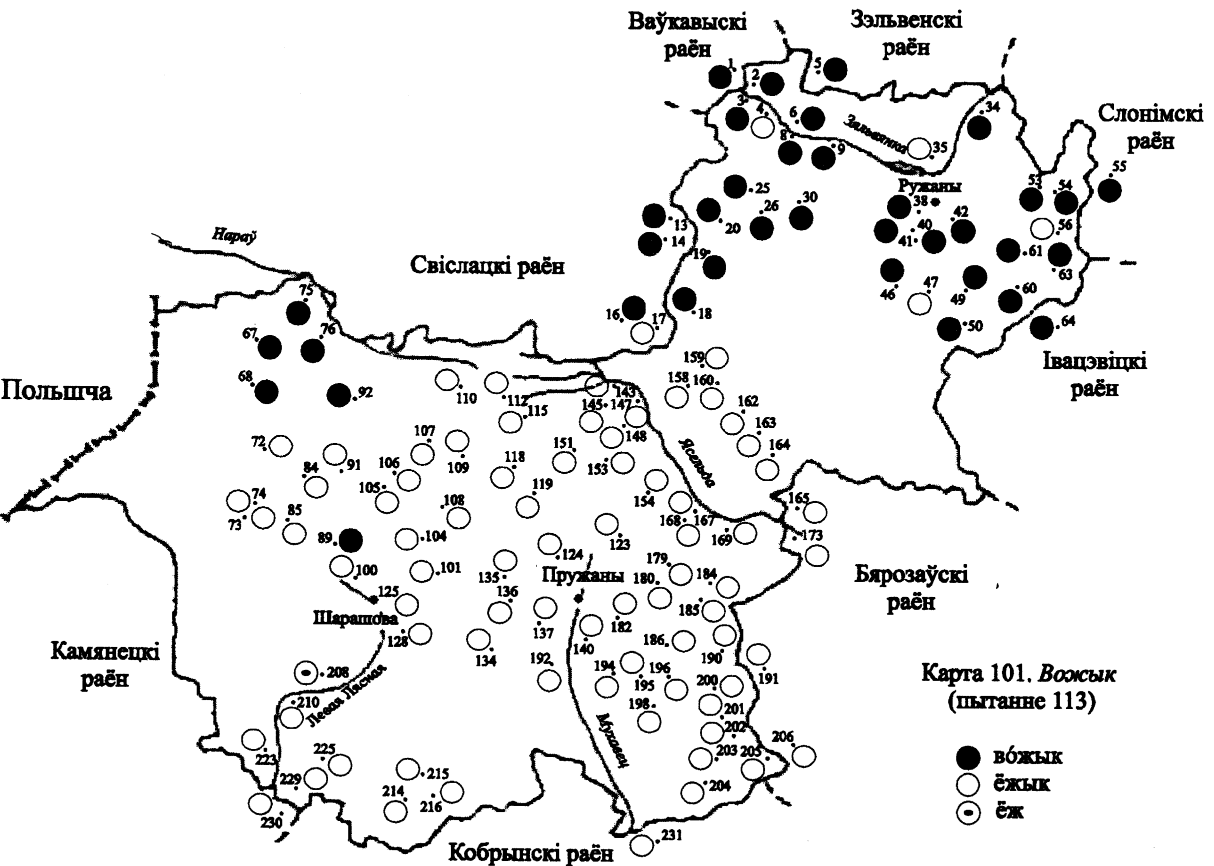
Карта 98. *Бусел*
(пытанне 109)

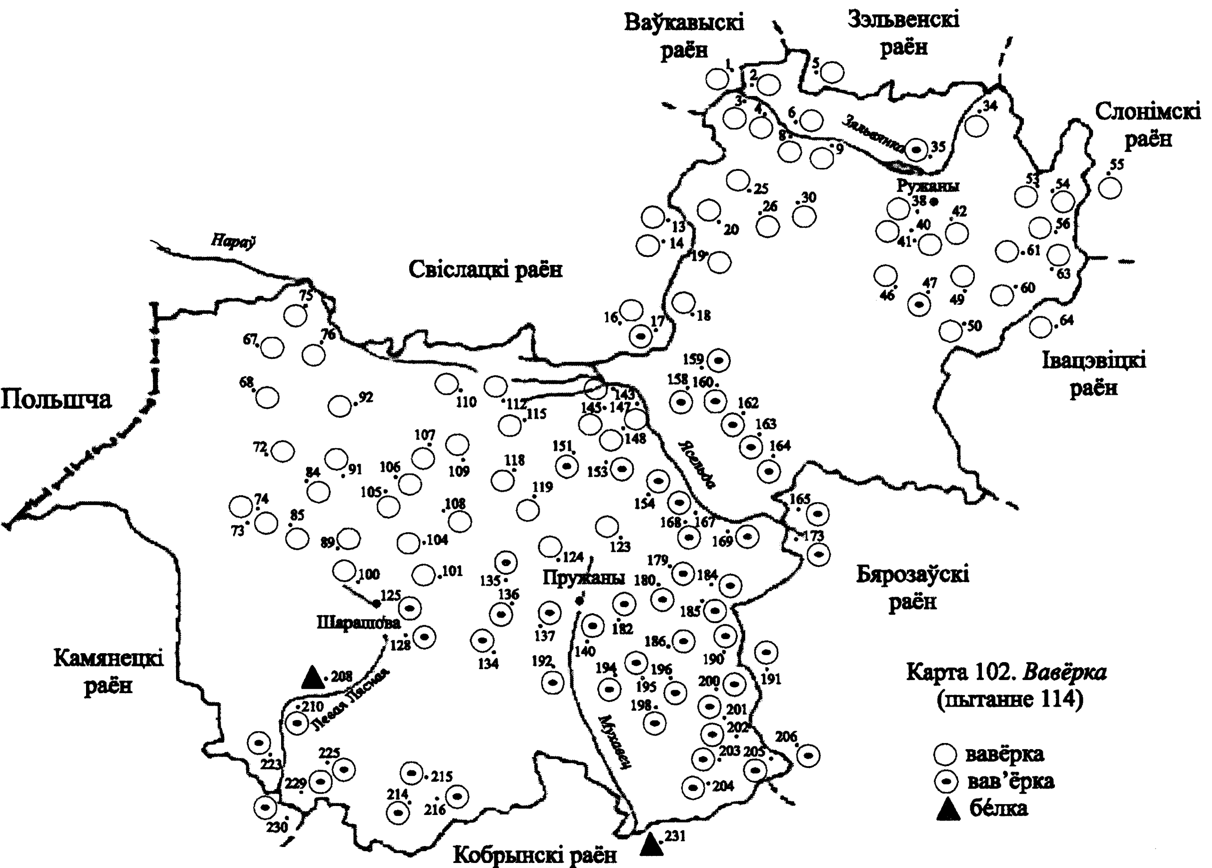
Карта 99. *Верабей*
(пытанне 110)

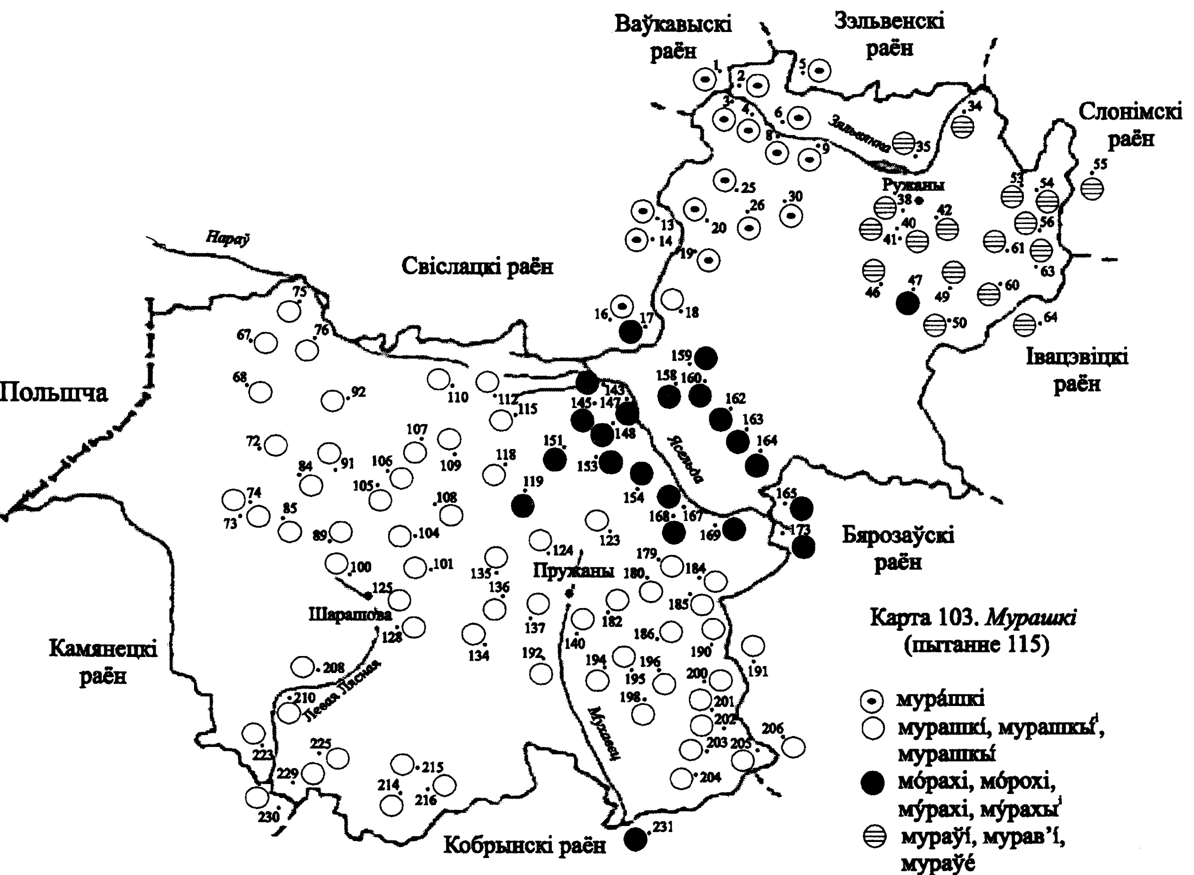
Карта 100. *Божая кароўка*
(пытанне 112)

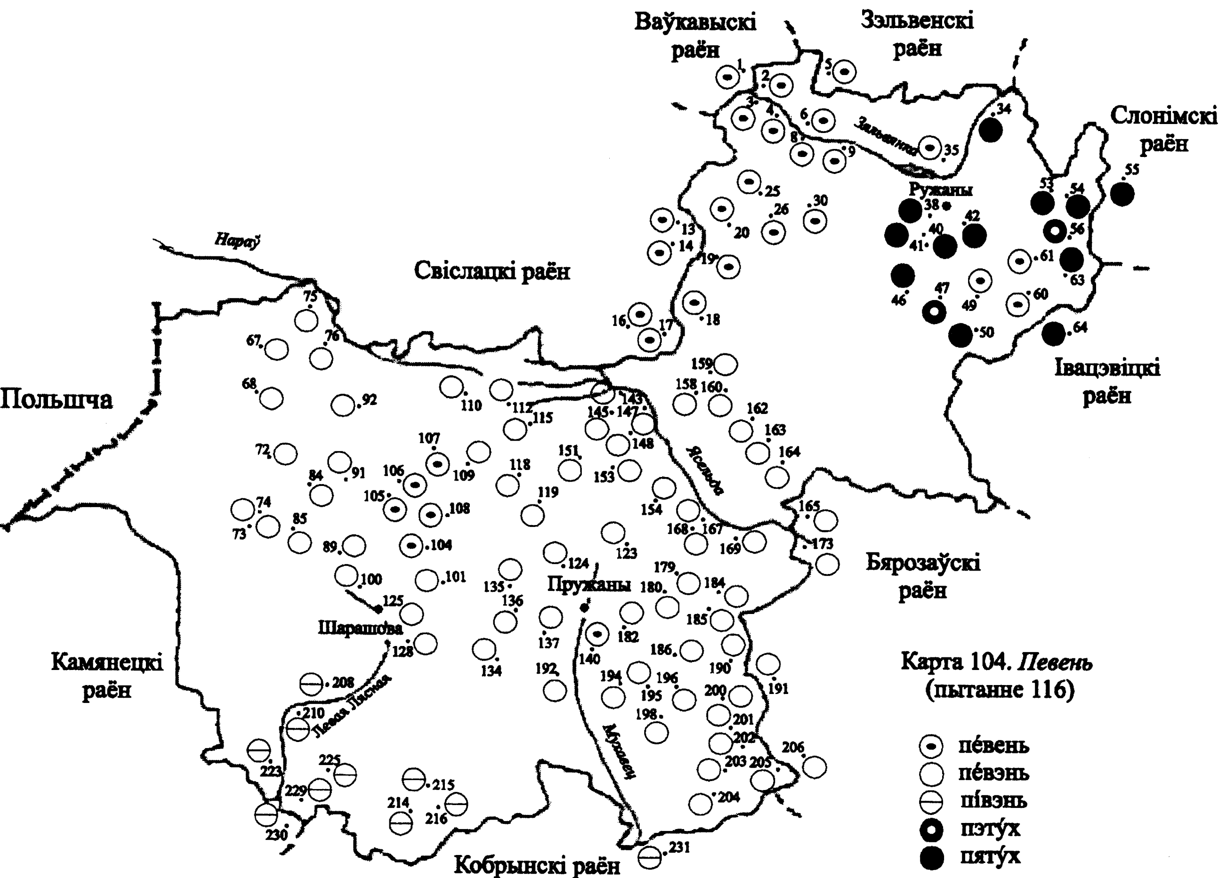
Карта 101. *Вожык* (пытанне 113)

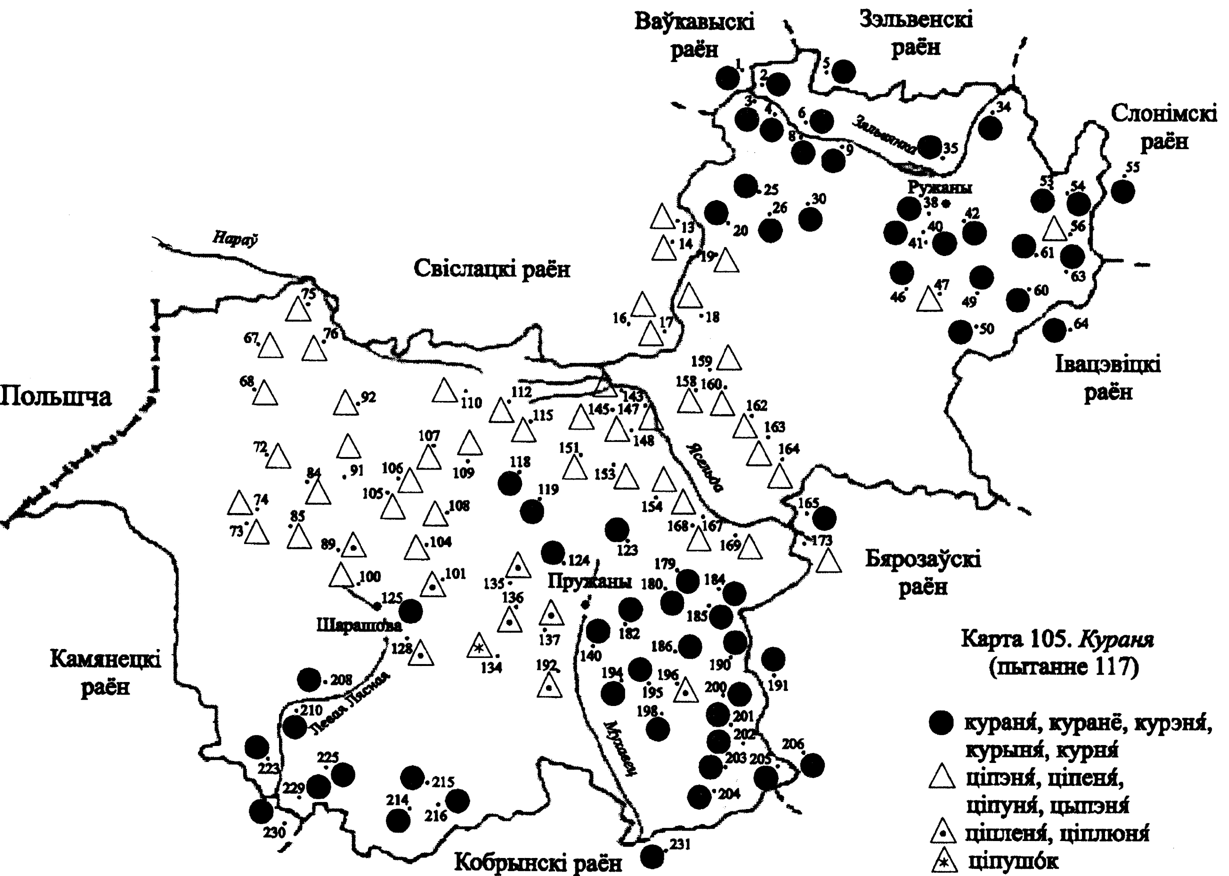
Карта 102. *Вавёрка* (пытанне 114)

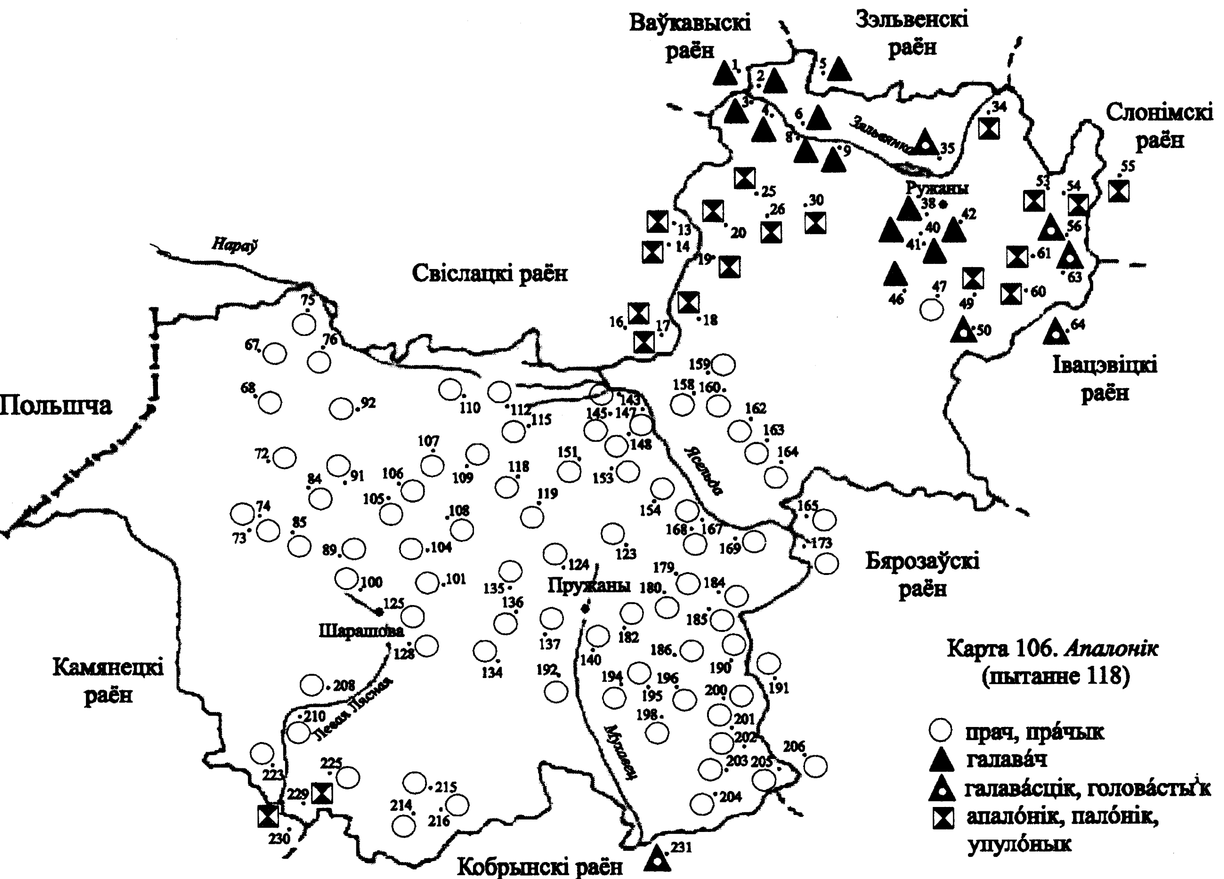
Карта 103. *Мурашкі* (пытанне 115)

Карта 104. *Певень* (пытанне 116)

Карта 105. *Кураня*
(пытанне 117)

Карта 106. *Апалонік*
(пытанне 118)

Карта 107. ***Матылёк***
(пытанне 119)

- матылёк
- матыль
- матылка, мотылка
- пэрэпылка, пырыпылка, пырыпылка

Ваўкавыскі раён

Зэльвенскі раён

Слонімскі раён

Івацэвіцкі раён

Бярозаўскі раён

Кобрынскі раён

Камянецкі раён

Польшча

Свіслацкі раён

Ружаны

Пружаны

Шарашова

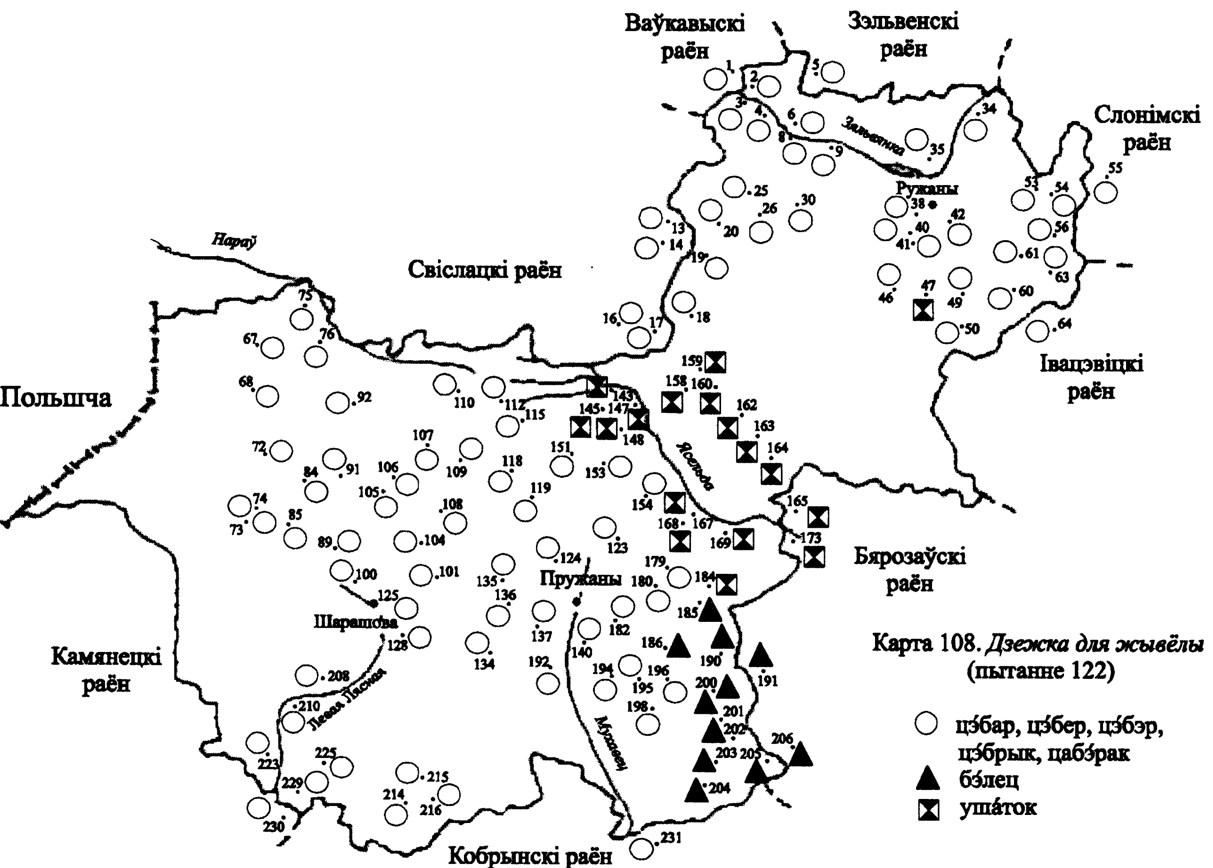
Зэльвянка

Нарва

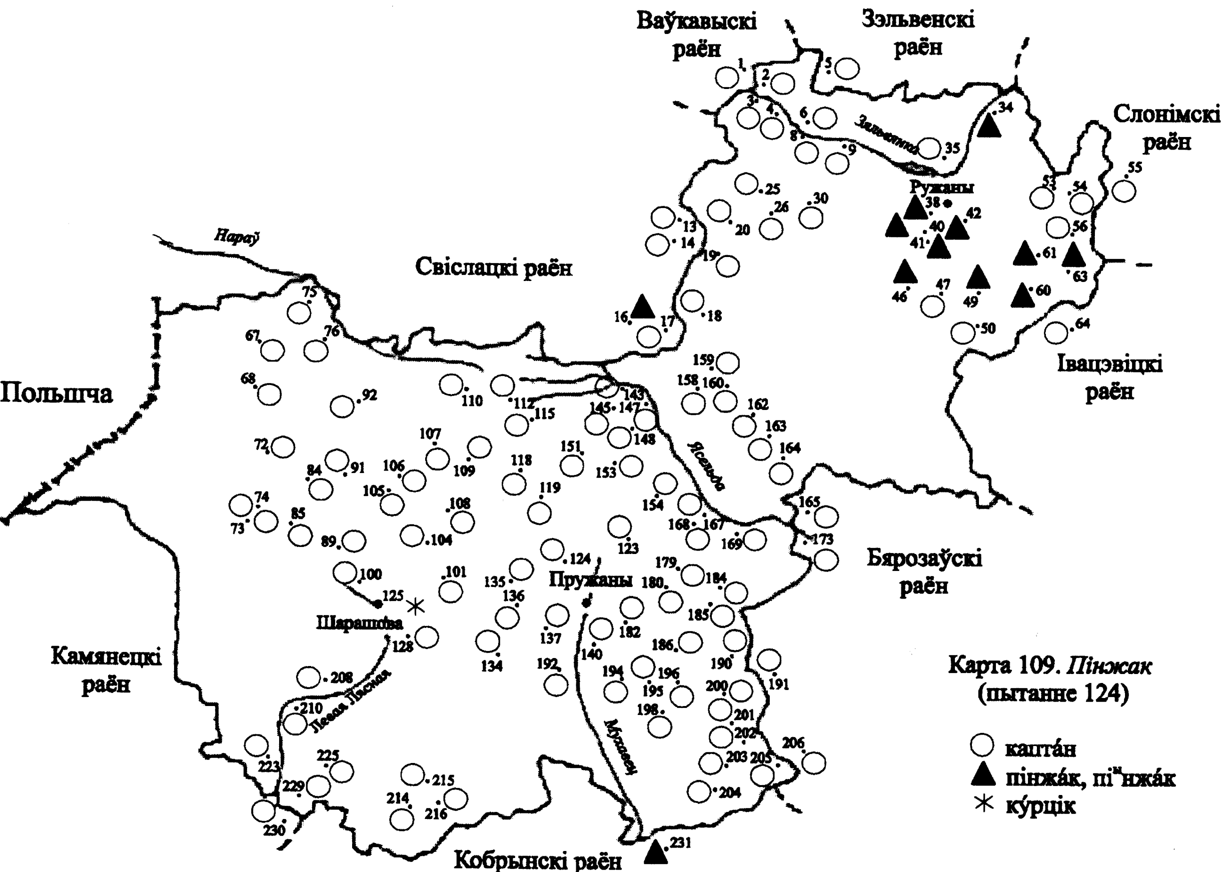
Ясельда

Мухавец

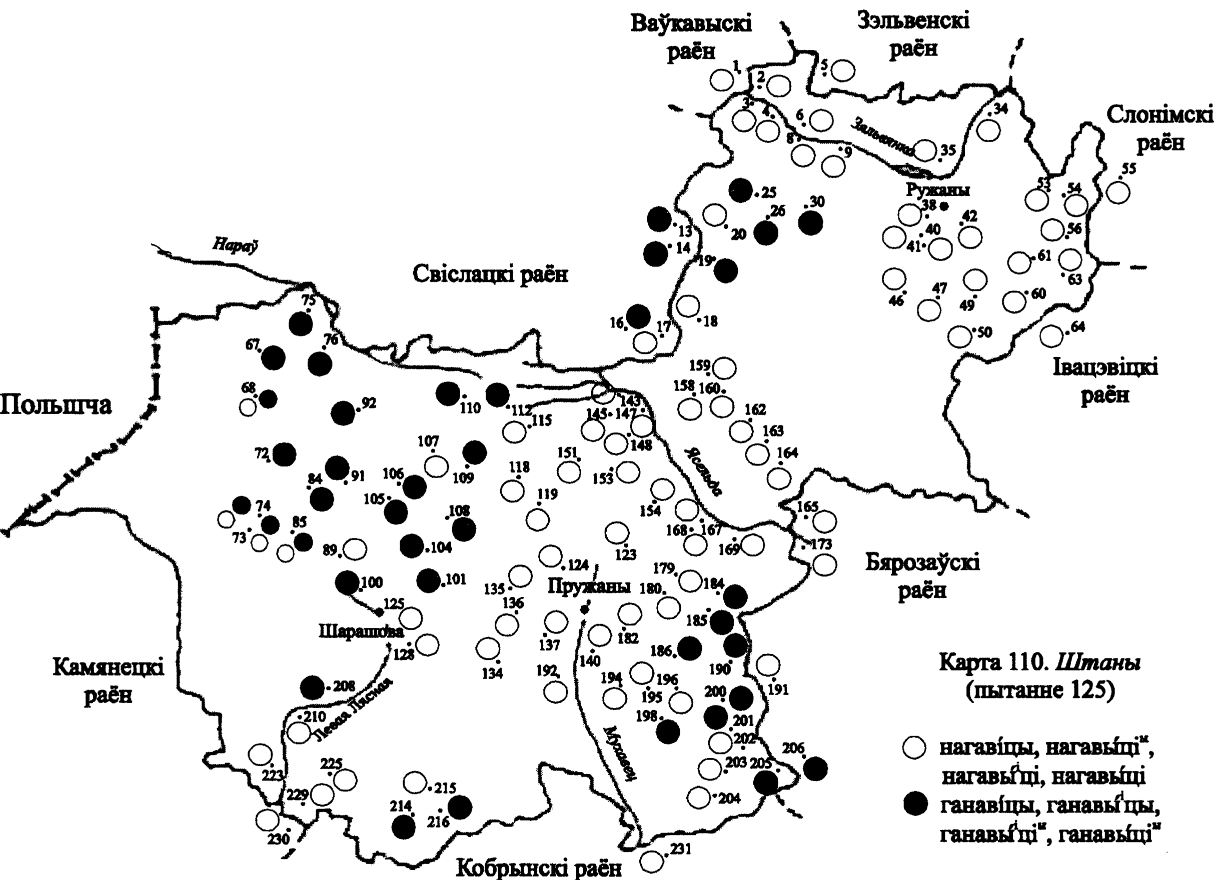
Лесная Лясная

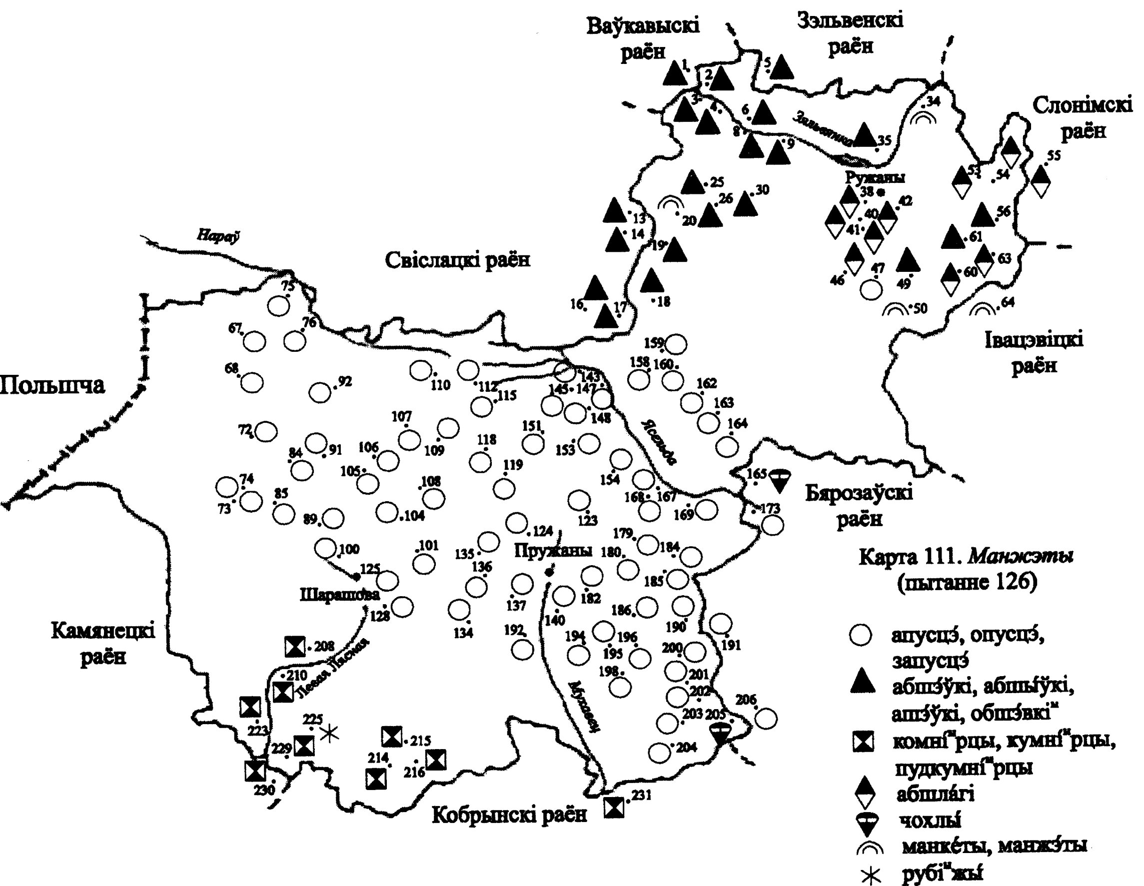
Карта 108. *Дзежка для жывёлы* (пытанне 122)

Карта 109. *Пінжак* (пытанне 124)

Ваўкавыскі раён
Зэльвенскі раён
Слонімскі раён
Іваццэвіцкі раён
Бярозаўскі раён
Кобрынскі раён
Камянецкі раён
Польшча
Свіслацкі раён
Ружаны
Пружаны
Шарашова
Нарва
Зэльвянка
Ясельда
Мухавец
Левая Лясная
Карта 110. *Штаны*
(пытанне 125)
нагавіцы, нагавыці, нагавыці, нагавыці
ганавіцы, ганавыцы, ганавыці, ганавыці

Карта 111. *Манжэты*
(пытанне 126)

Вaўкавыскі раён

Зэльвенскі раён

Слонімскі раён

Івацэвіцкі раён

Свіслацкі раён

Польшча

Бярозаўскі раён

Камянецкі раён

Кобрынскі раён

Ружаны

Пружаны

Шарашова

Зэльвянка

Нараў

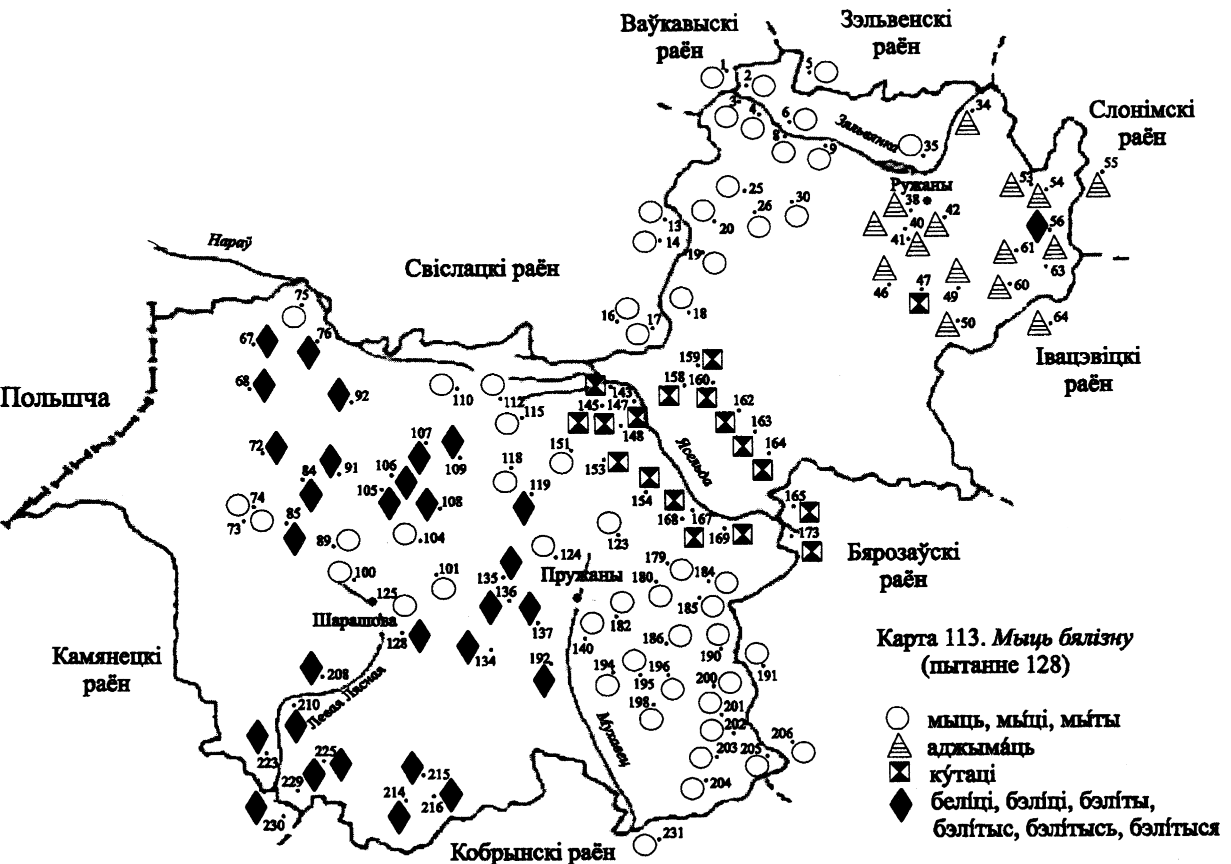
Ясельда

Мухавец

Левая Лясная

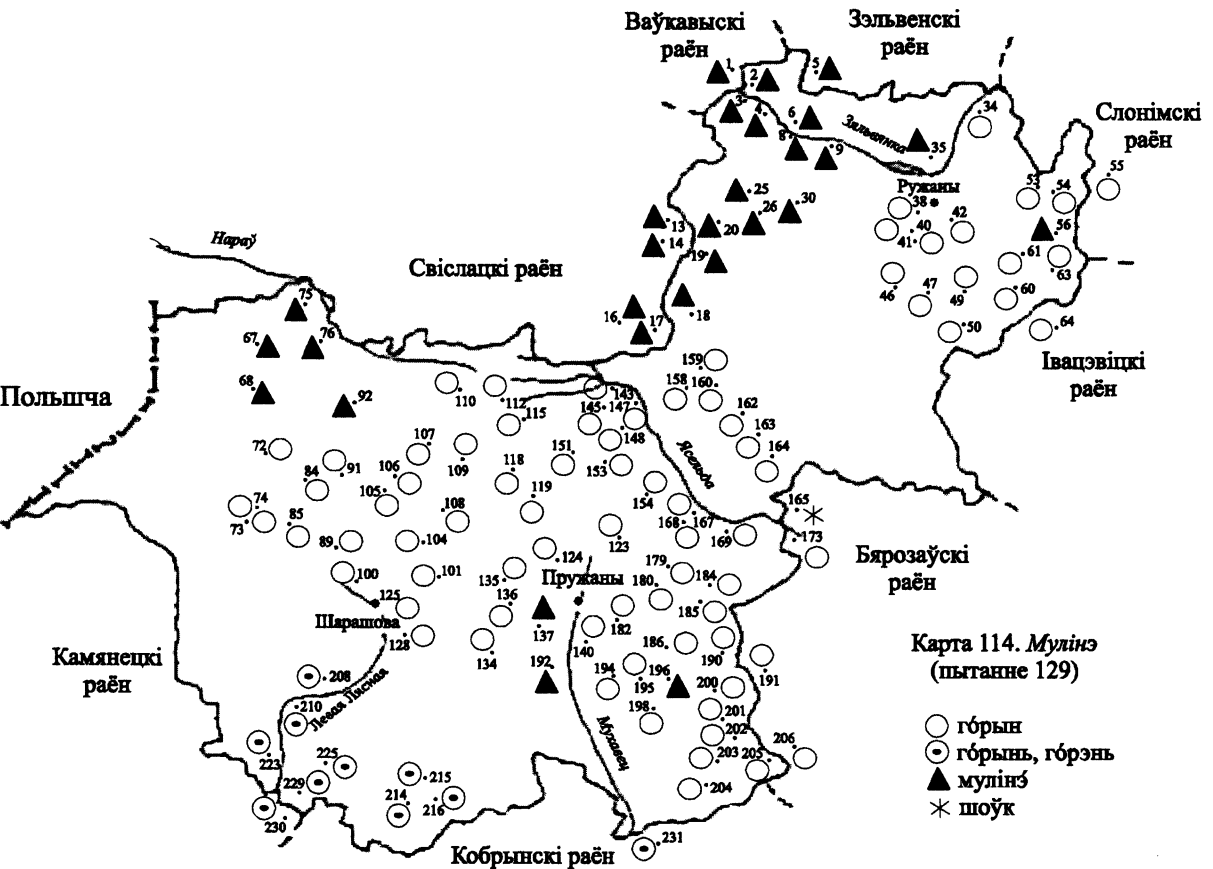
Карта 112. *Рамантаваць адзенне* (пытанне 127)

○ ла́піць, ла́піці, ла́пі^м^ты
△ лата́ць, лата́ці, лата́ты
■ стро́іць
◆ пра́віць

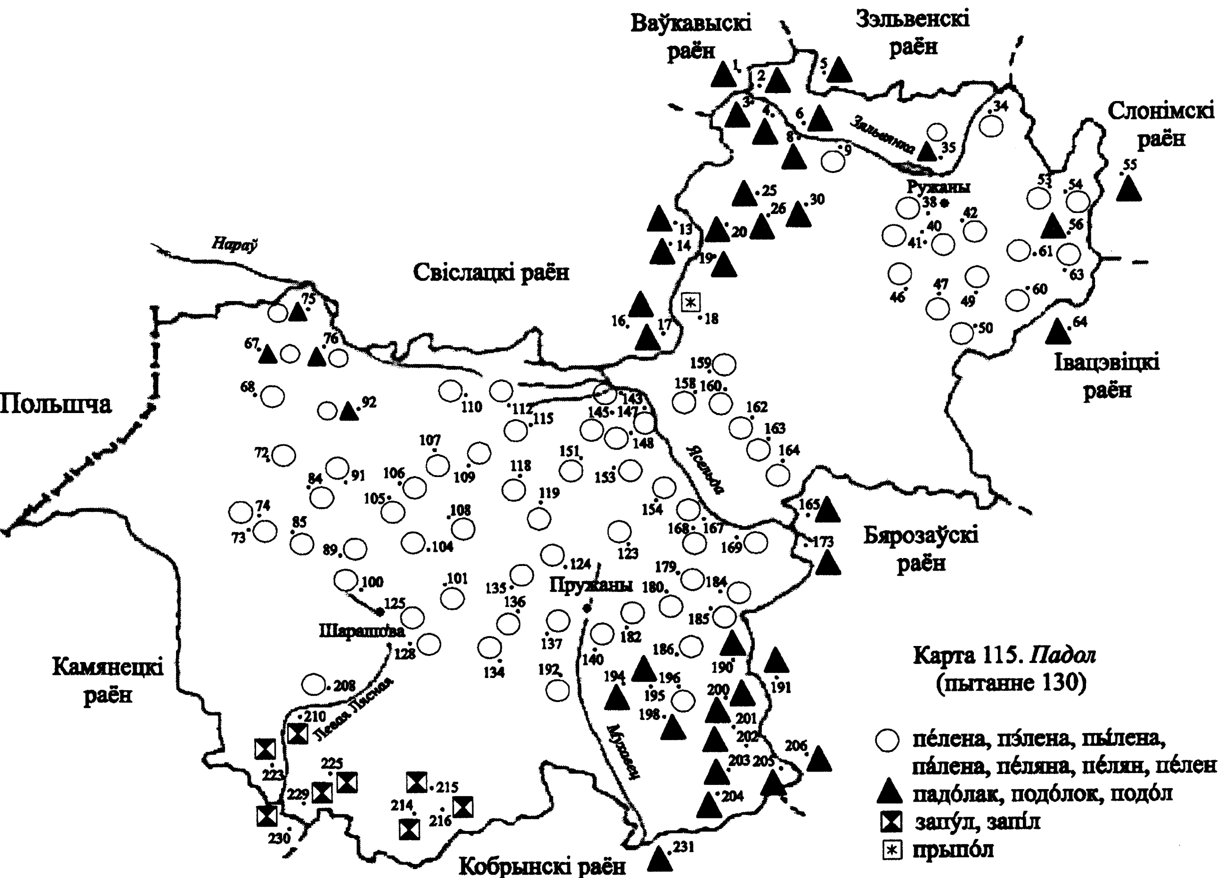

Карта 113. *Мыць бялізну* (пытанне 128)

- ○ мыць, мыці, мыты
- △ аджымáць
- ⊠ кýтаці
- ◆ беліці, бэліці, бэліты, бэлітыс, бэлітысь, бэлітыся

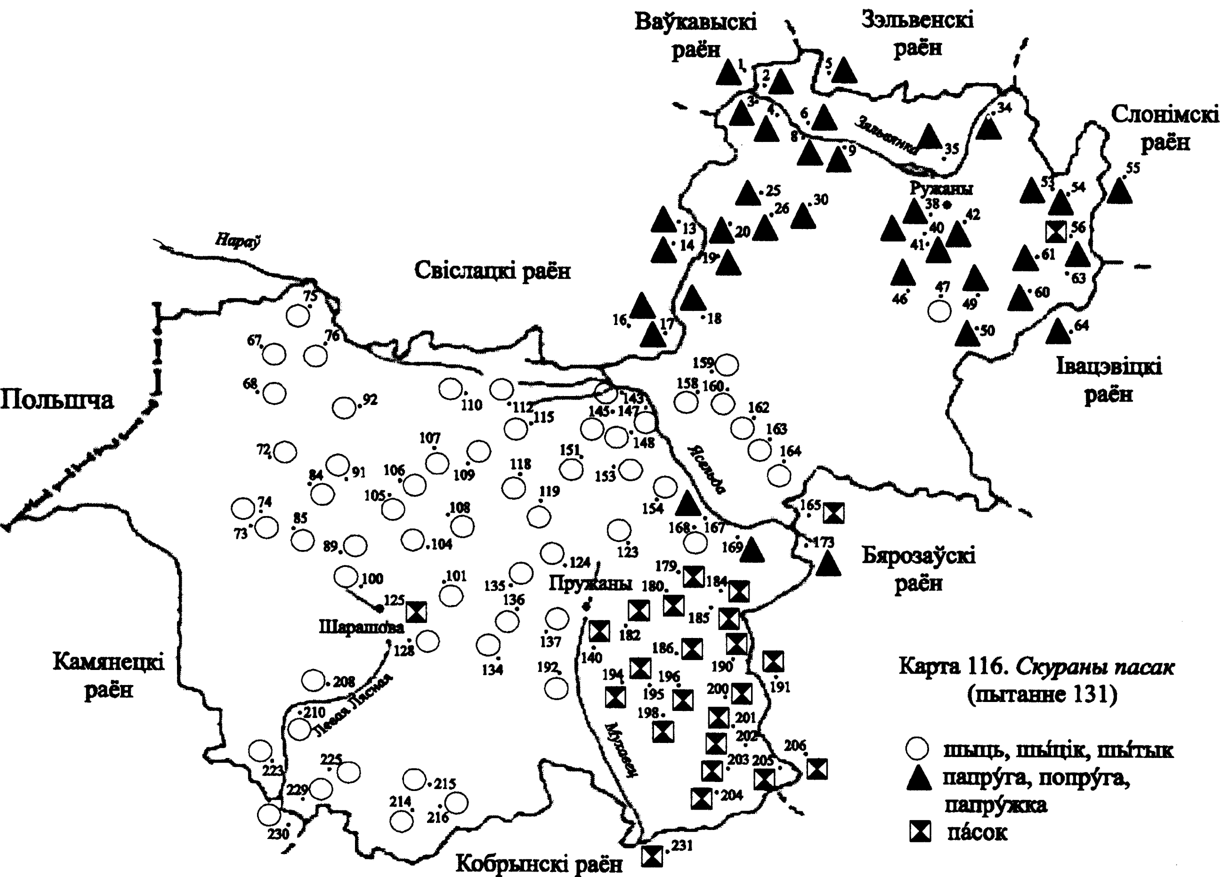

Карта 114. *Мулінэ*
(пытанне 129)

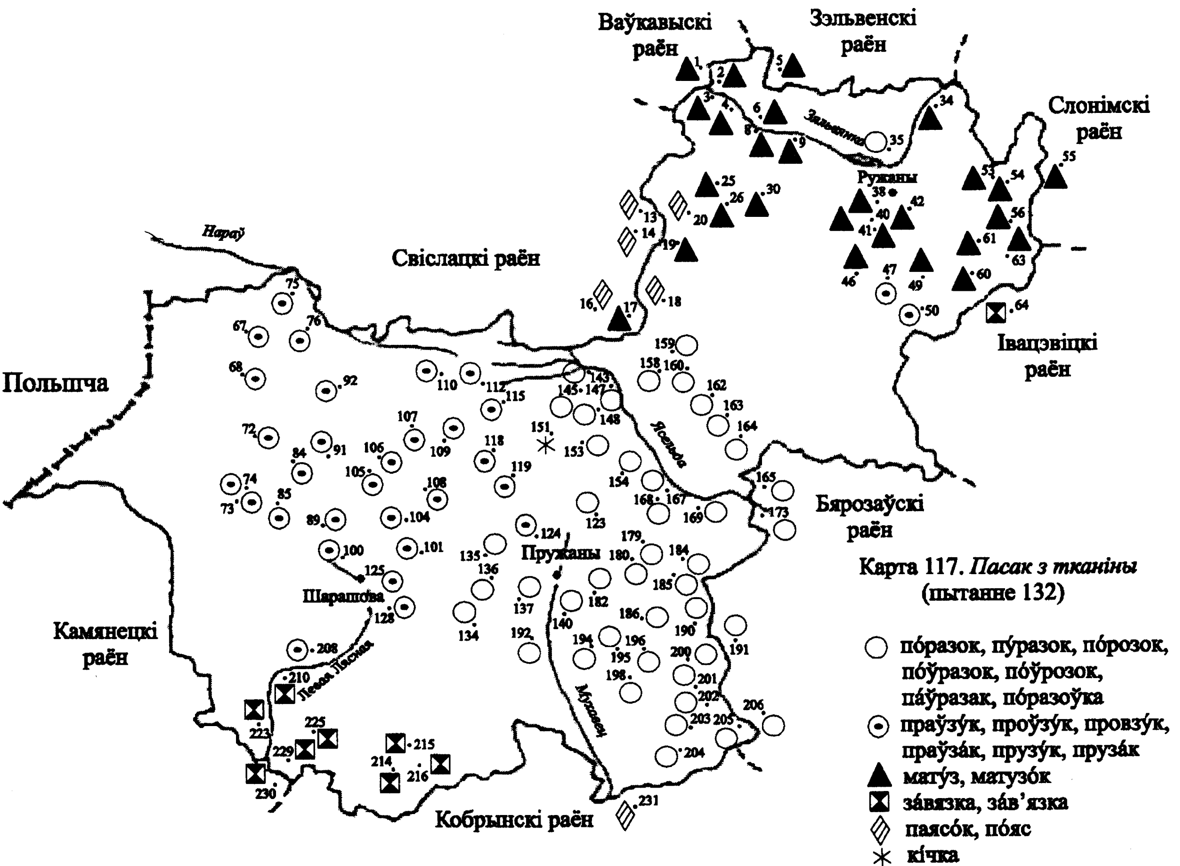

Карта 115. *Падол*
(пытанне 130)

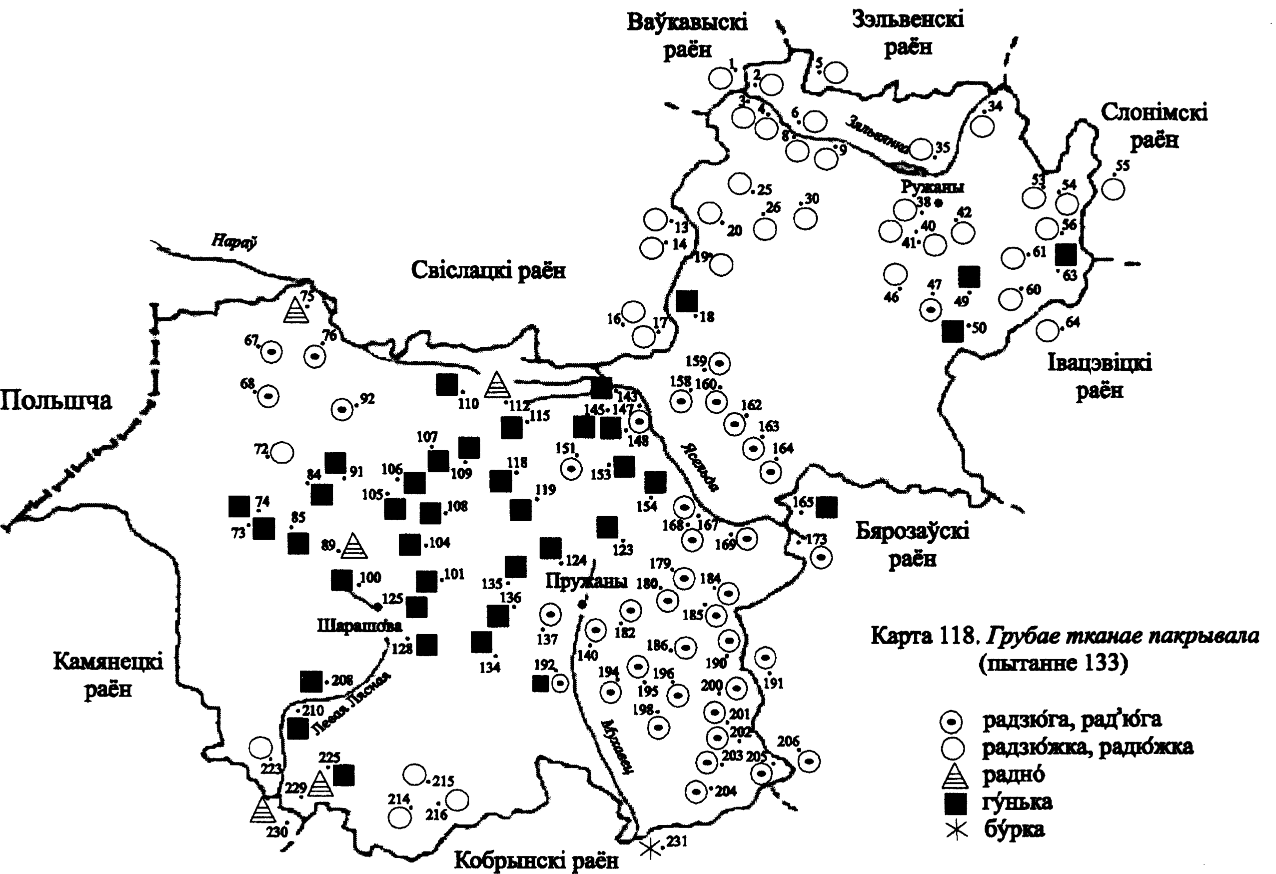
○ пéлена, пэ́лена, пы́лена, пáлена, пéляна, пéлян, пéлен
▲ падóлак, подóлок, подóл
☒ запýл, запíл
⊠ прыпóл

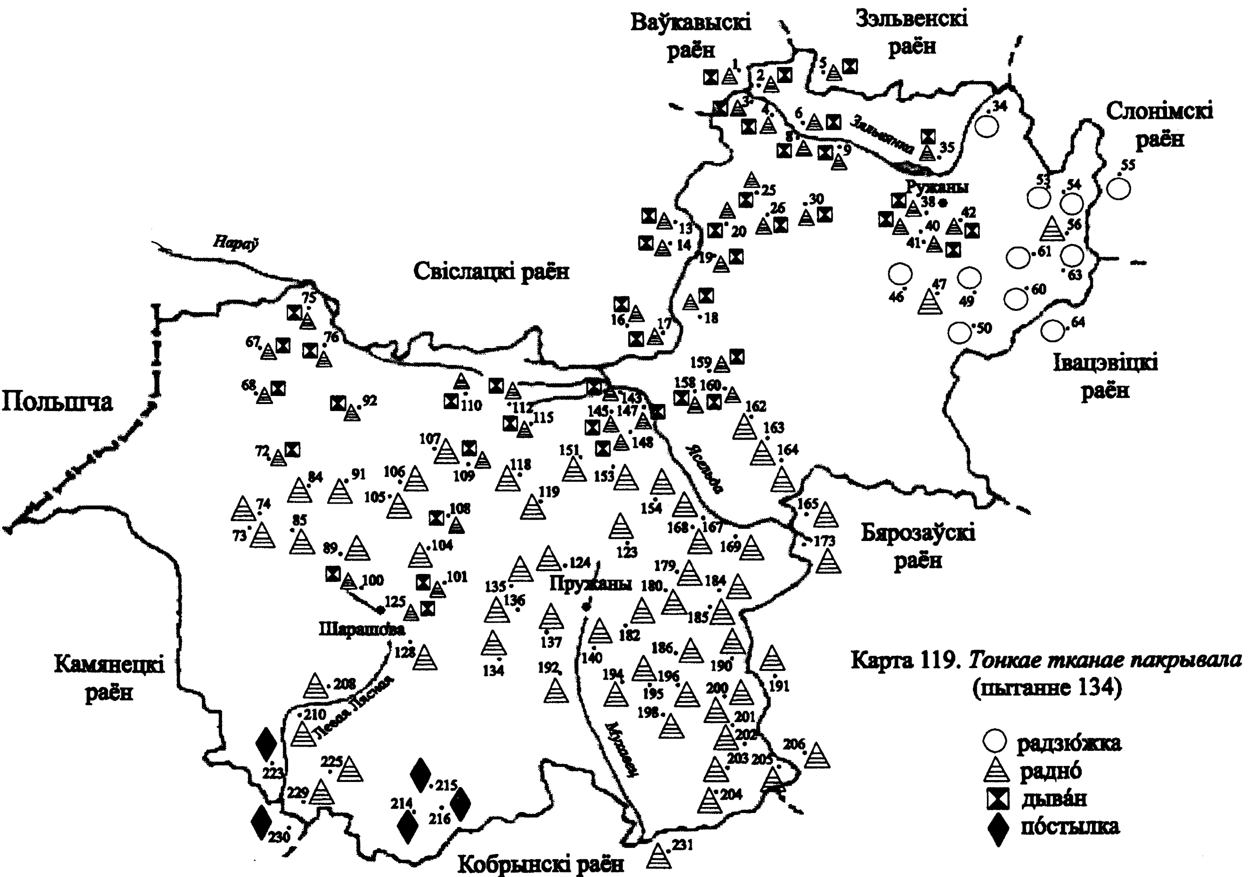
Карта 116. *Скураны пасак*
(пытанне 131)

Карта 117. *Пасак з тканіны* (пытанне 132)

Карта 118. *Грубае тканае пакрывала* (пытанне 133)

Карта 119. *Тонкае тканае пакрывала* (пытанне 134)

Ваўкавыскі раён

Зэльвенскі раён

Слонімскі раён

Івацэвіцкі раён

Бярозаўскі раён

Кобрынскі раён

Камянецкі раён

Польшча

Свіслацкі раён

Нараў

Зальвянка

Ясельда

Мухавец

Лясная Левая

Ружаны

Пружаны

Шарашова

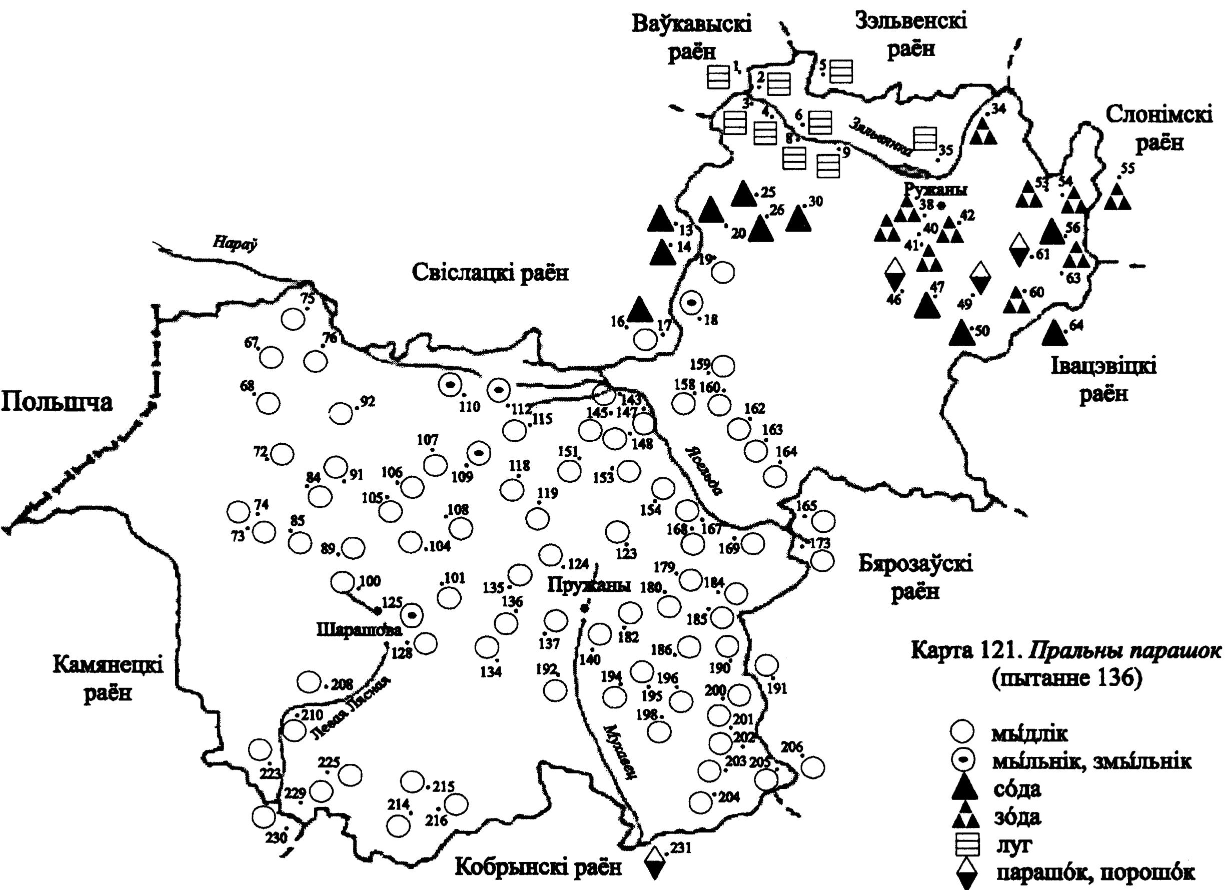
Карта 120. *Рамантаваць шкарпэткі*
(пытанне 135)

○ цыраваць, цыраваці, цыроваці, цураваці, цуроваці, цэроваці, цыроваты, цуроваты, цюроваты

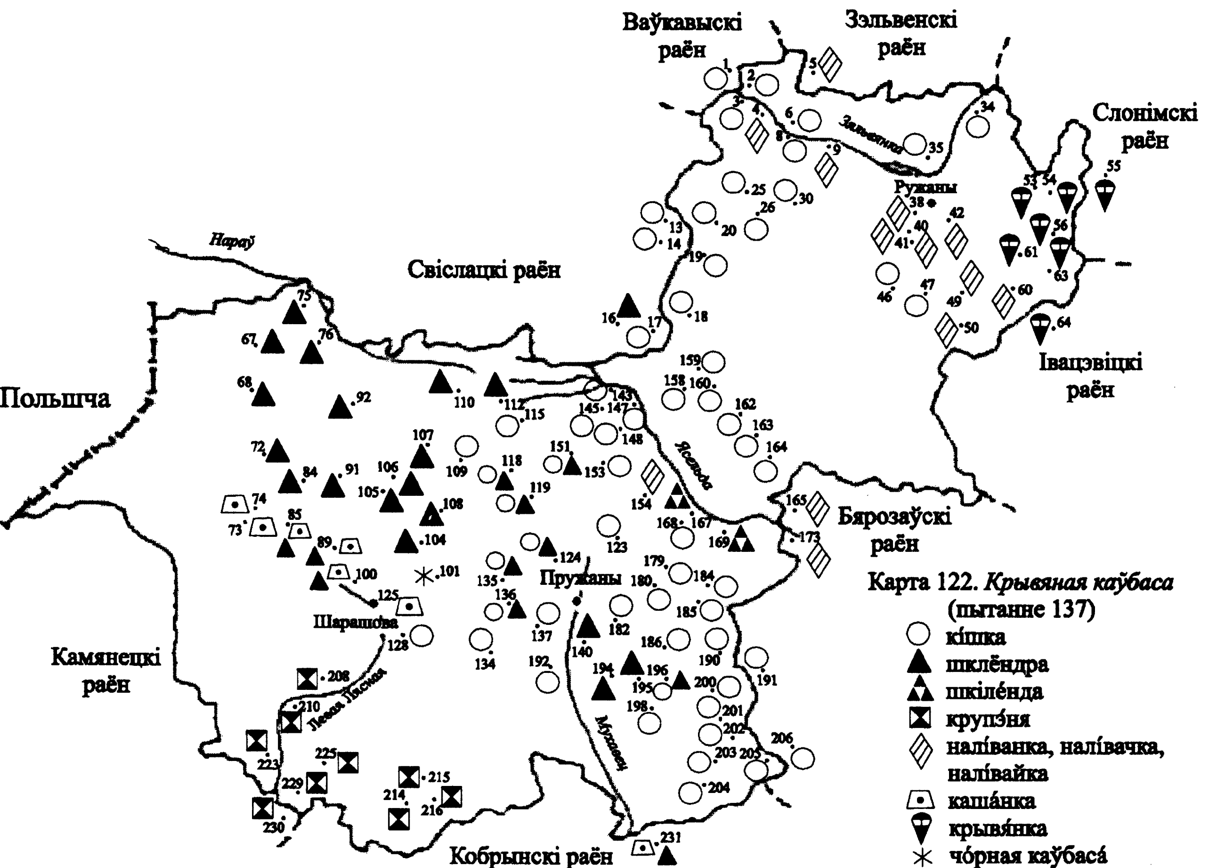
▲ зарабляці

⧗ штопаты

✳ зашываты

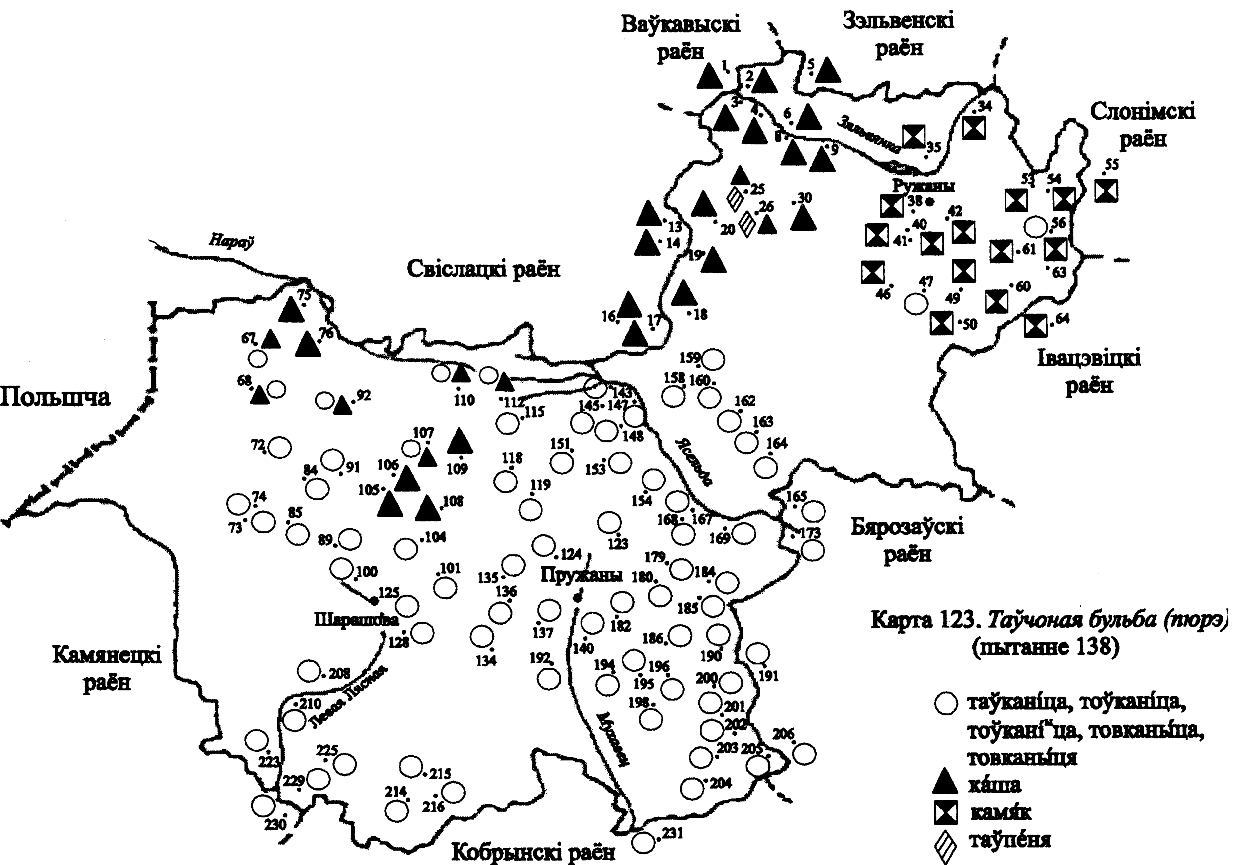

Карта 121. *Пральны парашок*
(пытанне 136)

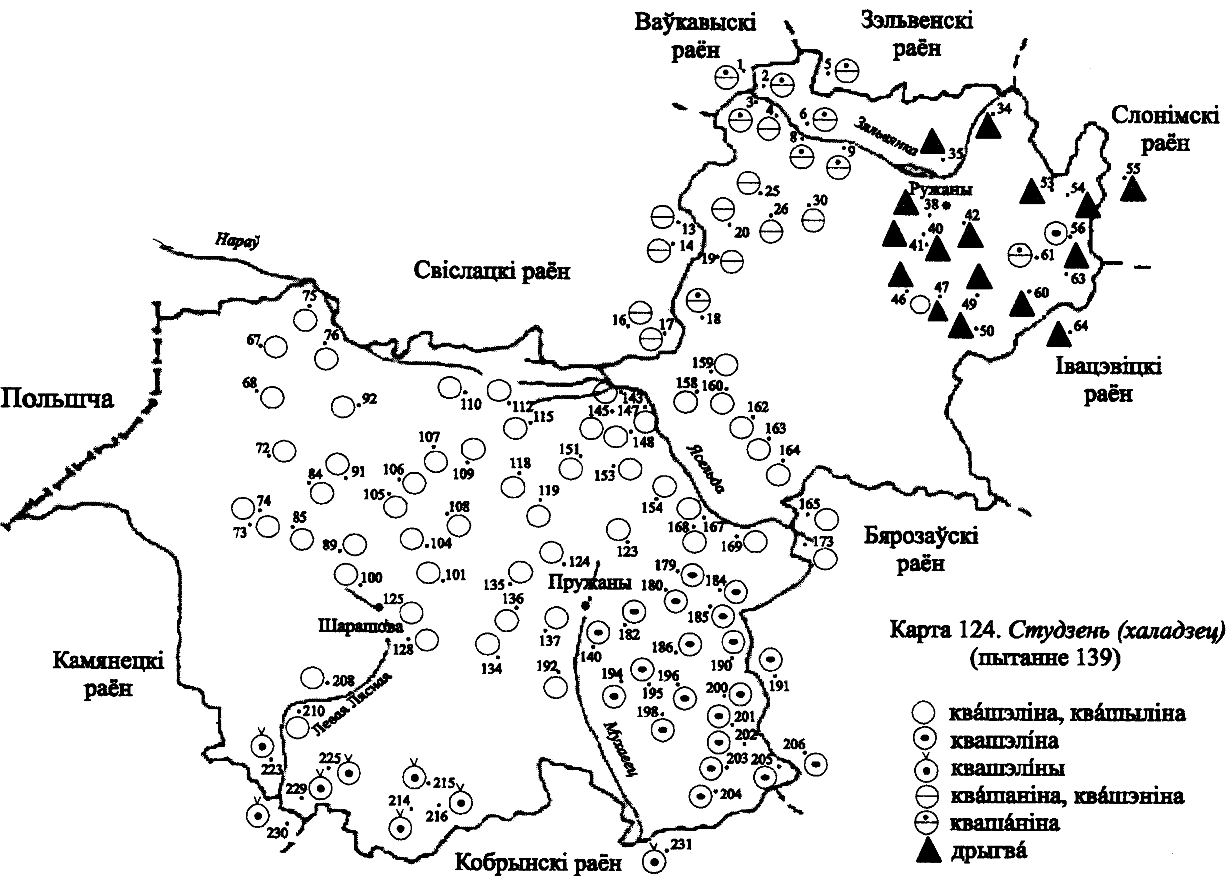

Карта 122. *Крываная каўбаса* (пытанне 137)

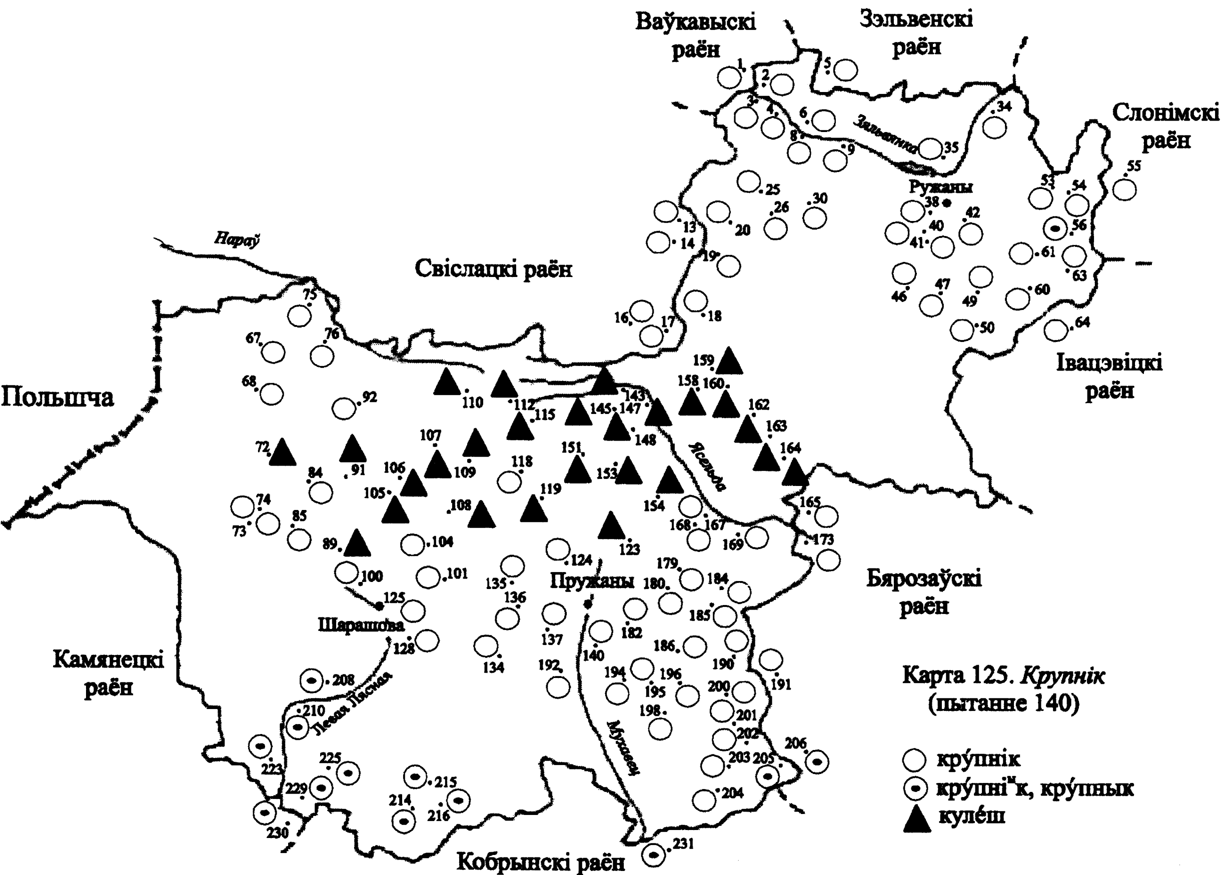
- кішка
- шклёндра
- шкілёнда
- крупэ́ня
- налі́ванка, налі́вачка, налі́вайка
- кашáнка
- крывя́нка
- чóрная каўбасá

Карта 123. *Таўчоная бульба (пюрэ)* (пытанне 138)

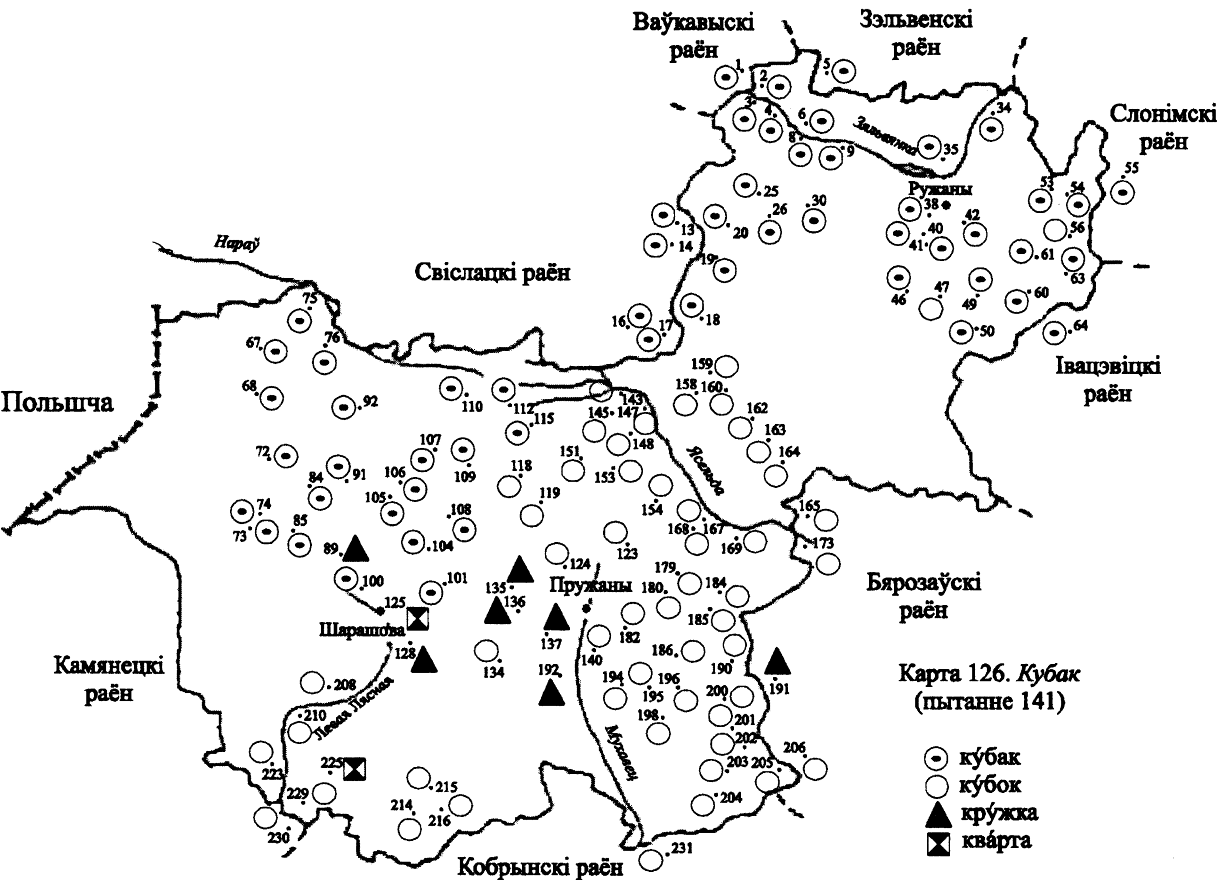

Карта 124. *Студзень (халадзец)* (пытанне 139)

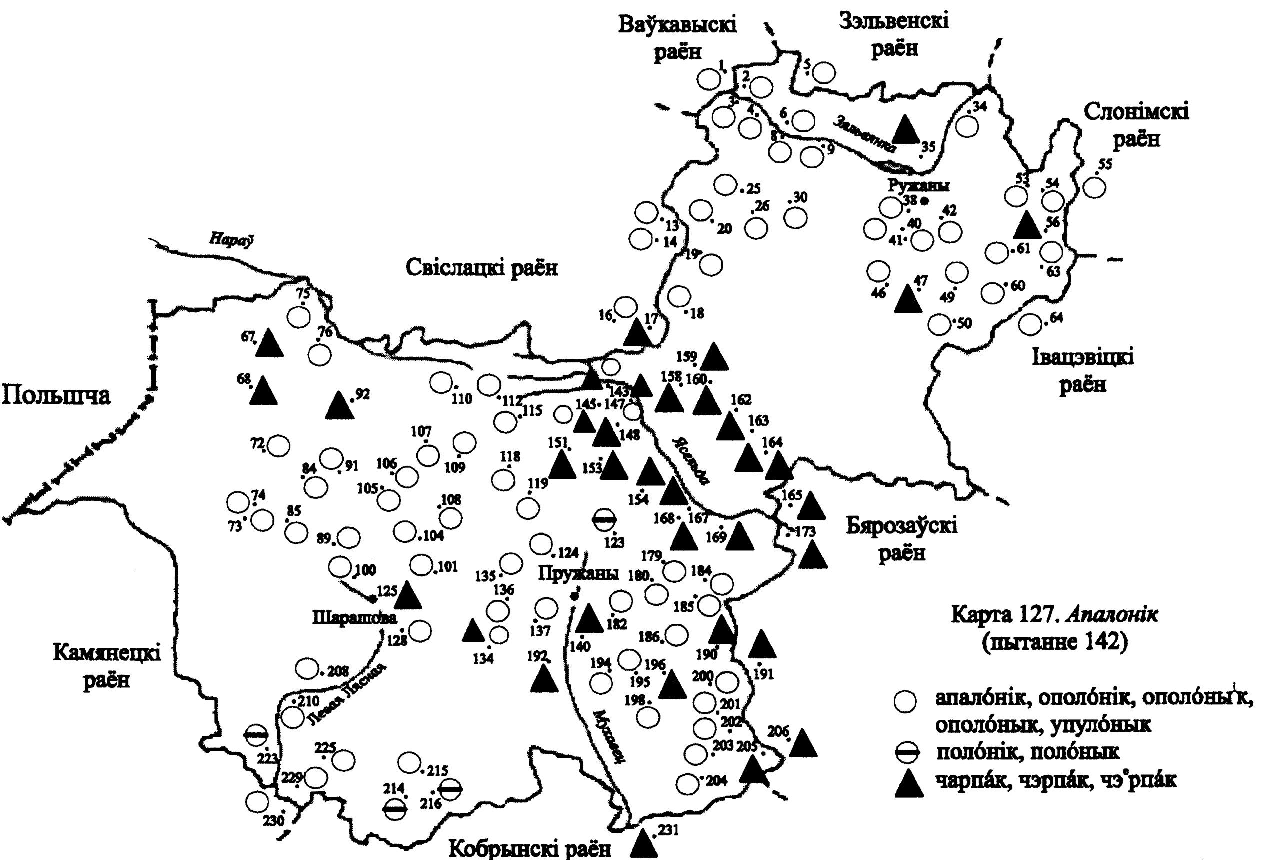

Карта 125. *Крупнік* (пытанне 140)

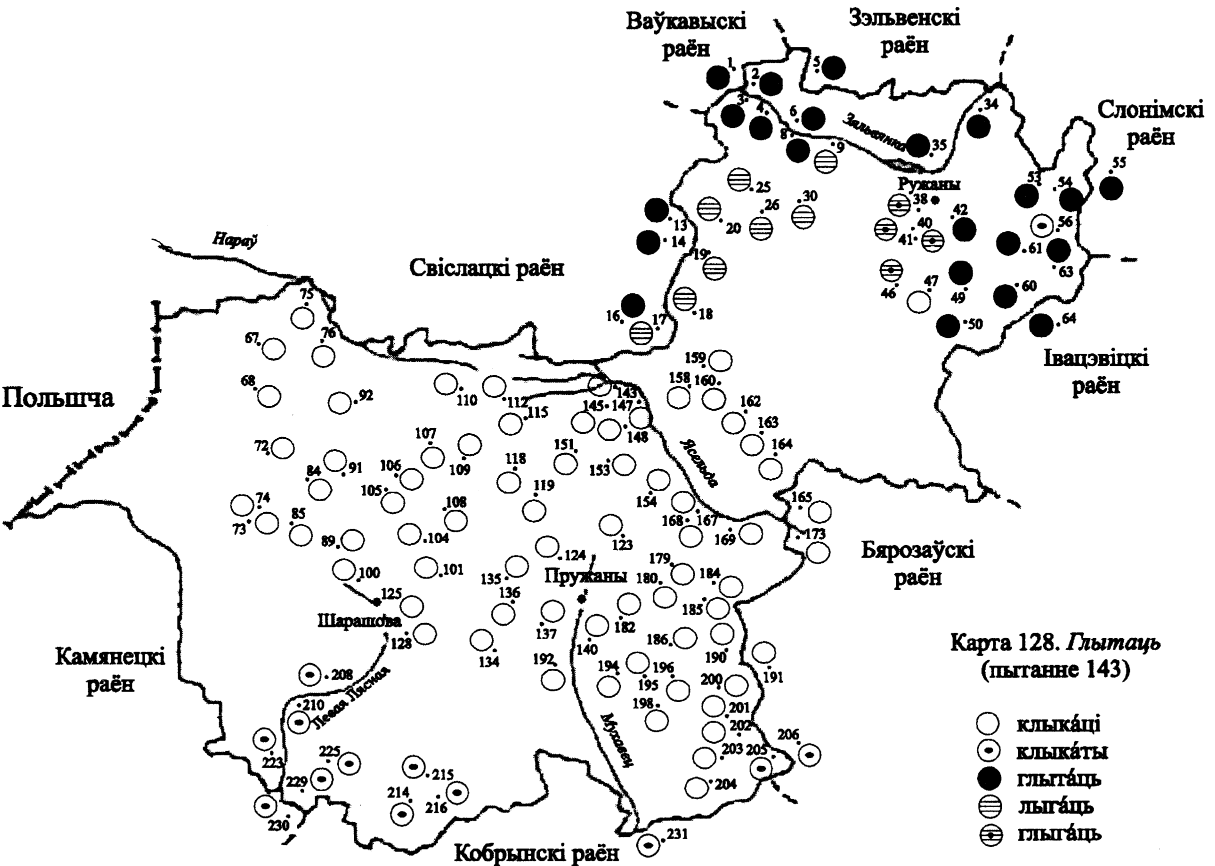
○ кру́пнік
⊙ кру́пні[и]к, кру́пнык
▲ куле́ш

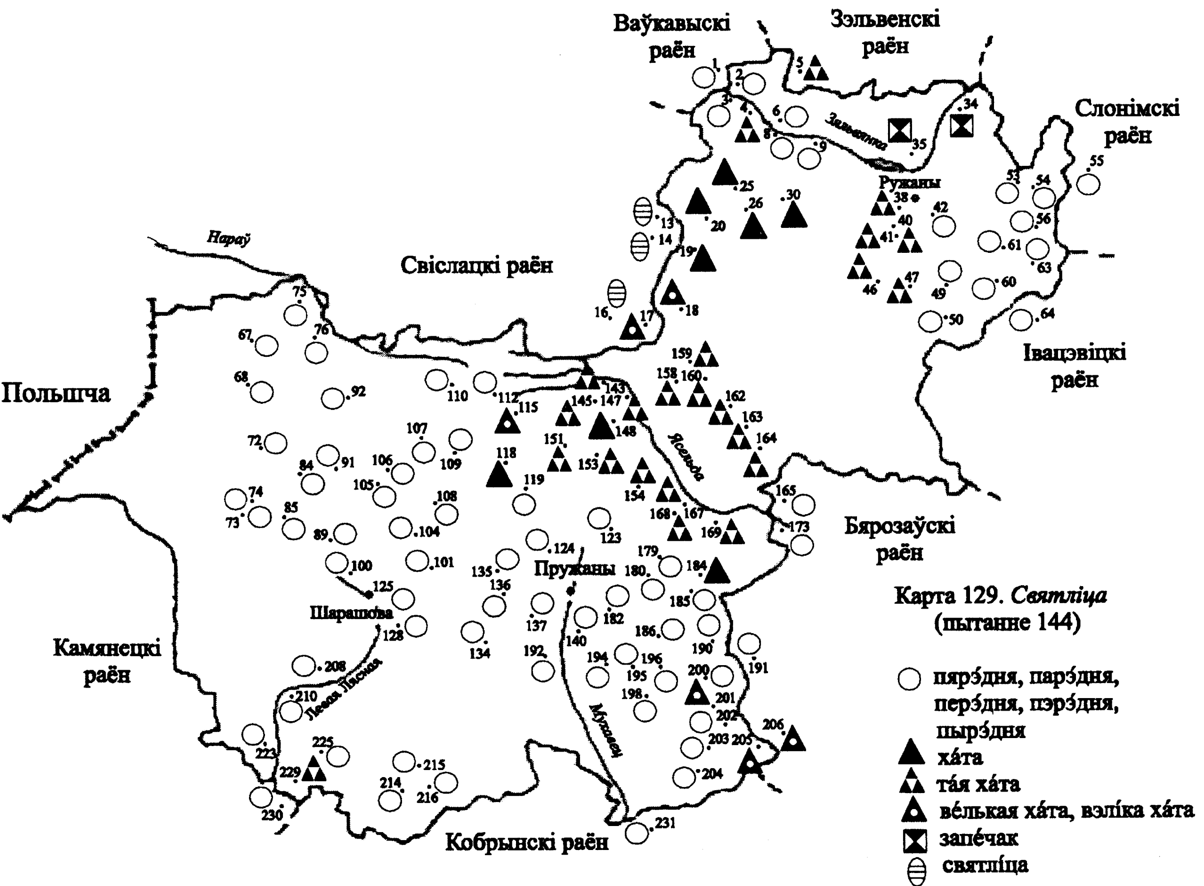
Карта 126. *Кубак* (пытанне 141)

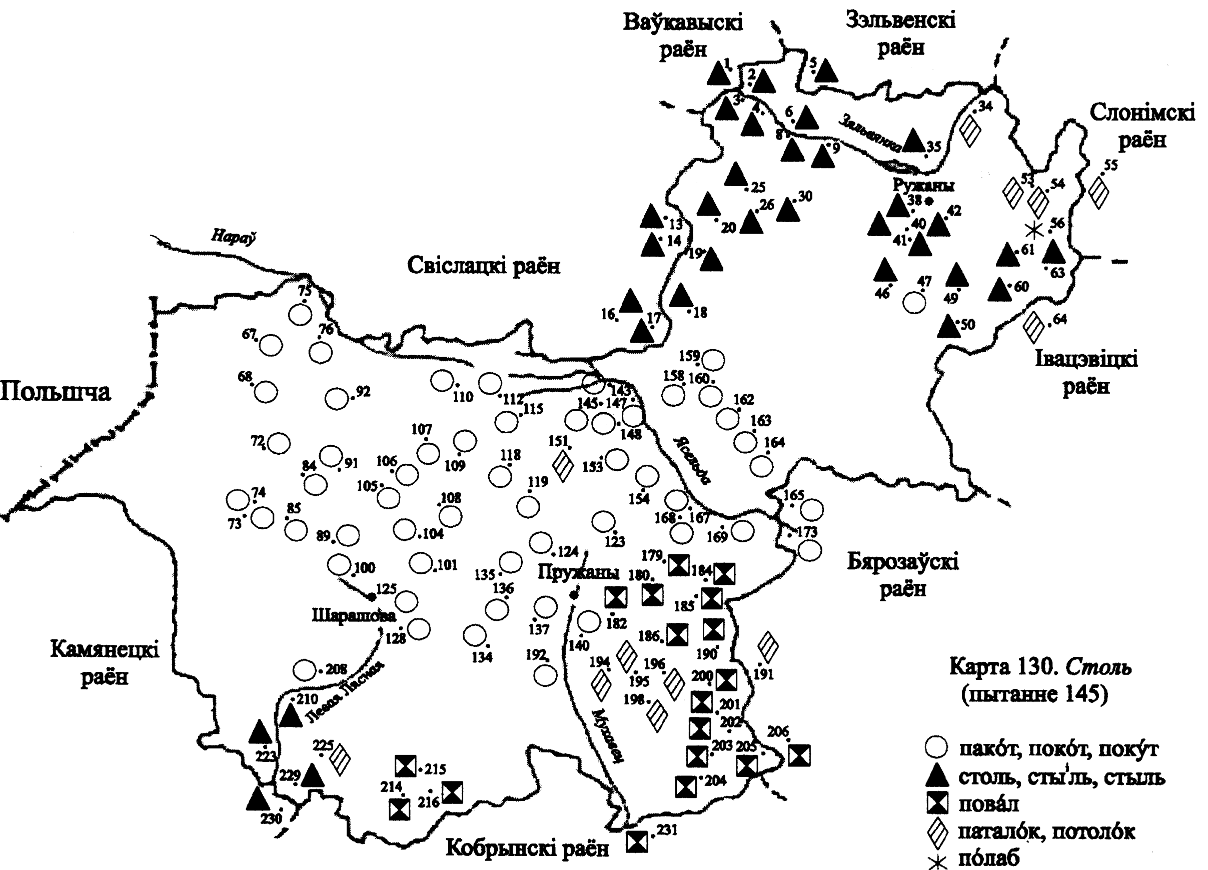
Карта 127. *Апалонік*
(пытанне 142)

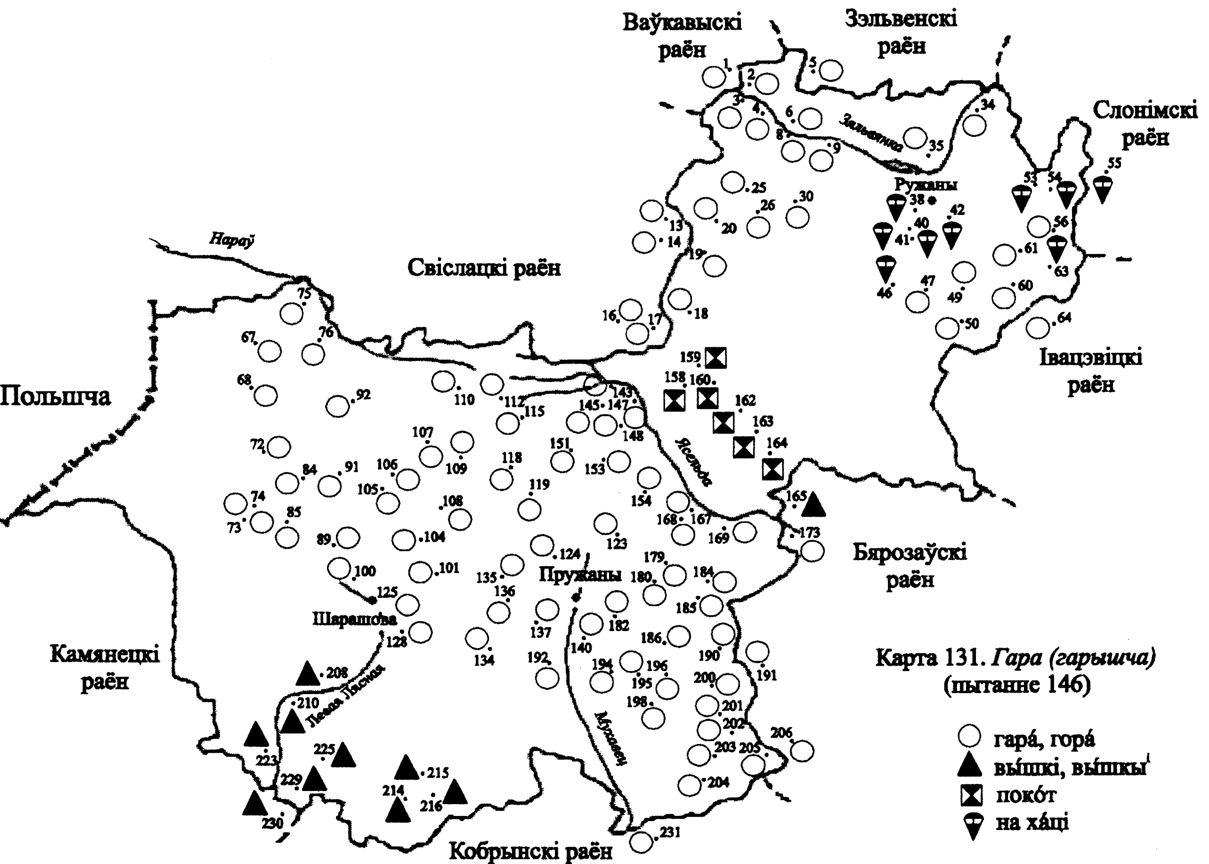
Карта 128. *Глытаць*
(пытанне 143)

Карта 129. *Святліца*
(пытанне 144)

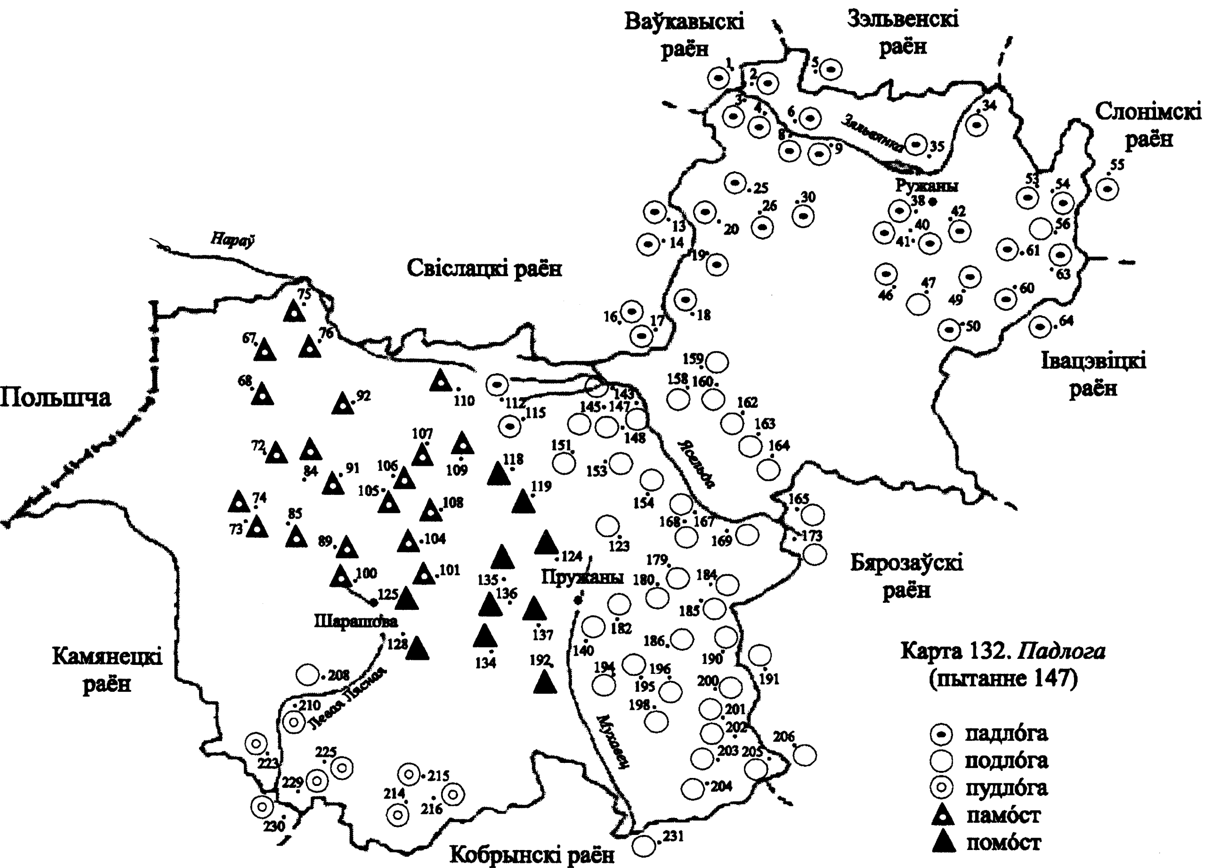

Ваўкавыскі раён
Зэльвенскі раён
Слонімскі раён
Зэльвянка
Ружаны
Нараў
Свіслацкі раён
Івацэвіцкі раён
Польшча
Ясельда
Бярозаўскі раён
Пружаны
Шарашова
Камянецкі раён
Левая Лясная
Мухавец
Кобрынскі раён
Карта 130. *Столь*
(пытанне 145)
пакóт, покóт, покýт
столь, стыль, стыль
повáл
паталóк, потолóк
пóлаб

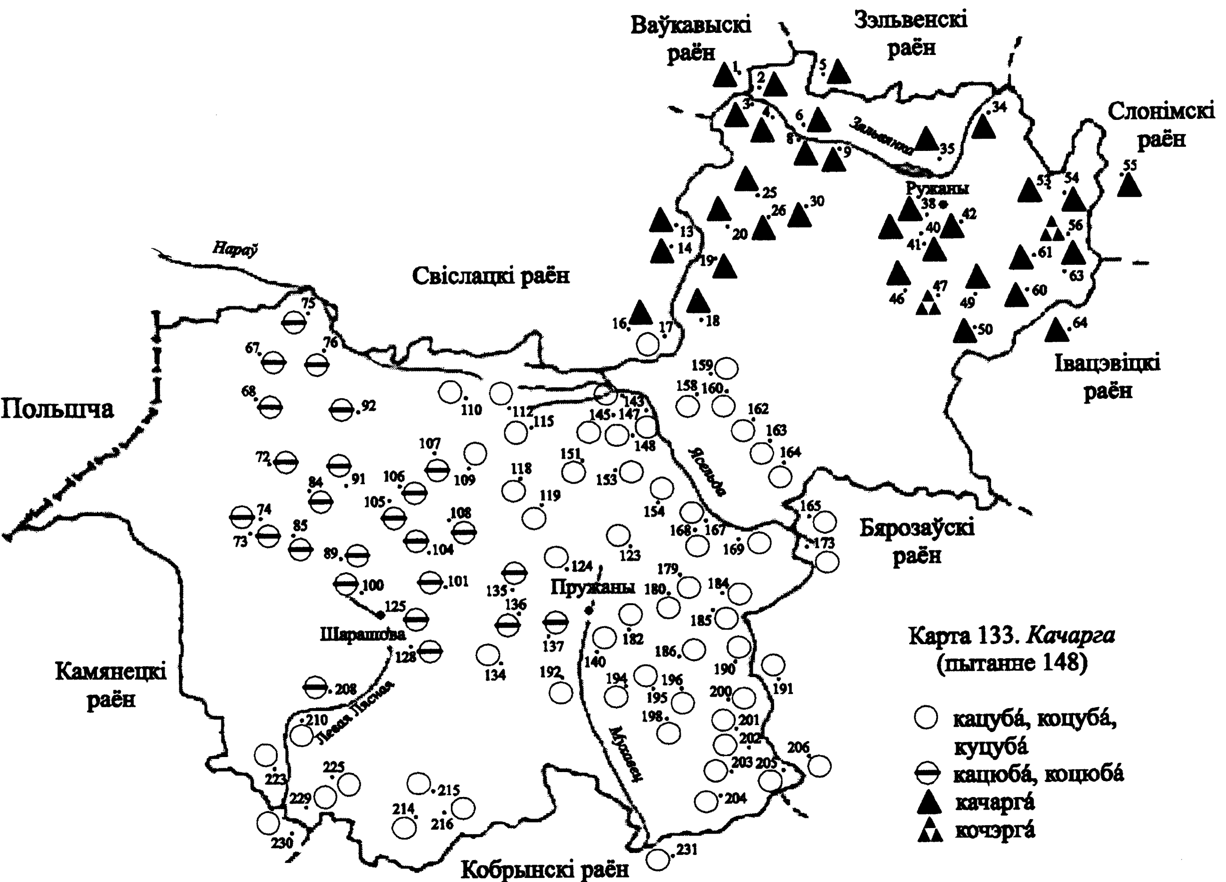

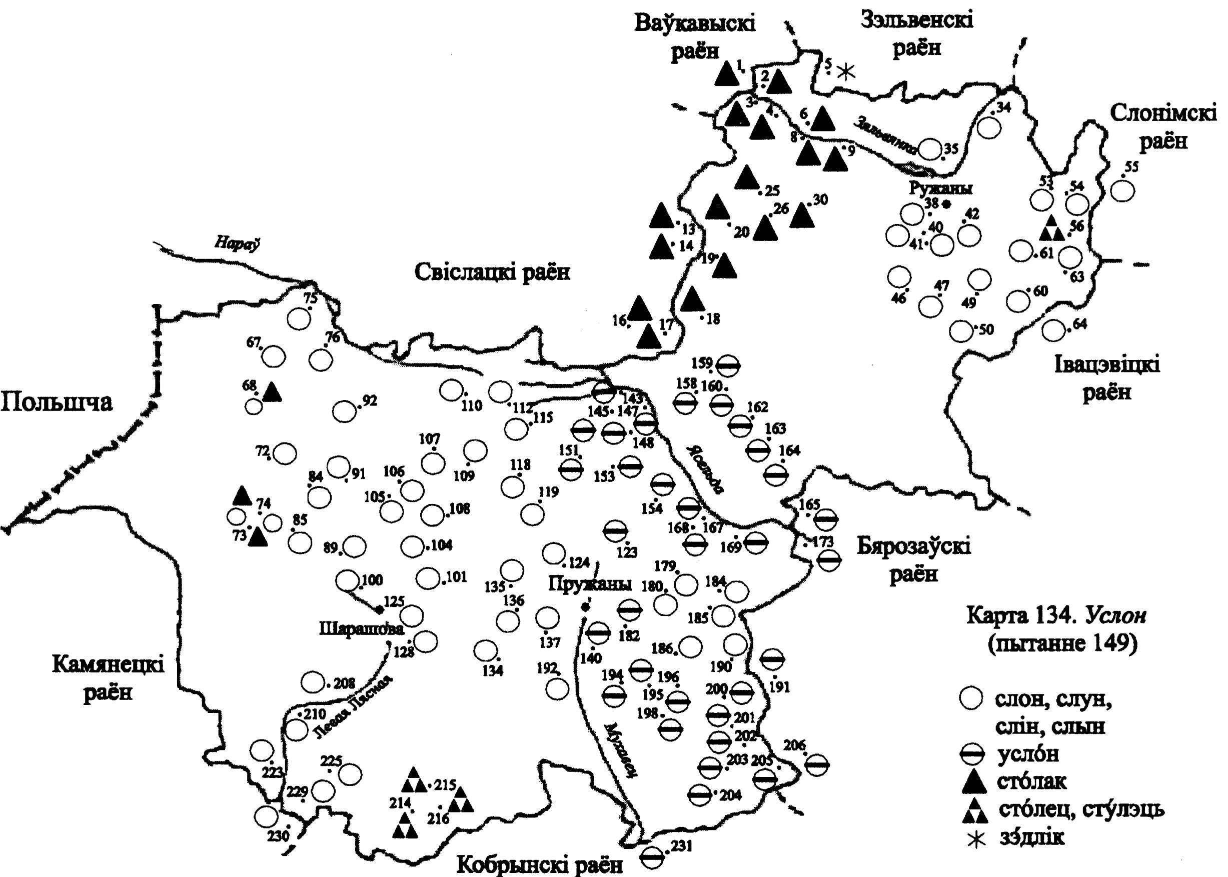
Карта 131. *Гара (гарышча)* (пытанне 146)

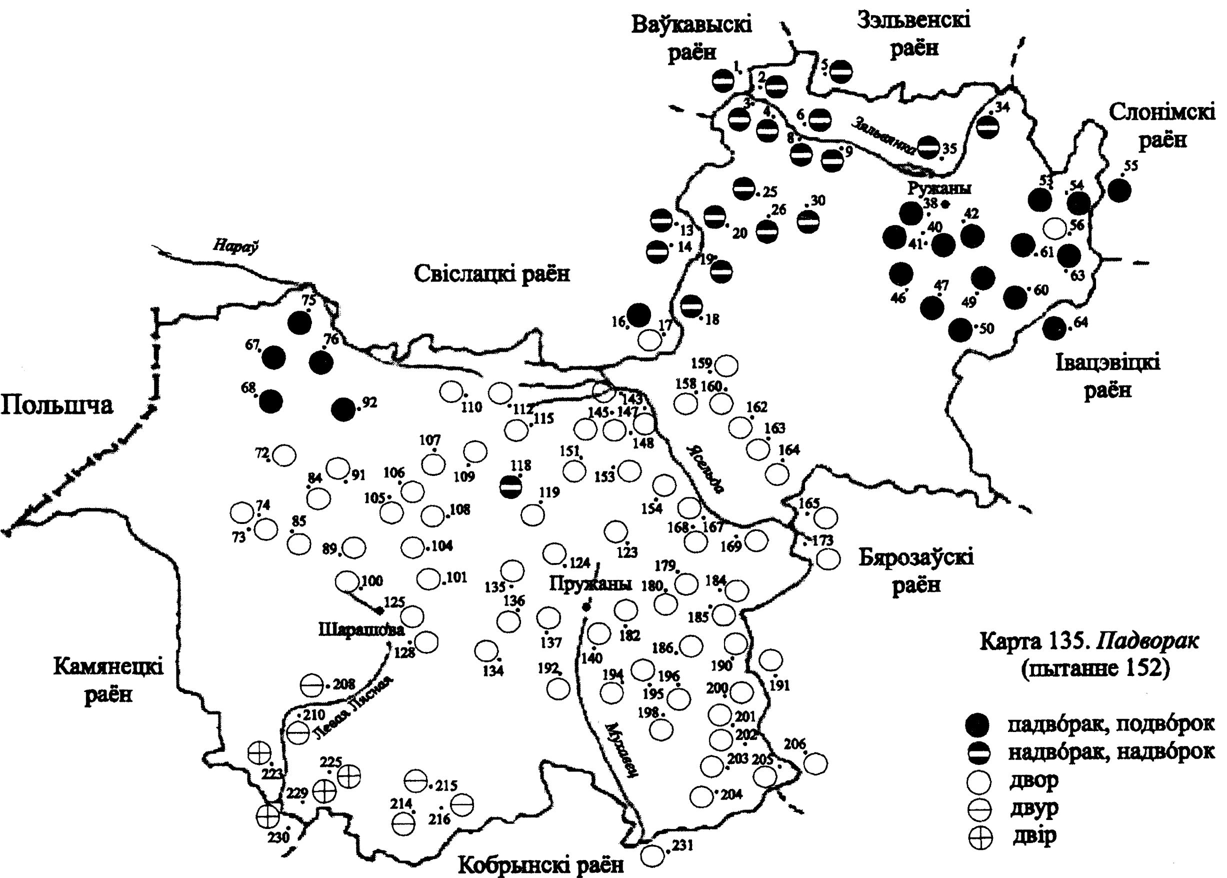
- ○ гара́, гора́
- ▲ вы́шкі, вы́шкы
- ⊠ покót
- ▼ на ха́ці

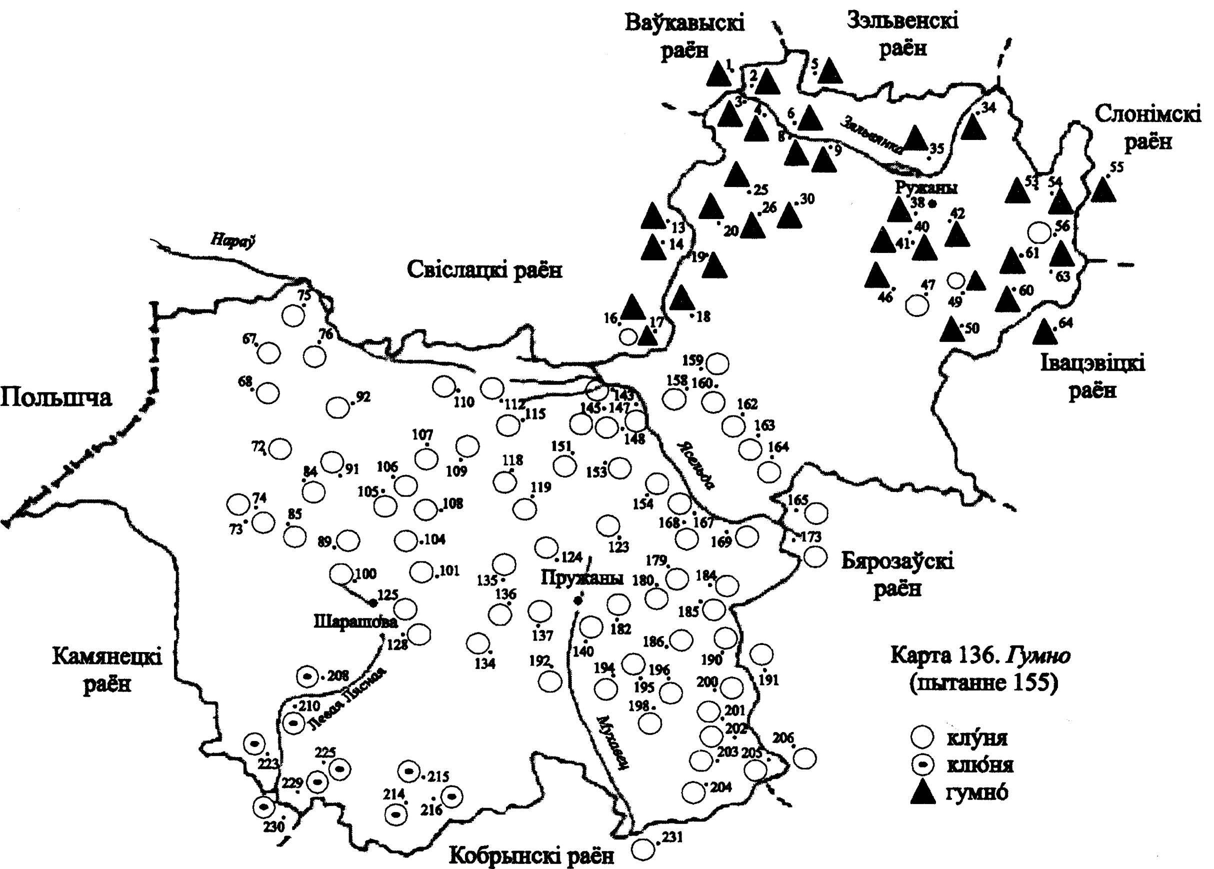
Карта 132. *Падлога*
(пытанне 147)

Карта 133. *Качарга*
(пытанне 148)
кацуба́, коцуба́, куцуба́
кацюба́, коцюба́
качарга́
кочэрга́
Ваўкавыскі раён
Зэльвенскі раён
Слонімскі раён
Івацэвіцкі раён
Свіслацкі раён
Бярозаўскі раён
Польшча
Камянецкі раён
Кобрынскі раён
Ружаны
Пружаны
Шарашова
Нараў
Ясельда
Мухавец
Левая Лясная

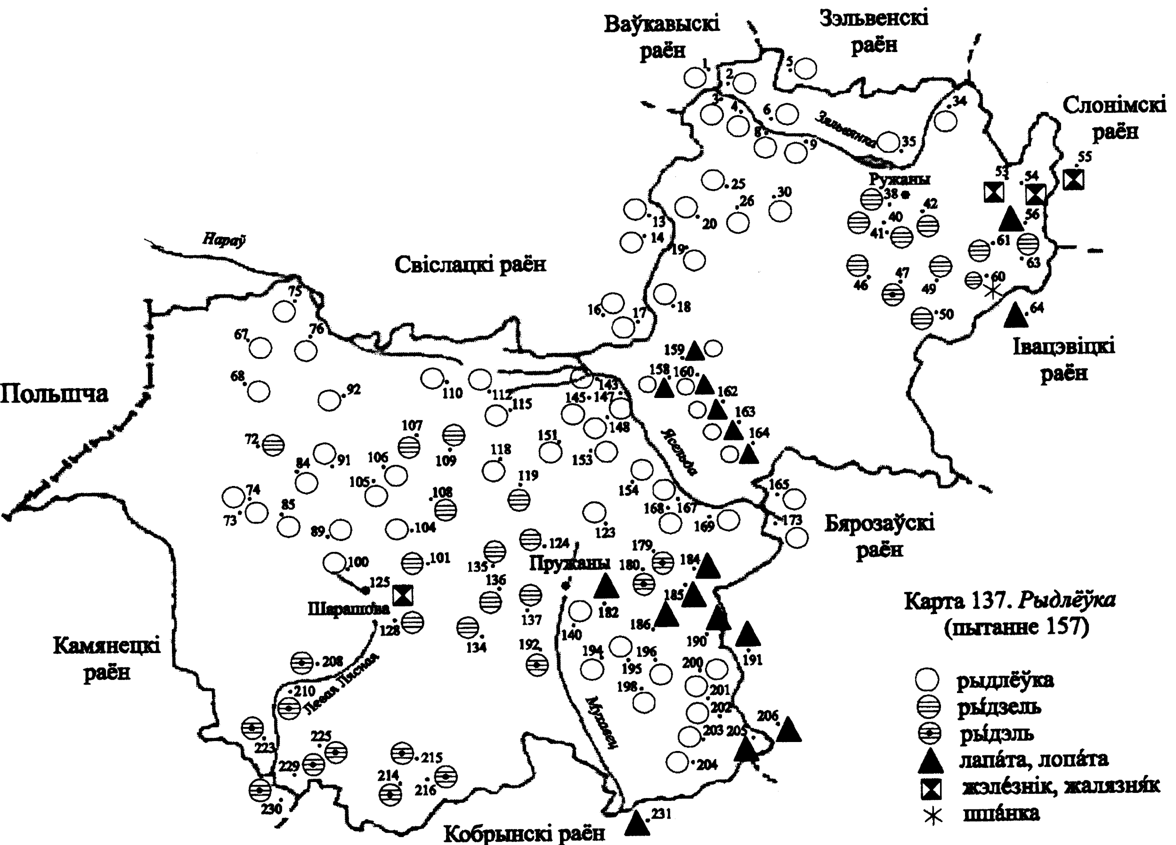

Карта 134. *Услон*
(пытанне 149)
слон, слун,
слін, слын
услóн
стóлак
стóлец, стýлэць
зэ́длік
Ваўкавыскі раён
Зэльвенскі раён
Слонімскі раён
Івацэвіцкі раён
Бярозаўскі раён
Кобрынскі раён
Камянецкі раён
Свіслацкі раён
Польшча
Ружаны
Пружаны
Шарашова
Ясельда
Мухавец
Нараў
Зальвянка
Левая Лясная

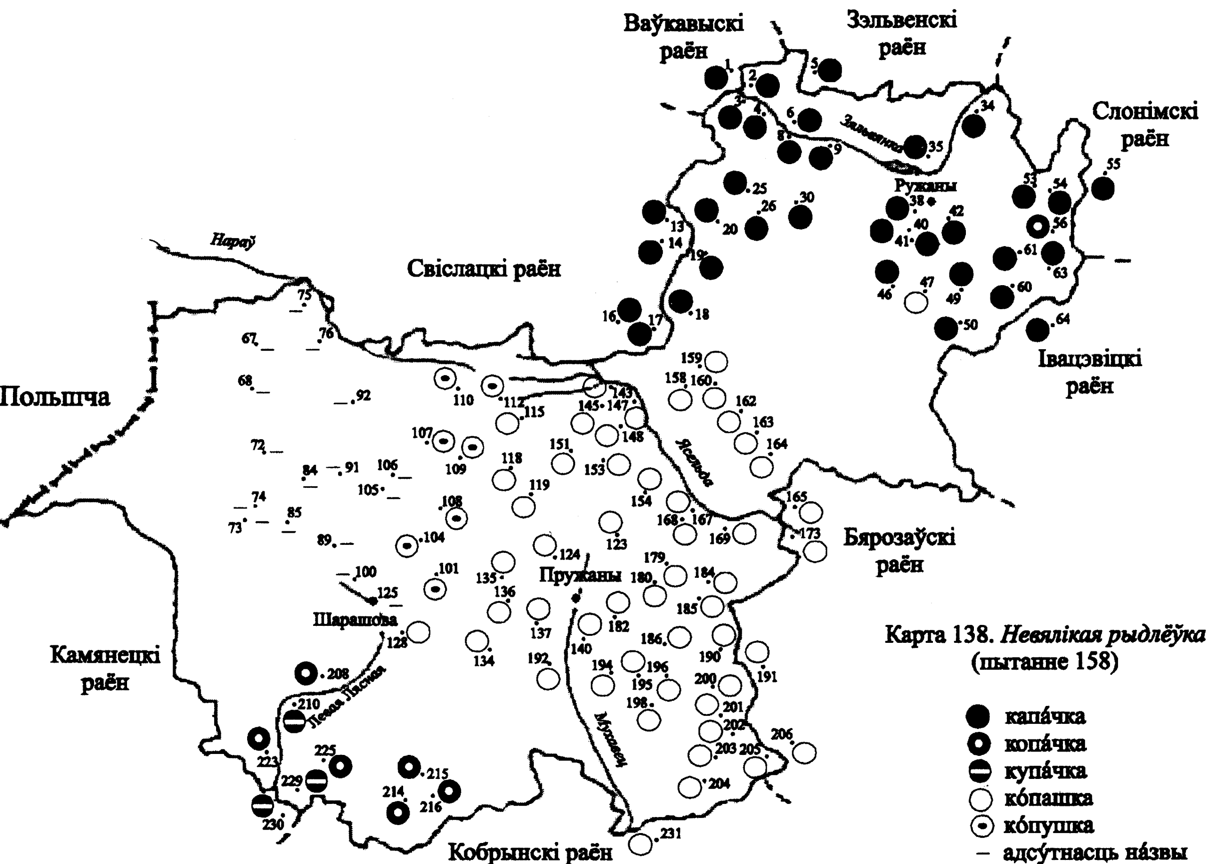
Карта 135. *Падворак* (пытанне 152)

Карта 136. *Гумно* (пытанне 155)

Карта 137. *Рыдлёўка*
(пытанне 157)

Карта 138. *Невялікая рыдлёўка* (пытанне 158)

Карта 139. *Матыка*
(пытанне 159)

- ○ матыка
- ⊙ мотыка
- ◎ мутыка
- ▲ гачка
- гакоўка
- гак, гачок
- ⊠ граса, граца, грацоўка

Ваўкавыскі раён

Зэльвенскі раён

Слонімскі раён

Івацэвіцкі раён

Свіслацкі раён

Бярозаўскі раён

Польшча

Камянецкі раён

Кобрынскі раён

Ружаны

Пружаны

Шарашова

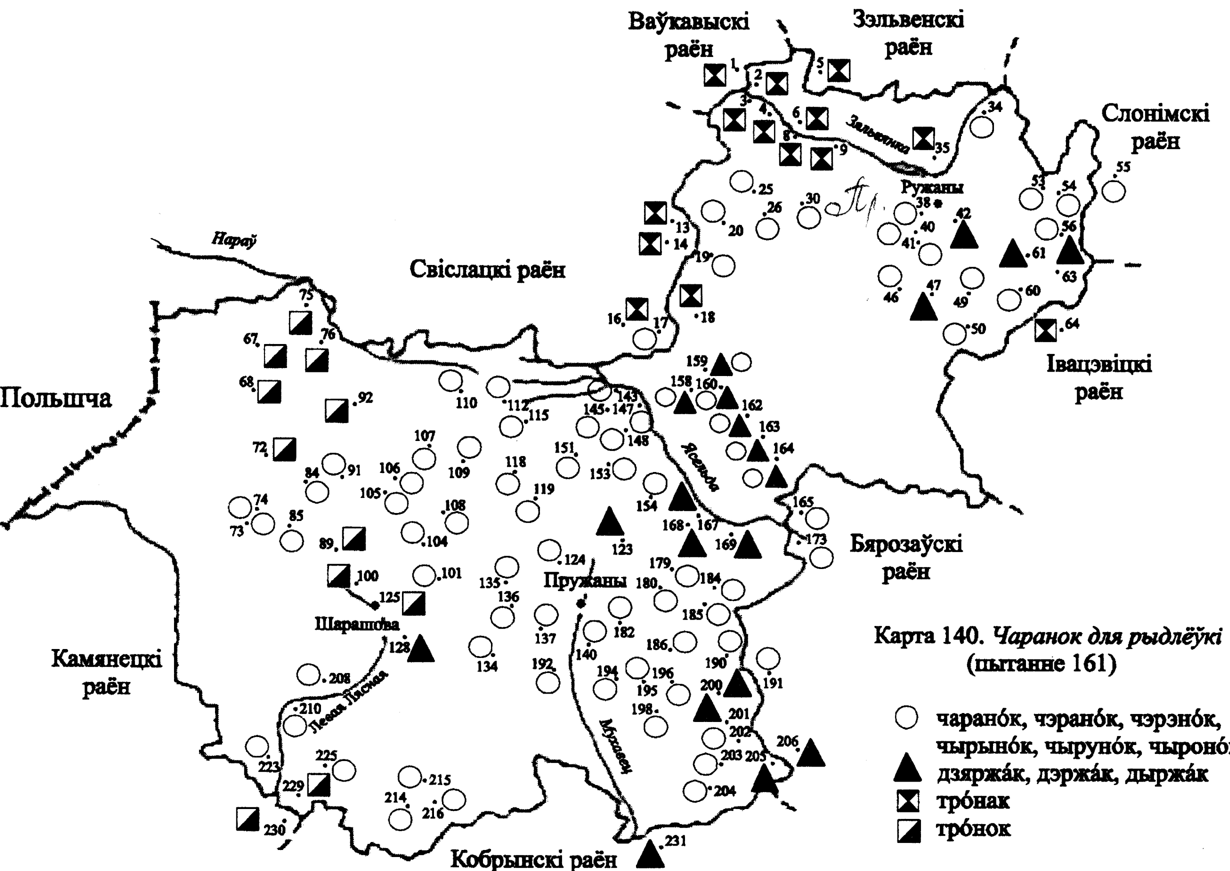
Нараў

Зэльвянка

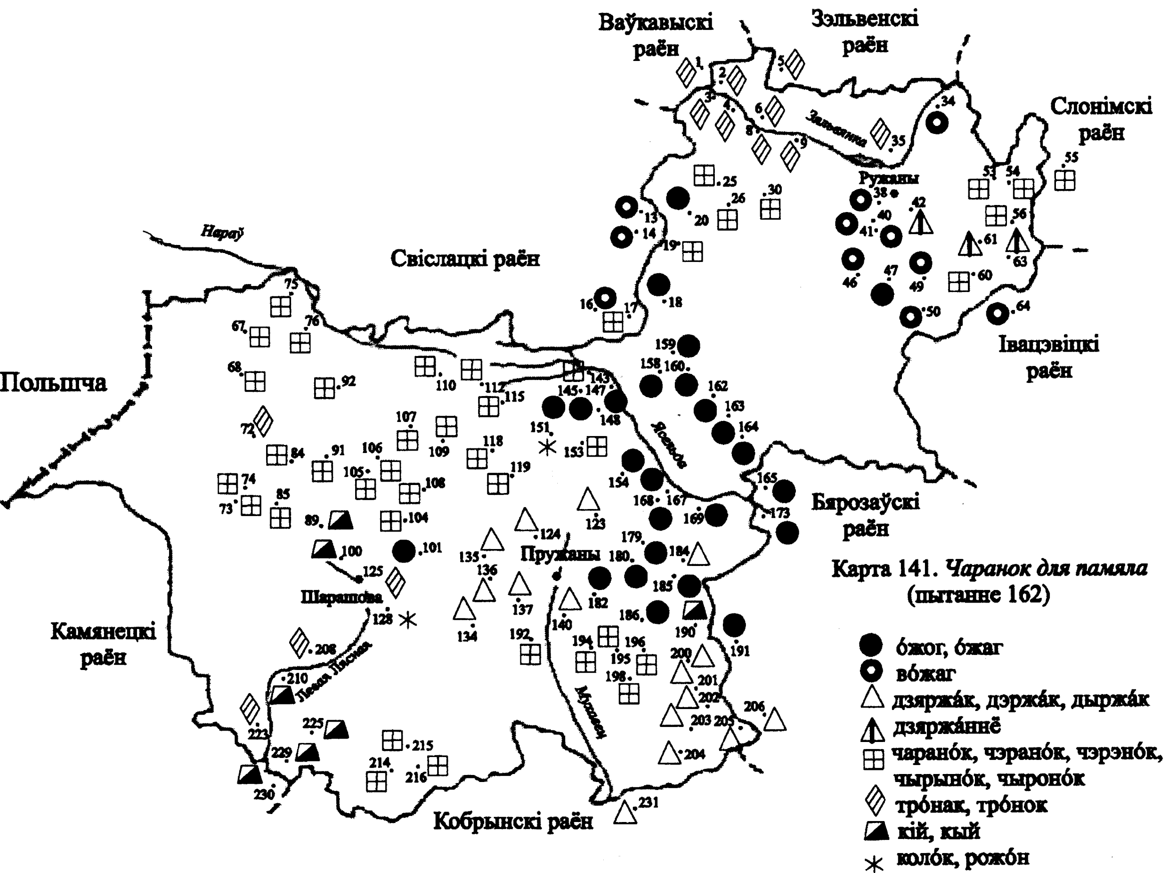
Ясельда

Мухавец

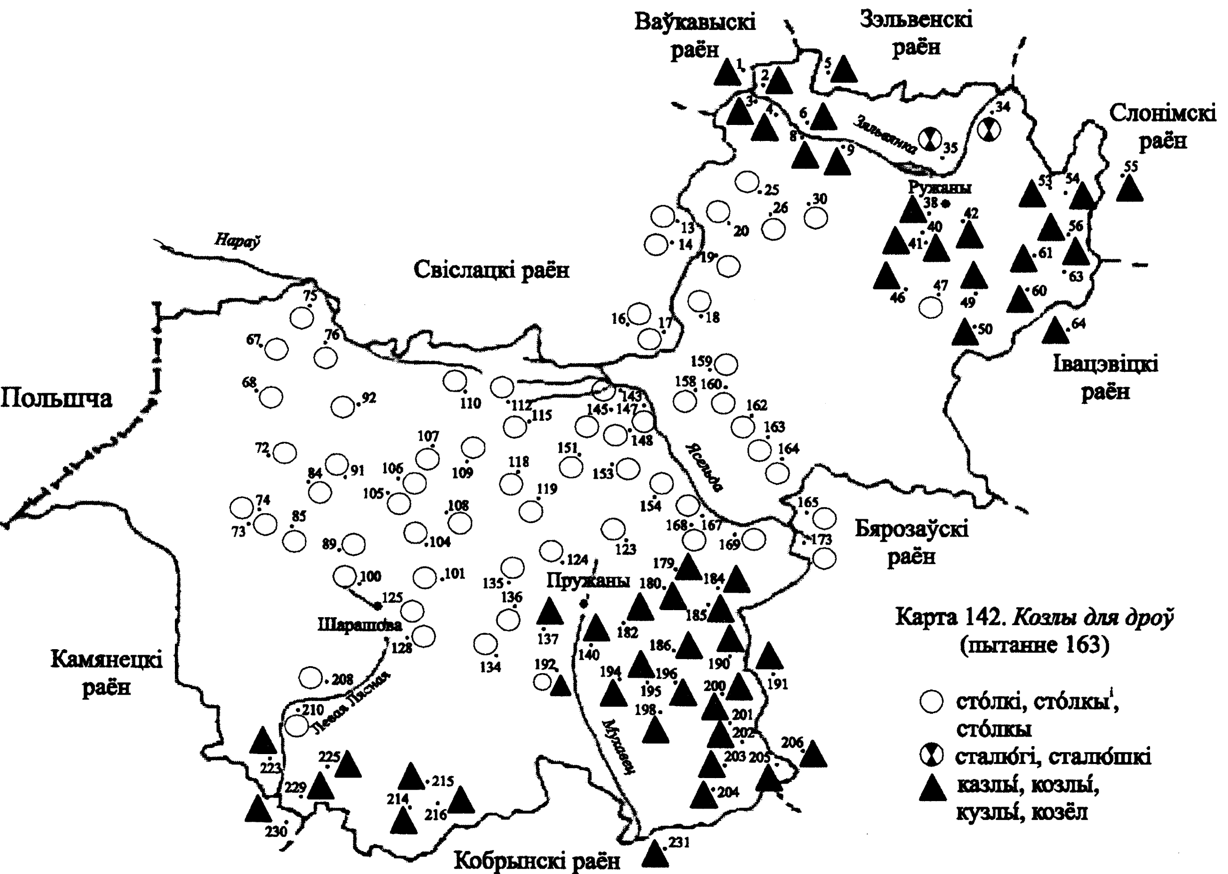
Левая Лясная

Карта 140. *Чаранок для рыдлёўкі* (пытанне 161)

Карта 141. *Чаранок для памяла* (пытанне 162)

Ваўкавыскі раён
Зэльвенскі раён
Слонімскі раён
Івацэвіцкі раён
Бярозаўскі раён
Кобрынскі раён
Камянецкі раён
Польшча
Свіслацкі раён
Нараў
Зэльвянка
Ясельда
Мухавец
Левая Лясная
Ружаны
Пружаны
Шарашова
Карта 142. *Козлы для дроў*
(пытанне 163)
стóлкі, стóлкы, стóлкы
сталю́гі, сталю́шкі
казлы́, козлы́, кузлы́, козёл

Карта 143. *Прыстасаванне для сяўбы*
(пытанне 164)

- ○ сяве́нька, сяво́нька, севе́нька, сево́нька, сэво́нька, сыво́нька
- ⊛ се́янка
- ▲ каро́бка, коро́бка
- ⊠ фарту́х, хварту́х

Ваўкавыскі раён

Зэльвенскі раён

Слонімскі раён

Івацэвіцкі раён

Бярозаўскі раён

Кобрынскі раён

Камянецкі раён

Польшча

Свіслацкі раён

Ружаны

Пружаны

Шарашова

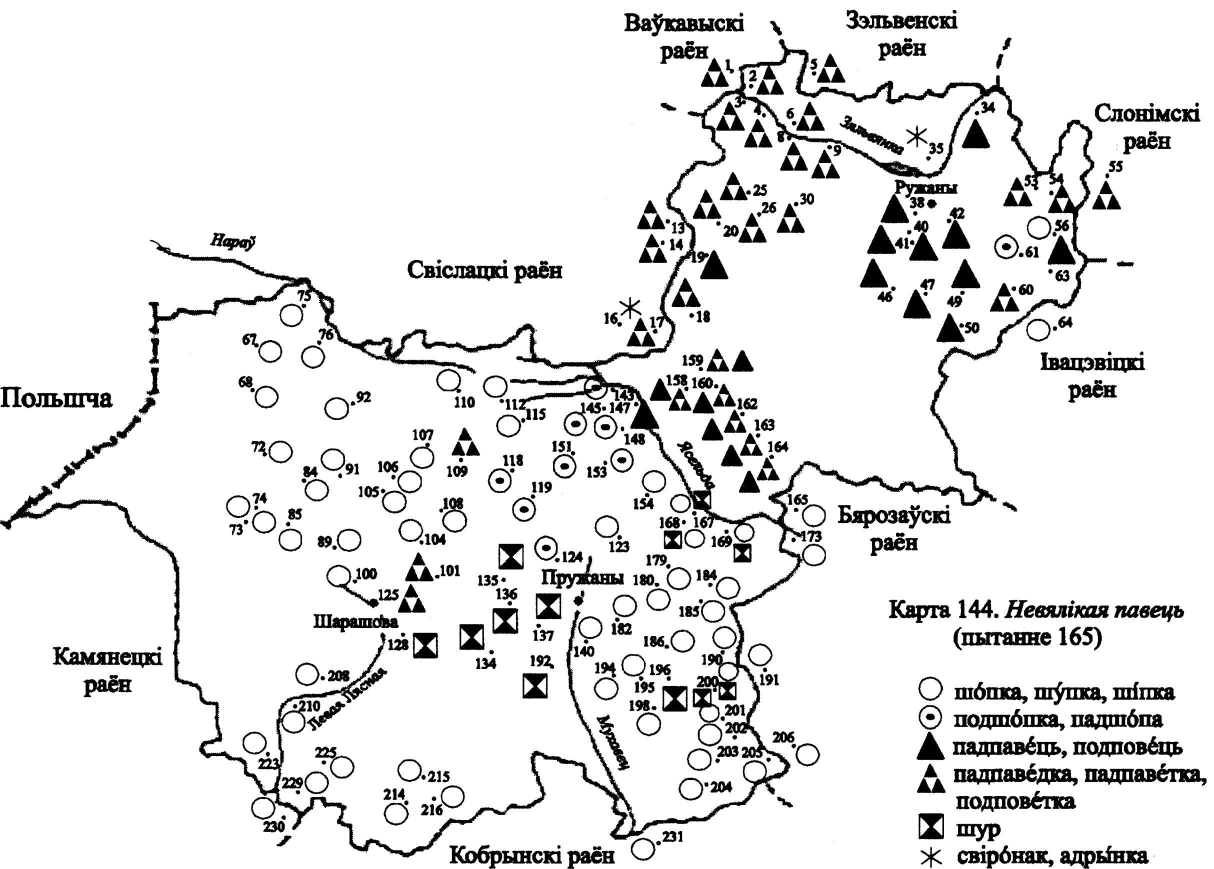
Нараў

Зельвянка

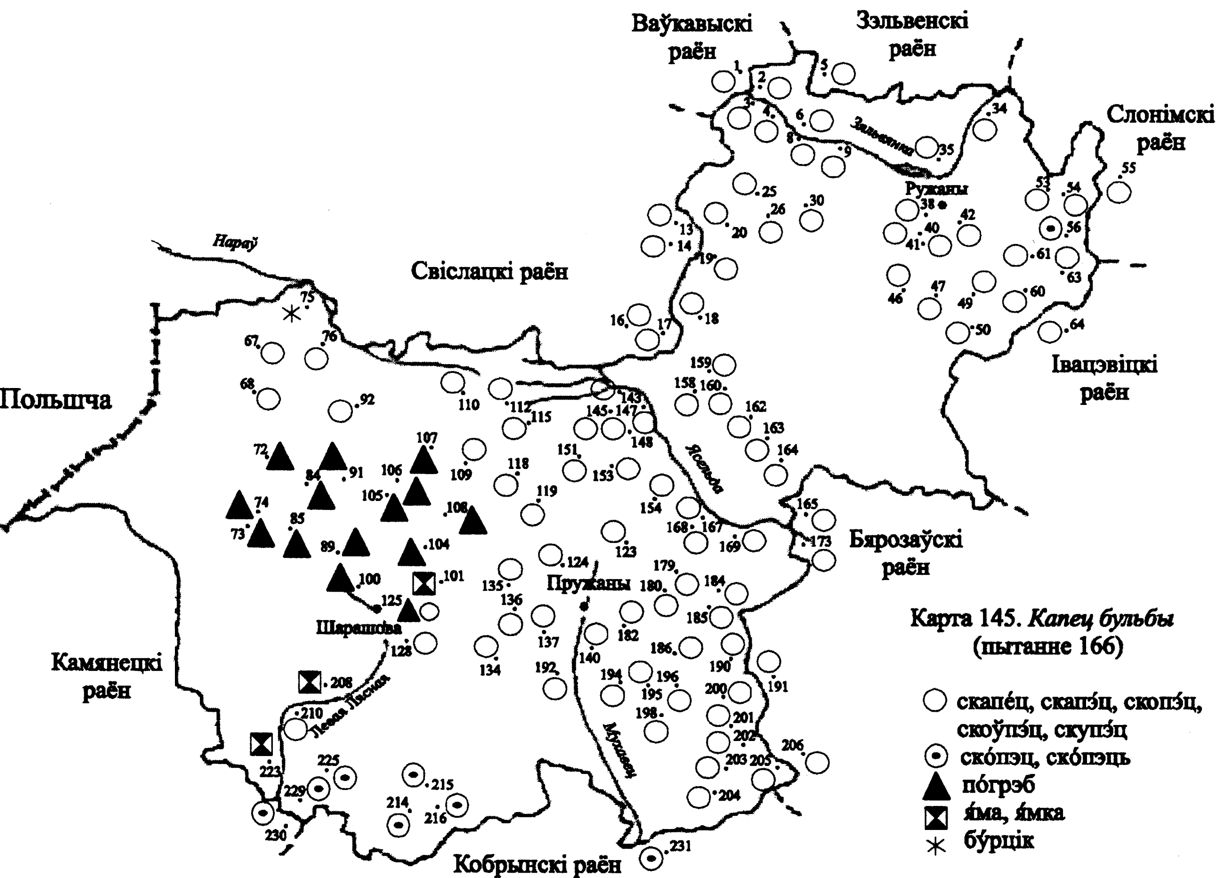
Ясельда

Мухавец

Левая Лясная

Карта 144. *Невялікая павець* (пытанне 165)

Карта 145. *Капец бульбы* (пытанне 166)

Карта 146. *Капа сена*
(пытанне 167)

- капіца
- копіца
- копыіца, копы́ца
- купыіца
- копыіця
- носілка, носы́лка

Ваўкавыскі раён

Зэльвенскі раён

Слонімскі раён

Іваацэвіцкі раён

Бярозаўскі раён

Кобрынскі раён

Камянецкі раён

Свіслацкі раён

Польшча

Ружаны

Пружаны

Шарашова

Зальвянка

Нараў

Ясельда

Мухавец

Левая Лясная

Карта 147. *Бруд на дарозе* (пытанне 168)

- мýля
- мулÿ
- кал
- болóто
- гразь

Ваўкавыскі раён

Зэльвенскі раён

Слонімскі раён

Івацэвіцкі раён

Бярозаўскі раён

Кобрынскі раён

Камянецкі раён

Польшча

Свіслацкі раён

Ружаны

Пружаны

Шарашова

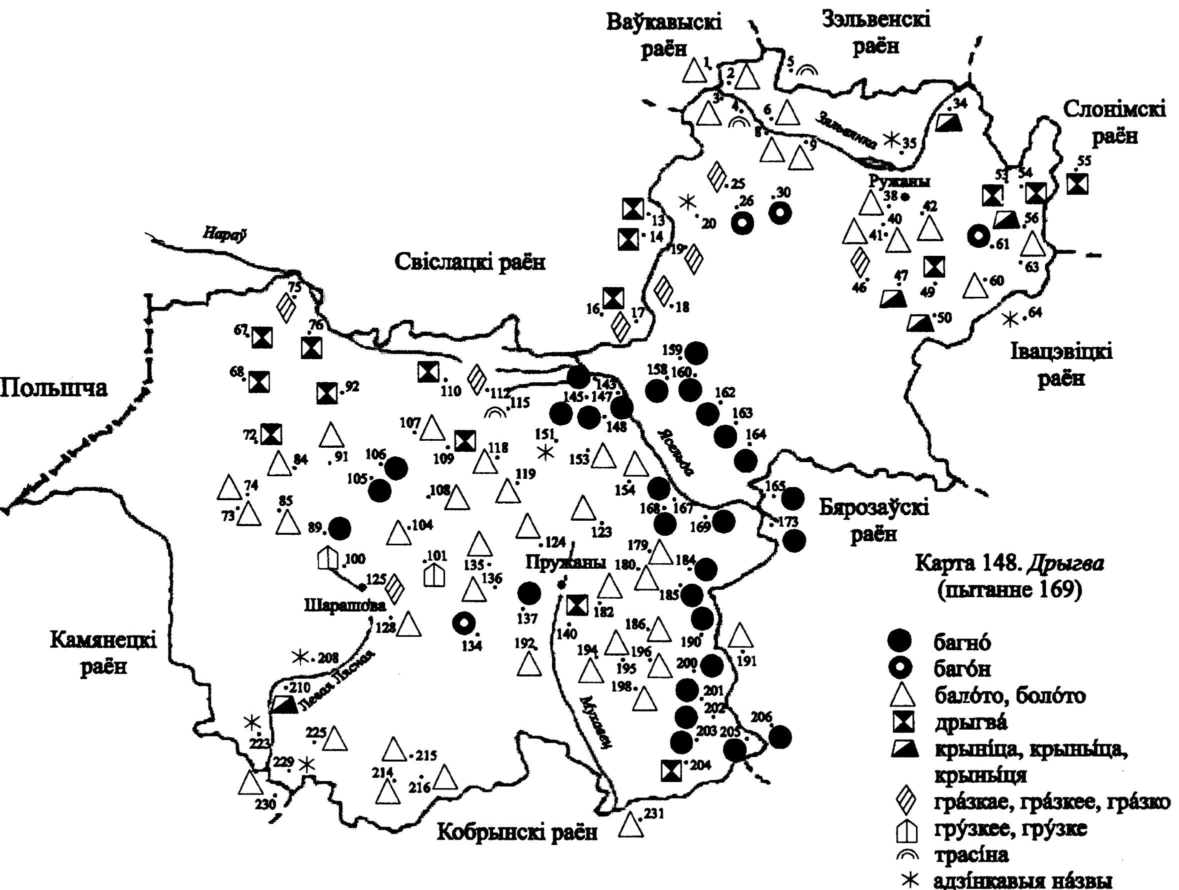
Нараў

Зэльвянка

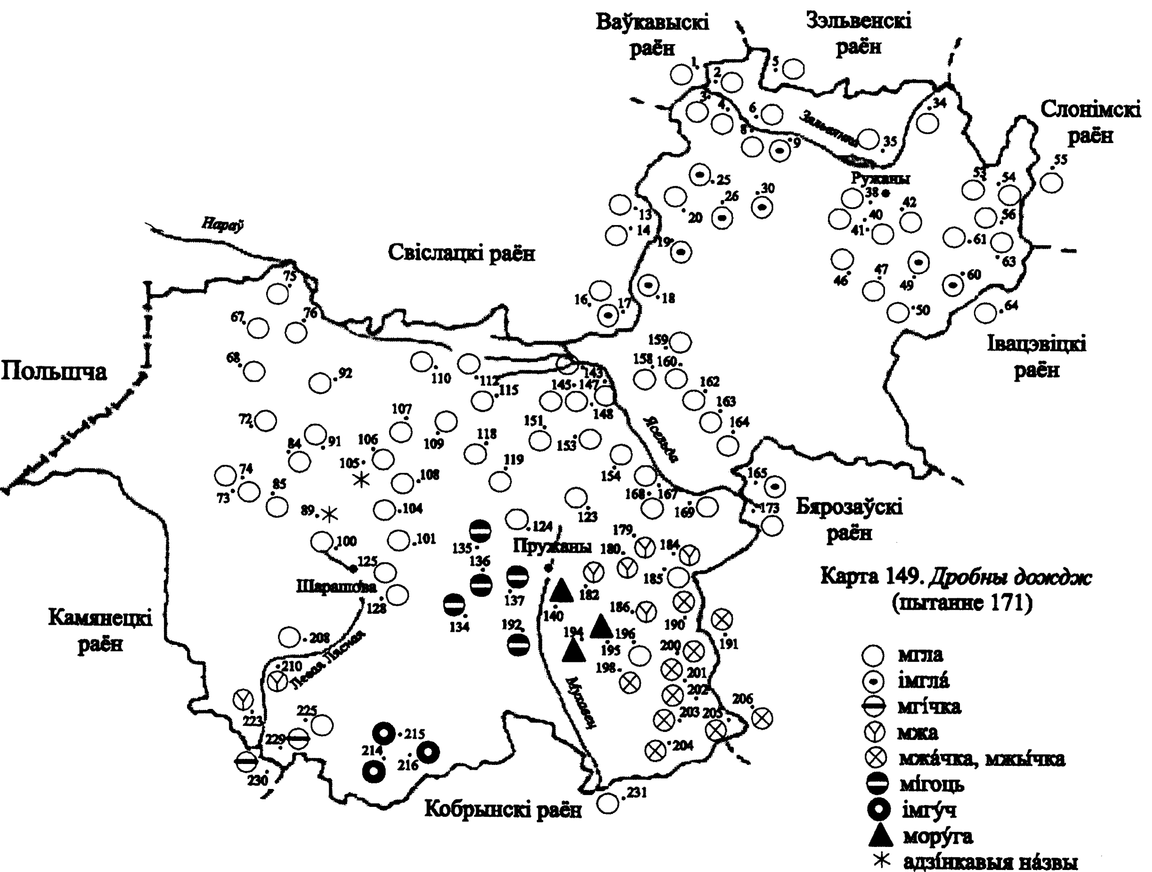
Ясельда

Мухавец

Левая Лясная

Карта 148. *Дрыгва* (пытанне 169)

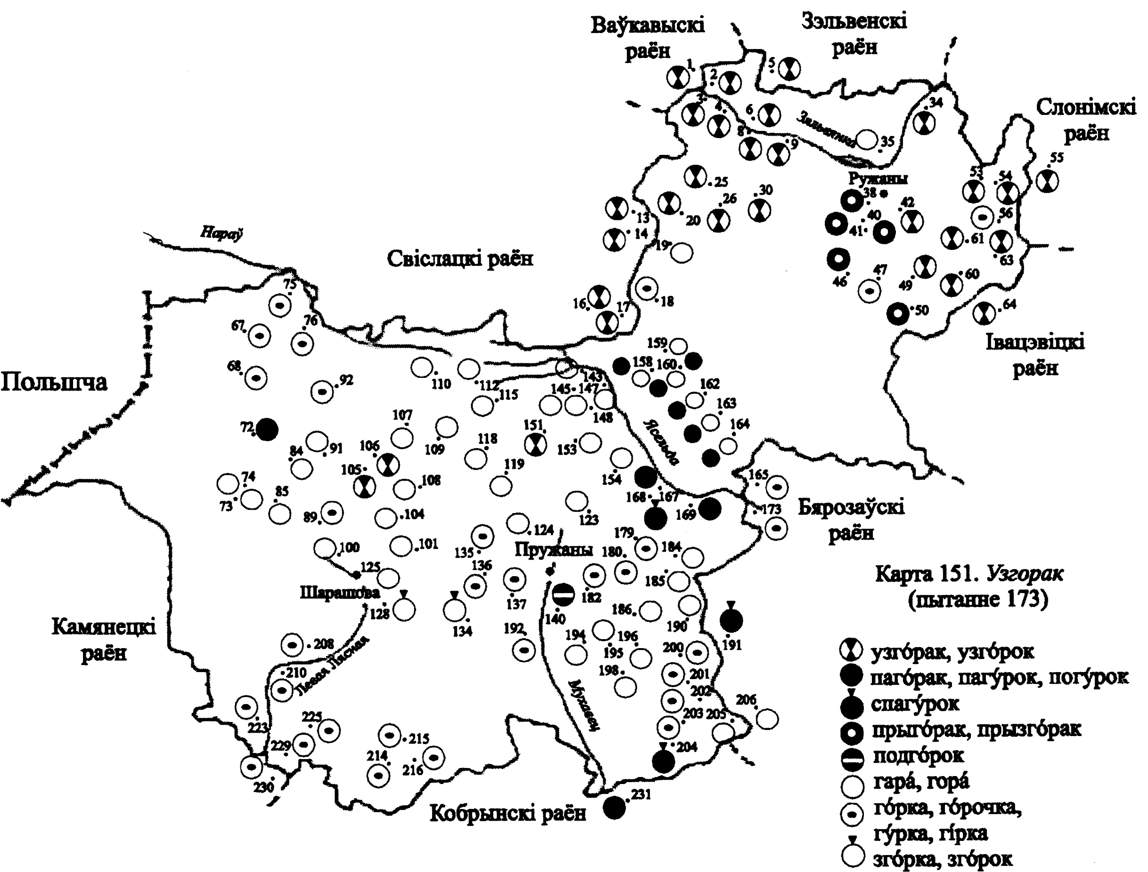

Карта 149. *Дробны дождж* (пытанне 171)

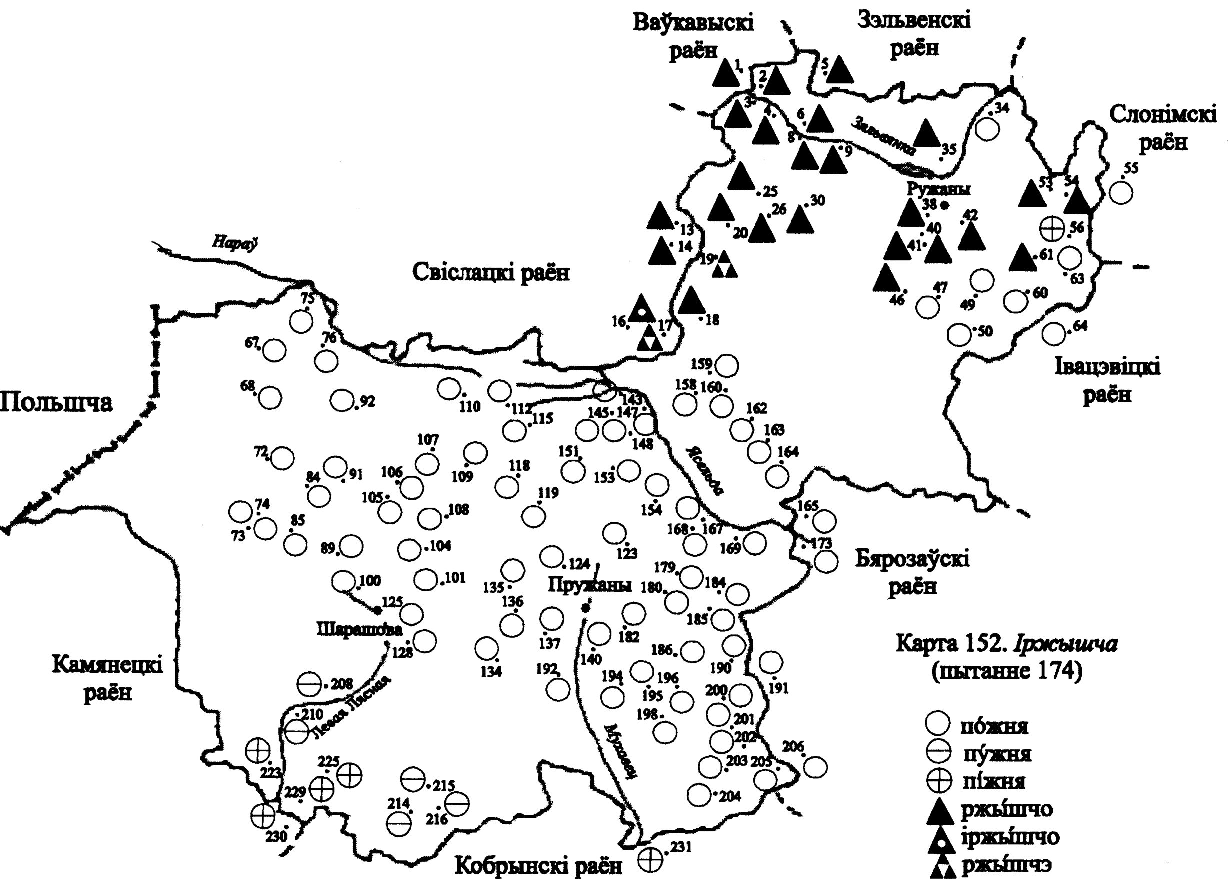
Карта 150. *Невялікая хмарка*
(пытанне 172)

- ● перэ́хмарак, пэрэ́хмарак, парэ́хмарак, пырэ́хмарак, перэ́хмарок, пэрэ́хмарок, пырэ́хмарок
- ⊖ по́хмарак, по́хмарок, пу́хмарак
- △ хма́рка
- ⊡ мала́я хма́ра

Ваўкавыскі раён
Зэльвенскі раён
Слонімскі раён
Івацэвіцкі раён
Бярозаўскі раён
Кобрынскі раён
Камянецкі раён
Свіслацкі раён
Польшча
Ружаны
Пружаны
Шарашова
Нараў
Зэльвянка
Ясельда
Мухавец
Левая Лясная

Карта 151. *Узгорак* (пытанне 173)

Карта 152. *Іржышча* (пытанне 174)

Карта 153. *Крэмень*
(пытанне 175)

- крэ́мень
- кра́мень
- кра́мэнь
- краму́х
- краму́шка
- краму́шак
- карму́шка
- ска́лка

Ваўкавыскі раён

Зэльвенскі раён

Слонімскі раён

Івацэвіцкі раён

Бярозаўскі раён

Кобрынскі раён

Камянецкі раён

Свіслацкі раён

Польшча

Ружаны

Пружаны

Шарашова

Нараў

Зэльвянка

Ясельда

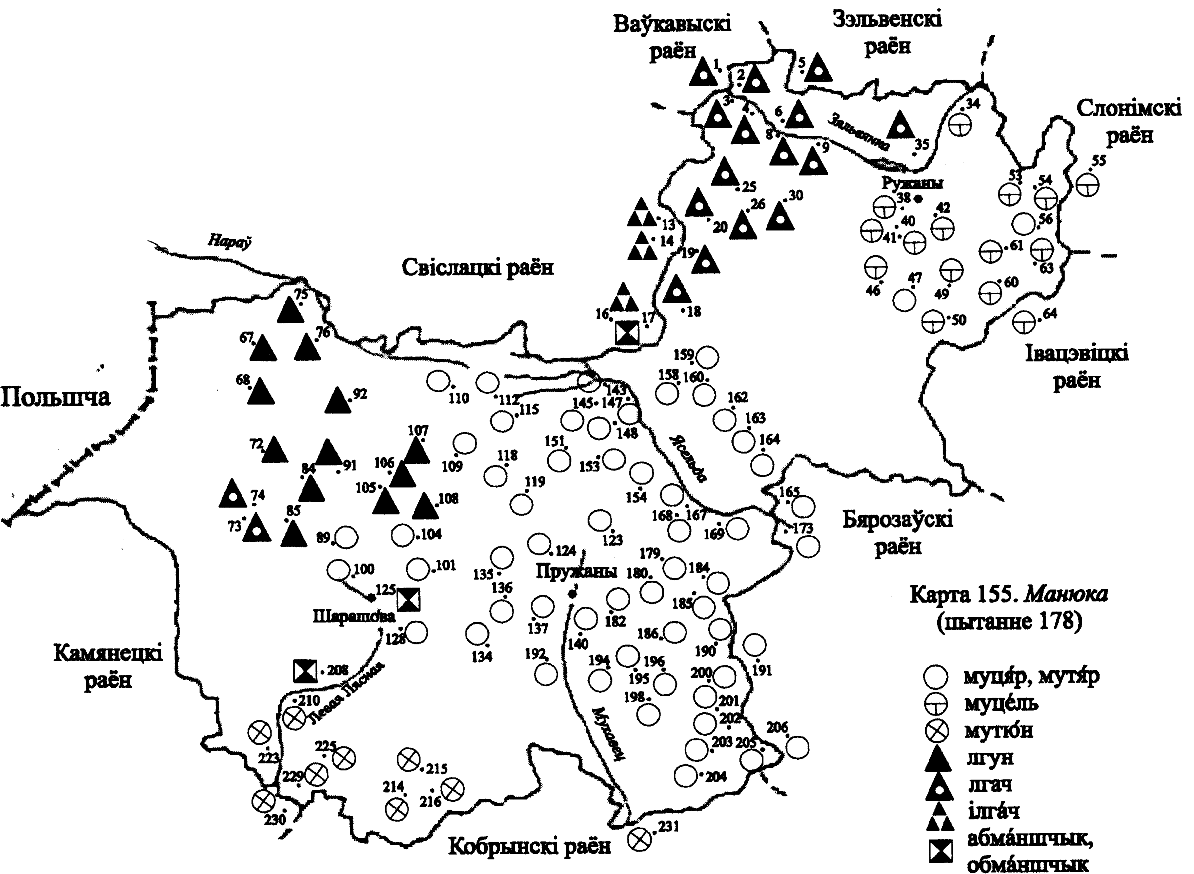
Мухавец

Левая Лясная

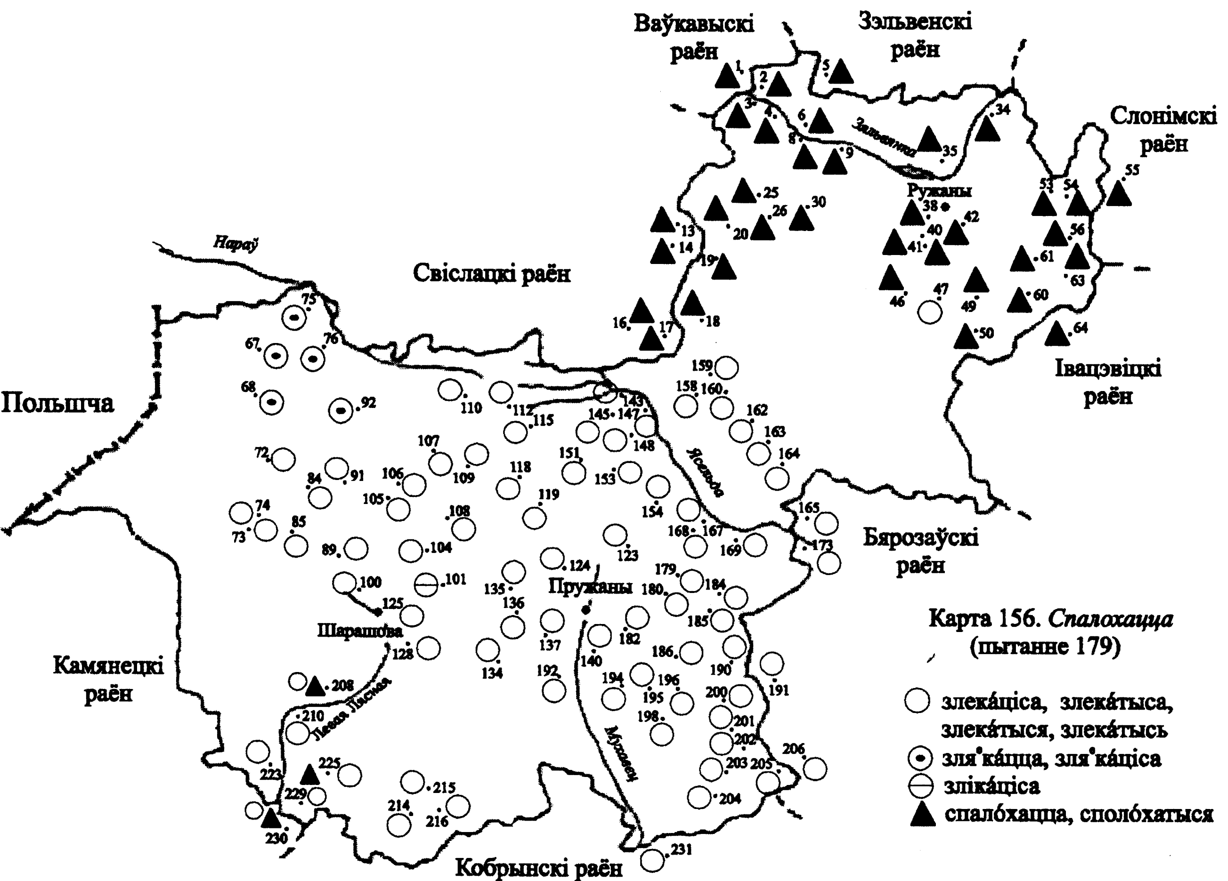
Карта 154. *Сярэдзіна дня*
(пытанне 177)

- ○ палу́дзень, полу́дзень, полу́дэнь, пулу́дэнь
- ⊜ по́ўдзень, по́ўдэнь, по́вдэнь
- ⊗ паўдня́, поўдня́, пуўдня́, пувдня́
- ▲ абе́д, обе́д

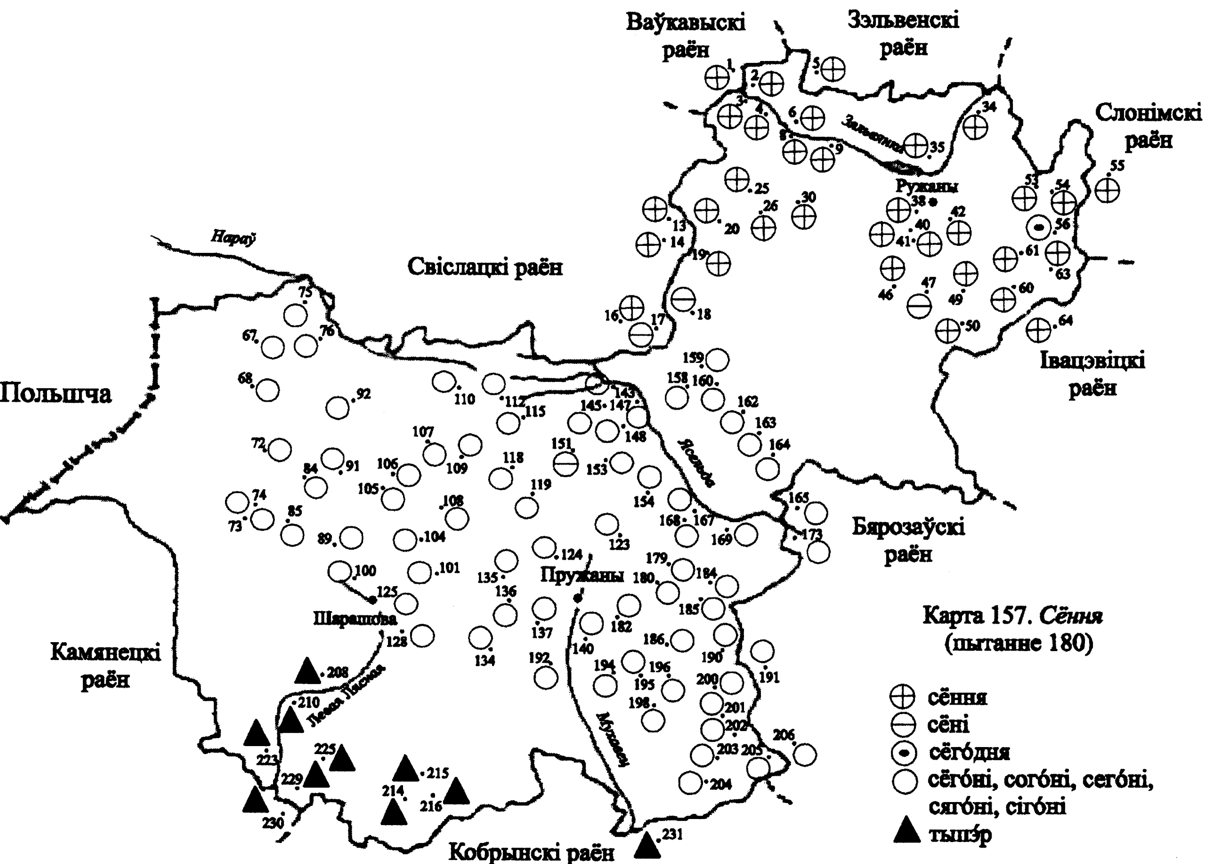
Ваўкавыскі раён
Зэльвенскі раён
Слонімскі раён
Івацэвіцкі раён
Бярозаўскі раён
Кобрынскі раён
Камянецкі раён
Польшча
Свіслацкі раён
Ружаны
Пружаны
Шарашо́ва
Зэльвянка
Нараў
Ясельда
Мухавец
Левая Лясная

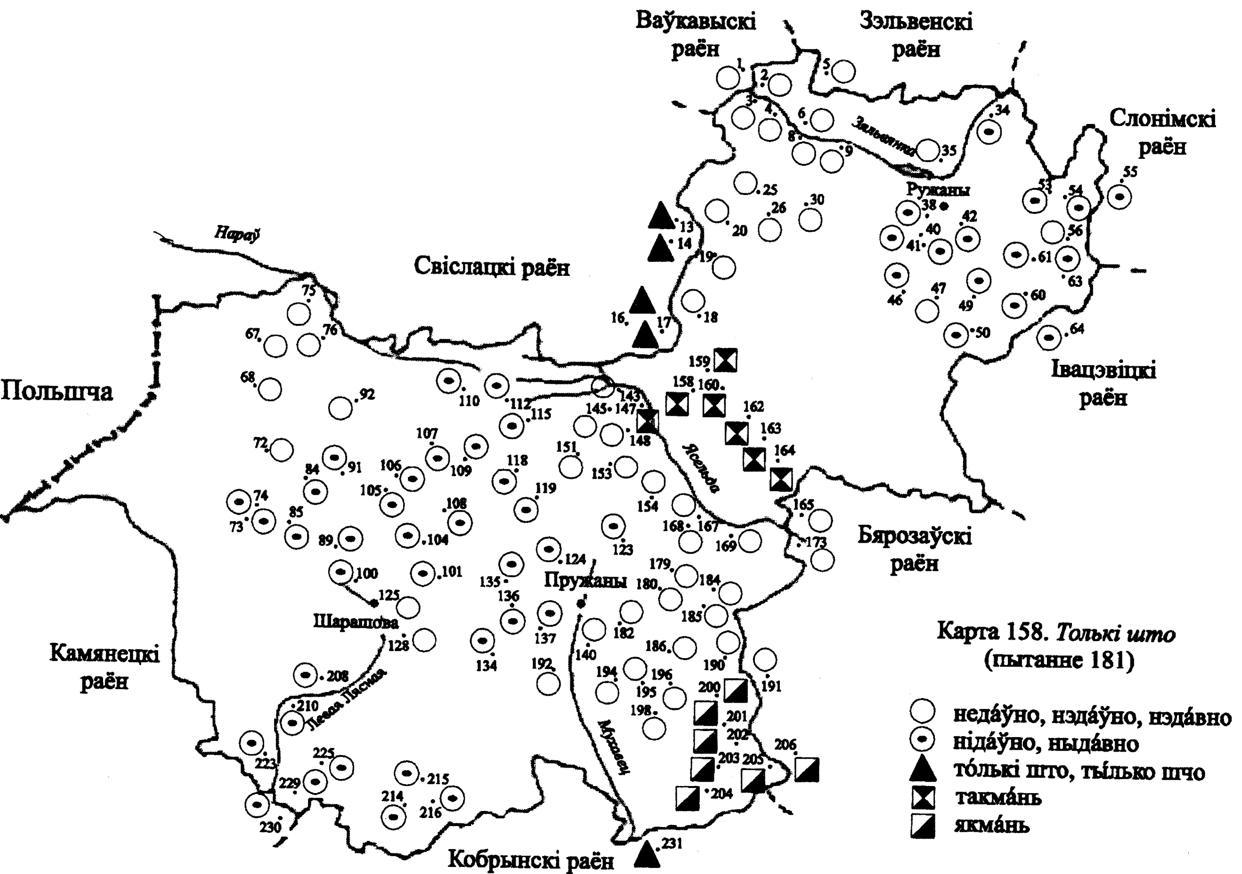

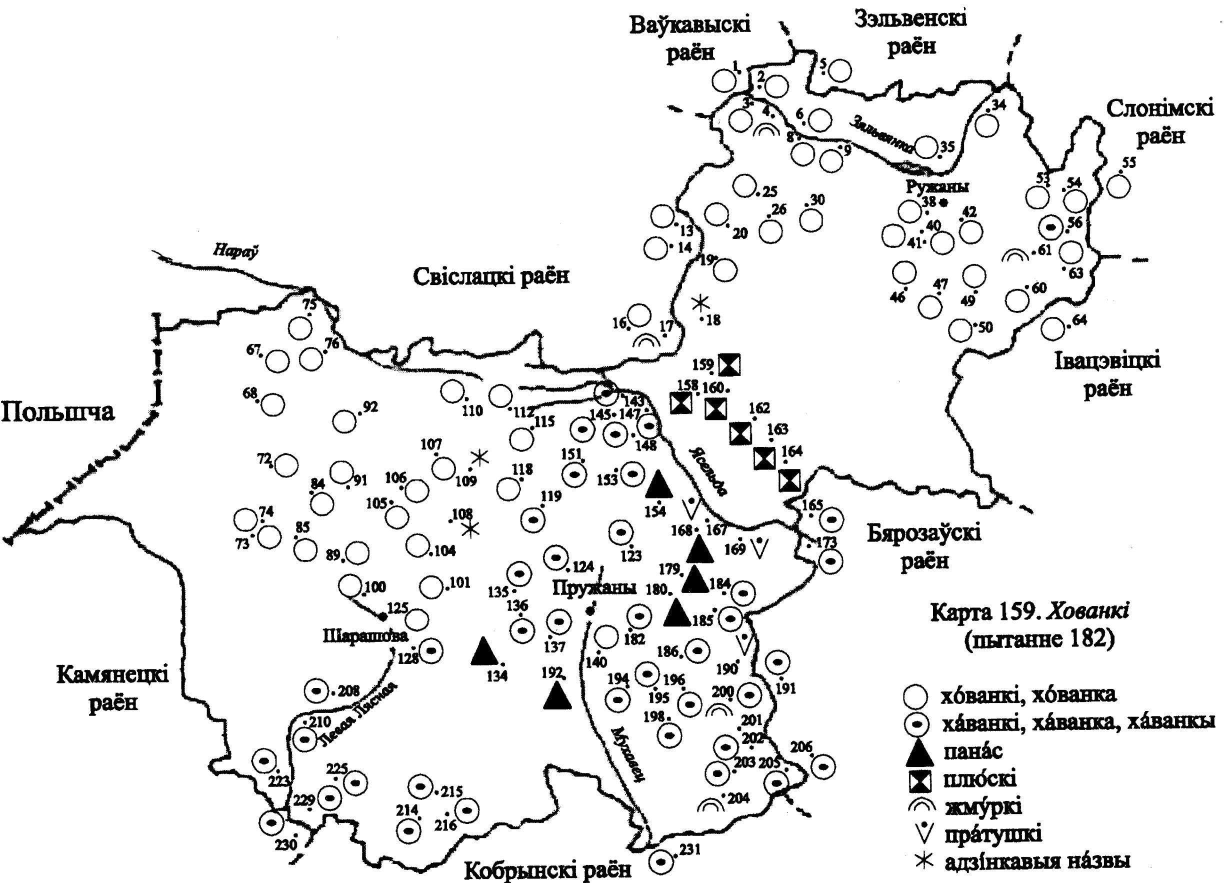
Карта 155. *Манюка* (пытанне 178)

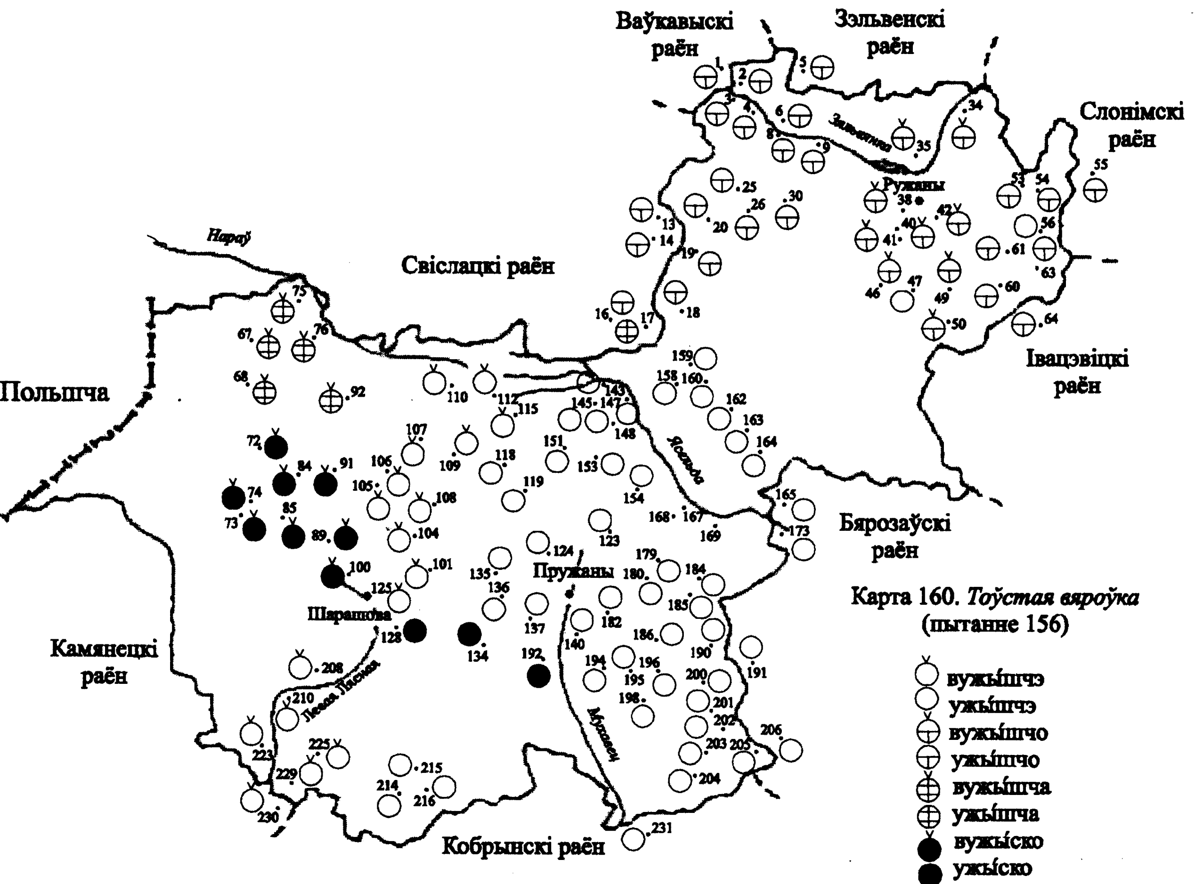

Карта 156. *Спалохацца*
(пытанне 179)
злекáцiса, злекáтыса, злекáтыся, злекáтысь
зляˈкáцца, зляˈкáцiса
злiкáцiса
спалóхацца, сполóхатыся
Ваўкавыскі раён
Зэльвенскі раён
Слонімскі раён
Івацэвіцкі раён
Бярозаўскі раён
Свіслацкі раён
Кобрынскі раён
Камянецкі раён
Польшча
Ружаны
Пружаны
Шарашова
Зэльвянка
Ясельда
Мухавец
Нараў
Левая Лясная

Карта 157. *Сёння*
(пытанне 180)
сёння
сёні
сёгодня
сёгоні, согоні, сегоні, сягоні, сігоні
тыпэр
Ваўкавыскі раён
Зэльвенскі раён
Слонімскі раён
Івацэвіцкі раён
Бярозаўскі раён
Свіслацкі раён
Кобрынскі раён
Камянецкі раён
Польшча
Ружаны
Пружаны
Шарашова
Зэльвянка
Ясельда
Мухавец
Нараў
Левая Лясная

Карта 158. *Тольки што*
(пытанне 181)
недáўно, нэдáўно, нэдáвно
нідáўно, ныдáвно
тóлькі што, тылько шчо
такмáнь
якмáнь
Ваўкавыскі раён
Зэльвенскі раён
Слонімскі раён
Івацэвіцкі раён
Бярозаўскі раён
Кобрынскі раён
Камянецкі раён
Польшча
Свіслацкі раён
Ружаны
Пружаны
Шарашова
Зэльвянка
Нараў
Ясельда
Мухавец
Левая Лясная

Ваўкавыскі раён
Зэльвенскі раён
Слонімскі раён
Іваца́віцкі раён
Бярозаўскі раён
Кобрынскі раён
Камянецкі раён
Польшча
Свіслацкі раён
Ружаны
Пружаны
Шарашова
Нараў
Зальвянка
Ясельда
Мухавец
Левая Лясная
Карта 159. *Хованкі*
(пытанне 182)
хóванкі, хóванка
хáванкі, хáванка, хáванкы
панáс
плю́скі
жму́ркі
прáтушкі
адзінкавыя нáзвы

Карта 160. *Тоўстая вяроўка*
(пытанне 156)

ЛІТАРАТУРА

1. Атлас української мови. Волинь, Наддністрянщина, Закарпаття і суміжні землі. – Київ: Навукова думка, 1988. – Т.2. – 486 с.

2. Белевец В.Г. К вопросу о раннесредневековых курганах на территории Беловежской пущи // Гістарычна-археалагічны зборнік. – 1999. – № 14. – С. 147-156.

3. Босак А. Назвы грыбоў у народных гаворках Верхняга Над'ясельдзя // Роднае слова. – 2005. – № 10. – С. 33.

4. Босак А., Клімчук Ф. Групы гаворак Верхняга Над'ясельдзя (Брэсцкая вобласць) // Діалектологічні студії. – Львів, 2003. – № 3. – С. 109-112.

5. Босак А.А. Гісторыя вывучэння народных гаворак Пружанскага раёна // Загароддзе. – 2000. – № 2. – С. 123-128.

6. Босак А.А. Дыферэнцыяцыя і адметныя асаблівасці народных гаворак Верхняга Над'ясельдзя // Веснік Беларускага дзяржаўнага эканамічнага універсітэта. – 2005. – № 4. – С. 108-109.

7. Босак А.А. Дыферэнцыяцыя і арэальныя сувязі гаворак Верхняга Над'ясельдзя. – Дыс. ... канд. філ. навук: 10.02.01. – Мн.: Інстытут мовазнаўства імя Якуба Коласа НАН Беларусі, 2006. – 257 с.

8. Босак А.А. Дыялектны ландшафт Верхняга Над'ясельдзя // Беларуская лінгвістыка. – 2005. – № 56. – С. 81-87.

9. Босак А.А. Лексічныя адрозненні верхняясельдскай і паўночнабрэсцкай гаворак Верхняга Над'ясельдзя // Актуальныя праблемы функцыянавання і развіцця лексікі славянскіх моў. – Мазыр, 2004. – С. 50-51.

10. Босак А.А. Народны фразеалагічны слоўнік верхняясельдскай гаворкі // Скарбы народнай мовы: Дыялекталагічны зборнік. – Мн.: Права і эканоміка, 2005. – С. 29-34.

11. Босак А.А., Босак В.М. Атлас гаворак Пружанскага раёна Брэсцкай вобласці і сумежжа (Верхняга Над'ясельдзя). Фанетыка і марфалогія. – Мн.: УП "ІВЦ Мінфіна", 2005. – 94 с.

12. Босак А.А., Босак В.М. Некаторыя асаблівасці верхняясельдскай гаворкі // Загароддзе. – 1999. – № 1. – С. 78-79.

13. Босак А.А., Босак В.М., Кузьміч С.А. Тапаніміка Пружанскага раёна ў гістарычным аспекце // Скарбы народнай мовы: Дыялекталагічны зборнік. – Мн.: Права і эканоміка, 2005. – С. 206-211.

14. Босак В., Босак А. Назвы страў у гаворках Верхняга Над'ясельдзя // Роднае слова. – 2006. – № 3. – С. 26.

15. Дыялекталагічны атлас беларускай мовы. – Мн.: АН БССР, 1963. – 969 с.

16. Дыялектны слоўнік Брэстчыны. – Мн.: Навука і тэхніка, 1989. – 296 с.

17. Зянько І.І. Важнейшыя асаблівасці фанетычнай сістэмы і граматычнага ладу гаворак Пружанскага раёна Брэсцкай вобласці // Працы Інстытута мовазнаўства АН БССР. – Мн.: АН БССР, 1957. – Вып. III. – С. 145-158.

18. Исаенко В.Ф. Археологическая карта Белоруссии. Памятники бронзового века. – Мн.: Полымя, 1976. – Вып. 3. – С. 7-148.

19. Исаенко В.Ф. Археологическая карта Белоруссии. Памятники каменного века. – Мн.: Полымя, 1968. – Вып. 1. – С. 8-136.

20. Исаенко В.Ф. Неолит Припятского Полесья. – Мн.: Наука и техника, 1976. – 189 с.

21. Карта: Пружаны. Пружанский район. – Мн.: Комитет по земельным ресурсам, геодезии и картогоафии при Совете Министров Республики Беларусь, 2003.

22. Климчук Ф.Д. Диалектные типы Полесья // Слово и культура, том 1. – М.: Индрас, 1998. – С. 118-135.

23. Клімчук Ф.Д. Гаворкі Заходняга Палесся. Фанетычны нарыс. – Мн.: Навука і тэхніка, 1983. – 127 с.

24. Клімчук Ф.Д., Босак А.А. Дыялектныя адзінкі Верхняга Над'ясельдзя // Актуальныя праблемы моўнай адукацыі вучняў ва ўмовах рэфармавання агульнаадукацыйнай школы. – Мазыр, 2001. – С. 58-60.

25. Коробушкина Т.Н. Курганы Белорусского Побужья. X-XIII вв. – Мн.: Навука і тэхніка, 1993. – 133 с.

26. Крывіцкі А.А. Дыялекталогія беларускай мовы. – Мн.: Вышэйшая школа, 2003. – 294 с.

27. Кухаренко Ю.В. Средневековые памятники Полесья. Археология // Археология СССР. Свод археологических источников. – М.: Изд-во АН СССР, 1961. – Вып. 1-57. – С. 19-48.

28. Леванцэвіч Л.В. Атлас гаворак Бярозаўскага раёна Брэсцкай вобласці. Фанетыка. Марфалогія. Лексіка. – Брэст, 1993, 1994, 2001.

29. Леванцэвіч Л.В. Лінгвагеаграфічная групоўка гаворак Бярозаўскага раёна. – Дыс. … канд. філ. навук: 10.02.01. – Мн.: Інстытут мовазнаўства АН Беларусі, 1996. – 291 с.

30. Лексічны атлас беларускіх народных гаворак у 5 т. – Мн.: Навука і тэхніка, 1993-1998.

31. Медведев А.М. Поселения культуры штрихованной керамики Белоруссии / Некоторые экономические и социальные аспекты расселения // Гістарычна-археалагічны зборнік. – 1994. – № 3. – С. 74-102.

32. Памяць: гісторыка-дакументальная хроніка Пружанскага раёна. – Мн.: Беларуская энцыклапедыя, 1992. – 456 с.

33. Поболь Л.Д. Археологические памятники Белоруссии. Железный век. – Мн.: Наука и техника, 1983. – 237 с.

34. Слоўнік беларускіх гаворак паўночна-заходняй Беларусі і яе пагранічча ў 5 тамах. – Мн.: Навука і тэхніка, 1979-1983.

35. Штыхов Г.В. Археологическая карта Белоруссии. Памятники железного века и эпохи феодализма. – Мн.: Полымя, 1971. – Вып. 2. – С. 3-38.

36. Энцыклапедыя гісторыі Беларусі ў 6 т. – Мн.: Беларуская энцыклапедыя, 1994.

37. Этымалагічны слоўнік беларускай мовы. Т. 1-10. – Мн., 1978-2005.

38. Atlas gwar wschodniosłowiańskich Białostocczyzny. – Wrocław / Warszawa, 1980-1999.

ЗМЕСТ

Alena Bosak & Viktar Bosak

Atlas of subdialects of Pruzhany district of Brest region and boundary territory (Verkhnyaye Nadyaseldze)

Lexicon

The main lexical particularities have been presented in this edition as well as the areals and borders of subdialects of Verkhnyaye Nadyaseldze (Pruzhany district of Brest region and its boundary territory) have been determined.

Навуковае выданне

А.А. Босак, В.М. Босак

АТЛАС

ГАВОРАК ПРУЖАНСКАГА РАЁНА БРЭСЦКАЙ ВОБЛАСЦІ І СУМЕЖЖА (ВЕРХНЯГА НАД'ЯСЕЛЬДЗЯ)

Лексіка

Рэцэнзенты: Л.П. Кунцэвіч, Л.В. Леванцэвіч
Рэдактар: Ф.Д. Клімчук

Подписано в печать 22.06.06 Формат 60 84/16
Отпечатано на ризографе с оригинал-макета. Гарнитура "Таймс".
Усл. печ. л. 1,47. Тираж 50. Заказ 175.

Верхняе Над'ясельдзе
Ваўкавыскі раён
Зэльвенскі раён
Слонімскі раён
Івацэвіцкі раён
Свіслацкі раён
Польшча
Камянецкі раён
Кобрынскі раён
Бярозаўскі раён
Зеляневічы
Зяльвянка
Блізная
Магілёўцы
Ружаны
Лыскава
Ia
Байкі
Паўлава
Вітараж
Варанілавічы
Гута
Палешукі
Iб
Папялёва
Нараў
IIa
Клепачы
Смаляніца
Роўбіцк
Руднікі
IVa
Сухопаль
Мокрае
Вялікае Сяло
IVб
Харава
Крыніца
Пінянь
IIб
Ясельда
Стараволя
Пружаны
Смаляны
Шарашова
IIIa
Шані
Гараднянь
IVв
VII
Брады
IIIб
Лінова
Левая Лясная
Бакуны
Галасянiна
VI
Шчарчова
Гарадзечна
Мухавец
V
Обеч
Гаворкі Верхняга Над'ясельдзя
I - гродзенска-баранавіцкія
Ia - лыскаўская падгрупа
Iб - варанілавіцкая падгрупа
II - паўночнабрэсцкія акаючыя
IIa - роўбіцкая падгрупа
IIб - вялікасельская падгрупа
III - паўночнабрэсцкія окаючыя
IIIa - шанёўская падгрупа
IIIб - шарашоўска-гараднянская падгрупа
IV - верхнеясельдскія
IVa - смаляніцкая падгрупа
IVб - рудніцкая падгрупа
IVв - ліноўская падгрупа
V - малецкія
VI - паўночназагародскія
VII - сярэднезагародскія